לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', ח' בניסן תשמ"ז, 7 באפריל 1987 / שנה מ"ד מס' 13314 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

שילנסקי מאיים בפעולות עונשין נגד ערבים שימכרו חמץ בפסח

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

יו"ר ועדת הפנים דב שילנסקי (ליכוד־חרות) קרא אתמול למשטרה ולעיריית ירושלים לאסור על מכירת חמץ בימי הפסח בשער האשפות ובשער ציון בעיר העתיקה בירושלים. שילנסקי איים כי אם בקשתו לא תענה בחיוב ינקטו יהודים קיצונים בפעולות תגמול נגד ערביי ירושלים.

יו"ר ועדת הפנים טען אתמול כי משער האשפות עולים המוני ישראל לכותל המערבי. משער ציון מגיעים רבבות בחול המועד פסח לקבר דוד. אם המשטרה והעירייה לא ימנעו את מכירת החמץ, יהיו הפרות סדר חמורות בעיר העתיקה בירושלים —איים שילנסקי.

הרצוג בברגן בלזן: לא סליחה ולא שכחה

את ביקורו על אדמת גרמניה פתח הנשיא באתר מחנה ההשמדה שם אמר: במקום הנורא הזה, בגיא ההריגה, אני מציב לפניכם, אחי קורבנות השואה, בראשית דרכי על האדמה הזאת, אבן סלע מסלעי ירושלים עליה חקקתי עדות לשבר עמי: „ומכאובי נגדי תמיד"

„ומכאובי נגדי תמיד"

הנשיא הרצוג חושף את הלוט מעל אבן הסלע הירושלמית בברגן בלזן (צילום אי.פי)

מאת זאב סטרומינסקי, שליח „על המשמר", הנלווה לנשיא הרצוג בגרמניה

„במקום הנורא הזה, גיא ההריגה, אני מציב לפניכם, אחי קרבנות השואה, בראשית דרכי על האדמה הזאת, אבן סלע מסלעי ירושלים, עליה חקקתי עדות לשבר עמי: ומכאובי נגדי תמיד" — במילים אלה, בעבריה, פתח אתמול הנשיא הרצוג את ביקורו ההיסטורי באתר מחנה הריכוז בברגן בלזן, בראשית ביקורו בגרמניה.

הנשיא המשיך ואמר: „כבר הייתי פה לראשונה לפני 42 שנה, חייל עברי מארץ ישראל, שותף למיגורו של המשטר הנאצי, נוכח האודים המוצלים מן השריפה. מראות הזוועה ההם לא ימושו ממני לעולם. עתה באתי שוב, ועמי אחרים מן הניצולים, כנשיאה של מדינת ישראל, מדינת היהודים העצמאית, על דעת ממשלתה הריבונית — להעיד בפניכם כי נצח ישראל לא ישקר וכי עם ישראל חי הוא.

„לא סליחה אתי — ולא שכחה. רק למתים זכות לסלוח, ולחיים אין רשות לשכוח. על כן זכור תזכור ותשוח עלי נפשי.

במותכם הותרתם לעמנו את צו החיים, צו הקיום: להבטיח שלעולם לא ישוב היהודי להיות קורבן חסר אונים, וכי לא יהיו עוד בגורל ישראל שואה וחורבן. לבנות את עתיד העם במולדת — גא ובן חורין, חזק. לא

(המשך בעמוד 4)

„היחסים לא יהיו לעולם נורמליים במובן המקובל"

מאת שליחנו בגרמניה

„היחסים בין הגרמנים ליהודים לא יהיו בשום זמן בעתיד נורמליים במובן המקובל" — כך אמר אמש נשיא המדינה חיים הרצוג, בנאום שנשא בעת ארוחת ערב חגיגית שנערכה לכבודו על־ידי נשיא גרמניה, ריכרד פון וייצזקר. אמר הנשיא הרצוג עוד שעל גרמניה לסייע לישראל בהבטחת קיומו של העם היהודי. עם זאת, תולדות שני העמים שלובים אלה באלה ועל שתיהם, הגם מסיבות שונות, לפעול למען עולם שבו לא תוכל לשוב ולהתרחש שואה.

הנשיא פון וייצזקר הדגיש בנאומו את הצורך לא לשכוח את העבר ואת הבנתו לרגשותיהם של ישראלים רבים, לנוכח ביקור נשיאם בגרמניה. במישור הפוליטי חזר פון וייצזקר — כפי שמתחייב מתפקידו — על עמדותיה הבסיסיות של ממשלת גרמניה בנושא המזרח התיכון, כולל „בחינה רצינית" של ועידה מזרח תיכונית בינלאומית.

הרצוג ופון וייצקר באתר ההנצחה בברגן בלזן (צילום:איי.פי)

ש"ס דוחה תביעות ההסתדרות ● עמוד 2
איש בטחון שהותקף פצע שני ערבים ● עמוד 3
אידה נודל שוב קיבלה סרוב ● עמוד 3
לגליון היום מצורף הדף הירוק

ש"ס מחפשת שושבין

ש"ס ממשיכה בדרכה אל המדבר הפוליטי, אבל מחפשת עדיין [illegible] בממשלת האחדות הלאומית.

מעמדן של המפלגות הדתיות בממשלת האחדות הוא מעמד מזור. [illegible] לתקופות בהן היוו את לשון המאזניים הקואליציונית בפועל. [illegible] באמצעות המעמד הזה הישגים, הן משוטטות היום בשולי הקואליציה, ובונות את הישגיהן על קרן העתיד. זהו אולי אחד [illegible] המעטים של ממשלת האחדות, אם כי גם במעמדן [illegible] הניבו המפלגות הדתיות הישגים, כדוגמת חוק החמץ. אך [illegible] העיקרית של המפלגות הדתיות, הוא חוק „מיהו יהודי" [illegible]. זאת מפני שבמאבק על החוק הזה נלחמת האורתודוכסיה [illegible] האמיתי, שאינו הציבור החילוני בארץ, אלא הקהילה [illegible] הגדולה בחו"ל. האורתודוכסיה בארץ יודעת היטב, שאם [illegible] מבנה הציבור היהודי בארצות־הברית, למשל, למציאות הישראלית, יאבד כוחה הפוליטי והיא תשוב למעמדה האמיתי – זרם [illegible] אחד בעל משקל מוגבל. במאבק על חוק „מיהו יהודי" לא השיגה [illegible] האורתודוכסיה הישראלית הישג של ממש, שוב מפני שהשלכותיו [illegible] לכת כל־כך, וההנהגות הפוליטית הישראלית מבינה זאת. [illegible] בנושא זה, כמו הנסיון לכפות רישום מיוחד לגרים בתעודת־הזהות, נסיון שנכשל בינתיים, הודות לכוחה של מערכת המשפט הישראלית.

בשלב הנוכחי בקרב המאסף הזה מנסה הליכוד, באמצעות רוני [illegible] לעבור כמה נקודות לקראת האפשרות של קואליציה צרה. [illegible] שבאמצעותה מנסה מילוא להשביע את ש"ס תמורה לא פחות [illegible] שנכשל לרישום גרים. עצם העובדת שיתיה רישום במרשם [illegible] על גרותו של אדם, נותנת כלי בידי כל רושם נישואין או דיין [illegible] מוגבל המוקנה לו בחוק על־מנת להערים קשיים על התקשרות [illegible], ואף למנוע אותם. דומה שהליכוד נוהג היום כדרך [illegible] מפאלי, כאשר מתוך רצון להשביע את המפלגות הדתיות [illegible] חוקים ונוהלים שנתנו בידי הדתיים שליטה בלתי נסבלת על [illegible] בישראל. המציאות עד כה מוכיחה גם, שחוק או נוהל [illegible] בתחום זה, אינו ניתן לעקירה. מן הדין שהליכוד יוותר [illegible] לחשביע את ש"ס על חשבון נתח נוסף מרווחה והגיונה של [illegible].

[illegible] גם שהמערך, שנקט עד כה עמדות ברורות בנושא „מיהו [illegible] לא יחזור בו, ולא ייכנס לפשרות מיותרות ומזיקות.

„הספרדים מבולבלים מעמדות ישראל"

קבל אתמול ראש מחלקת המזרח התיכון באוזני עתונאים ישראליים בדברו על העמדות הסותרות של ירושלים בעניין הוועידה הבי"ל ● פרס במדריד: מי שמנסה בממשלה לשבש מהלכי השלום – מסכן הקואליציה ● שמיר בירושלים: השתתפות סובייטית בוועידה – אסון

מאת ינון שנקר, שליחנו במדריד, ומאת כתבנו המדיני בירושלים

ישראל וספרד יחליפו ביניהן הערכות אודות המזרח התיכון באמצעות קבוצת עבודה משותפת של פקידים במשרדי החוץ משתי המדינות, אשר תפגש מדי מספר חודשים — כך סוכם בין שמעון פרס לעמיתו הספרדי במהלך שיחותיהם במדריד.

עוד סוכם שכבר בקרוב מאוד תבדק אפשרות קידומם של נושאים משותפים לשתי המדינות כגון הסכמים בתחום המדעי טכנולוגי, התעופתי והחקלאי, וכן ביטול הצורך באשרות כניסה של ישראלים לספרד.

שמעון פרס הרגיש בשיחותיו שעמדת מדינות אירופה כלפי הוועידה בינ"ל תהיה משמעותית ביותר לאור העובדה שאירופה נמצאת כיום במרכז המחשבה המדינית הסובייטית.

הספרדים מבולבלים

ראש מחלקת המזה"ת במשרד החוץ הספרדי חורחה דסקיאח, אמר אתמול עם זאת בתדרוך לעתונאים ישראליים, כי הוא ועמיתיו מבולבלים מאוד לגבי עמדת ישראל בנושא הוועידה הבינ"ל: „בעוד פרס מקדם את מהלך הוועידה הבינ"ל, שולחת לשכת רה"מ בירושלים מברקים לשגרירים שלכם בעולם ובהם כל הנימוקים מדוע ועידה שכזו איננה טובה" אמר הפקיד הספרדי.

הוא הרגיש כי לספרד אכן

(סוף בעמוד 2)

שחל וקורפו „הגו מספר רעיונות" כיצד להחזיר את פרץ לממשלה

ייפגשו בימים הקרובים עם מנהיג ש"ס ויעלו בפניו את הצעותיהם

מאת כתבנו המדיני בירושלים ומאת יהודית גפן כתבתנו לענייני מפלגות

השרים משה שחל וחיים קורפו ייפגשו בימים הקרובים עם מנהיג ש"ס, הרב יצחק פרץ, ויציגו בפניו מספר רעיונות לפתרון בעיית הרישום, באופן שיאפשר לו לשוב לממשלה.

שני השרים הגו אתמול ברעיונות אלה וסוכם שלא לפרסמם לפני שעה מתוך מגמה להביא לסיום המשבר עם ש"ס ולמינויו של פרץ מחדש לשר־הפנים.

בליכוד הביעו אתמול תקווה כי יימצא פתרון שיאפשר לש"ס להישאר בקואליציה ולפרץ לחזור לממשלה, לאחר כינוס מועצת חכמי התורה, אשר אמורה להכריע בשאלת המשך השתתפות ש"ס בקואליציה.

שלשום קיבלה מזכירות ש"ס החלטה מהאחור בעד פרישה מהקואליציה לאחר שלדברי חבריה (בראשם השר פרץ) לא עמד הליכוד בהבטחותיו לש"ס, בעניין רישום גיורת של סוזן מילר. באותה ישיבה נשמעו דברים קשים על יחס הליכוד כלפי ש"ס ועל הבטחות של ראשיו אשר לא קויימו עד כה.

„לא איכפת להם"

„אני מרגיש שהליכוד" כמעט ולא עשה כלום בנושא של רישום גויים כיהודים. פרס לראש הממשלה, שטיפל מעט בנושא, אבל לא בצורה רצינית מספקת" — אמר אתמול אוחד"צ הרב יצחק פרץ, שר הפנים לשעבר, בנמקו את החלטת מזכירות ש"ס לפרוש מהקואליציה.

„במשך שלושה חודשים נפגשתי עם רה"מ והשרים, ואני רואה שהנושא לא איכפת להם ולא נוגע להם. טוב להם, שמשרד הפנים נמצא היום בהשעתם, ולא כואב להם שש"ס נמצאת בחוץ", אמר הרב פרץ בראיון ביומן גלי צה"ל.

„מזכירות ש"ס", הוסיף הרב, „ראתה עצמה נפגעת מהיחס הזה שהליכוד הפגין כלפיה. יחס זה בהחלט לא מגיע לש"ס, כיון שהיא הלכה עם הליכוד באמונות ובסיועה ופעלה לליכוד בהקמת הממשלה הנוכחית".

(המשך בעמוד 4)

בישיבת הוועד־הפועל במלאות 60 שנה לייסוד הקיבוץ הארצי

חזן: רק תנועה תוקפת, המאמינה בדרכה ובצדקתה, זכותה להתקיים

יעקב חזן נושא דברים בישיבה החגיגית, אתמול (צילום: וקי כהן)

מאת שלמה גלזר, כתב „על המשמר"

הוועד־הפועל של הקיבוץ הארצי התכנס אתמול אחה"צ בקיבוץ משמר העמק לישיבה חגיגית, במלאות 60 שנה לייסוד הקיבוץ הארצי. בשער המשק חולקו לבאים פרחי ציפורן ודגלי ארום והחולילבן התנופפו ברוח. נגינת מנדולינות ושירה בציבור, פתחו את הישיבה.

יעקב חזן היה הדובר הראשי „אני מאוהב בתנועה שלנו, מאמין בייעודה ודרכה, ולכן איני יכול רק לשמוח ביום חגיגי זה. אני רואה את התנועה שלנו בחולשתה, כשהיא מפורצלת, נדחקת לפינה ומתגוננת. רק תנועה תוקפת, המאמינה בדרכה ובצדקתה — זכותה להתקיים.

„התנועה שלנו, יחד עם אחותה התק"מ, עומדות היום במבחן גורלי ועתידן אינו מובטח. התחילה מהפכה־שכנגד, ההורסת את כל היסודות עליהם נבנתה החברה בישראל. ממשלת ישראל חברה שוות־זכויות באותה מהפכה. מפלגת העבודה הורסת את מערכת הבריאות, פוגעת בחינוך, המושבים קורסים ובקיבוצים יש כונס־נכסים. יש אצלנו קיבוצים אשר רוב חבריהם אומרים כי יתמכו במפלגת העבודה. כל עתידנו", הרגיש חזן, „תלוי בכך שיהיה כנו האומץ והכוח לבנות מחדש את עולמנו הרוחני, לחדש את אחדותנו ולמצות את המשותף".

ערן בורן מקיבוץ גשור שברמת הגולן, ייצג ברב־שיח את ההתיישבות הצעירה. הוא דיבר על הקשיים שבהקמת קיבוצים חדשים: הקושי הכלכלי, והקושי החברתי. „אלו ההולכים היום ליישב גבעות חשופות, חייבים לדעת שהם החלוץ שלפני המחנה ולא אחרוני הפראיירים שלו", אמר.

שולה בן־נחום איחלה מעל הבמה חג שמח גם לקיבוצה, בית זרע, החוגג 60 שנה להיווסדו. „בימים אלו", אמרה, „מלינים רבים כי הקיבוץ אינו מתאים לדרכי החברים, וקוראים להתאימו לדרישות. אם זהו המצב, נשאלת השאלה האם כדאי להתאמץ כל כך לקיים את הקיבוץ לשם כך. לדעתי זה לב הבעיה".

אלישע שפירא, שסיים את הרב־שיח, דימה את הקיבוץ הארצי לשיירה במדבר, שהשאירה עקבות מאחוריה המספרות את סיפור המסע, ולפניה מרחבים מלוא האופק. מובילה אינם רואים את עמוד האש, [illegible] רחב המאיים גובר [illegible] קווים ארומים. „איני יודע [illegible] יראה הקבה"א [illegible] יעדים ומטרות משותפים", [illegible] שפירא.

בטקס חגיגי הוענק [illegible] קלף לראשוני המייסדים [illegible] הקיבוץ הארצי, הובאו [illegible] מזכיר הקבה"א אפרים [illegible] וברכת הקיבוץ המארח.

משרד הבריאות יפצה משפחת אשה שמתה לאחר ניתוח הרזיה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משרד הבריאות ישלם 50 אלף שקל לאלמן ושלושת ילדיה, לאחר שאם המשפחה נפטרה בגיל 25, בעקבות ניתוח לקיצור המעי.

המנוחה פנתה ב־1973 למנהל המחלקה פנימית ב' בבית החולים אסף הרופא, וביקשה טיפול בגד השמנת יתר. הרופא המליץ בפניה על ניתוח מעקף וקשירת המעי, שכלל את הוצאת כיס המרה, הטחול והתוספתן, לטענת בני המשפחה נאמר לאמם כי אין כל סכנה בניתוח, ולכן הסכימה. בתחילת '74 אושפזה ונותחה בבי"ח אסף הרופא ושוחררה מבית החולים לאחר חודש, אך החלה לסבול, מהקאות, חולשה ושלשולים. כשבועיים לאחר שחרורה מבית החולים הוחלט לאשפזה שוב, במארס '74. לאחר אשפוזו זה החלה האשה לסבול מהתעלפויות, גופה [illegible] ושערותיה נשרו.

במרוצת 1974 אושפזה [illegible] עוד ארבע פעמים. [illegible] ניסה רופא מתמחה להחדיר [illegible] לעורק הצוואר שלה, גרם [illegible] והיא נפטרה.

ראש מועצת שדרות: אם מפעל „מבט" ייסגר, נתבע כונס נכסים ל„רסקו"

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר" בדרום

„לא נסכים לסגירת „מבט" על־ידי מימוש מכתבי הפיטורים ל־62 העובדים. אם בית הדין לעבודה יחליט מחר, שמכתבי הפיטורים תקפים, לא נשחרר את רסקו מן האחריות לפירוקו של „מבט", שהיא חלק מחברת רסקו".

„אם מבט תפורק, נתבע כונס נכסים גם נגד רסקו" אמר אתמול אמיר פרץ, ראש המועצה המקומית שדרות.

במסיבת עיתונאים, יחד עם אלוף פיקוד הדרום, יצחק מרדכי, לרגל עריכת חידון אוורי לידיעת הארץ שבשדרות, ייחד ראש המועצה את עיקר דבריו לכוונה לסגור את המפעל. לדבריו, לאחרונה פנתה המועצה המקומית לבנק הפועלים וביקשה להעמיד לרשות של רסקו קו אשראי של 1.5 מליון דולר, עבור „מבט". וזאת מתוך להסכם החברה הכללי של חברות הבנייה.

מן פנתה המועצה המקומית למינהל מקרקעי ישראל, ותבעה להחזיר ל„מבט" שלושה מליון דולר תמורת הקרקעות שהחזירה „מבט" למינהל במסגרת תכנית ההבראה. „לעזור ל„מבט" — [illegible] לסגירת המפעל או להעתקתו [illegible] שמעה עשר עובדים — בשום [illegible] לא", אמר פרץ.

אל מנויי „על המשמר" בראשון־לציון
במקרה של אי־קבלת העתון נא לפנות:
„קובי חמצוני"
רח' הרצוג 36
בין השעות: 8.00 — 13.00
טלפון: 993643
מח' ההפצה

ועדה ציבורית לתיפקוד משרד הבריאות תוקם תוך כמה ימים

מאת כתבנו לענייני עבודה

הוועד־הפועל של ההסתדרות קיים אתמול דיון מיוחד במשבר הפוקד את מערכת הבריאות בהשתתפות שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, ומנכ"ל המשרד, דב גולן.

אלמוזלינו מסרה, כי כבר בימים הקרובים תוקם ועדה ציבורית־מקצועית לבחינת המבנה והתיפקוד משרד הבריאות. הוועדה תבדוק אפשרויות למניעת כפילויות, שילוב שירותים וטיפוח יחסי הגומלין בין בית־החולים והרפואה הקהילתית, במגמה למנוע אשפוזים מיותרים. כתב המינוי יהיה לשנה. וחברי הוועדה יהיו אנשי רפואה סוציולוגים וכלכלנים.

מזג האויר

מזג האויר ביום שני בהיר עד מעונן חלקית עם טמפרטורות רגילות בעונה.

ירושלים 9 — 17, רמת הגולן 8 — 18, צפת 7 — 15, חיפה 12 — 20, טבריה 13 — 25, עפולה 10 — 25, השומרון 10 — 19, תל־אביב 12 — 20, נתב"ג 9 — 21, יריחו 11 — 26, עזה 10 — 20, באר שבע 8 — 23, אילת 15 — 26.
(עתים)

מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
ישיבת מזכירות
תתקיים ביום רביעי 8.4.87
בשעה 16.00 במרכז מפ"ם
על סדר־היום:
התפתחויות מדיניות בנושא יהדות בריה"מ
מוזמנים חברינו הפעילים בקליטת עולים מבריה"מ

שוקלים חקיקה שתחייב הנחות על תשלום במזומן

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

במשרדים הכלכליים הועלתה הצעה להפעיל הליכי חקיקה כדי לחייב את הסוחרים להנהיג הנחת מזומן במקביל למתן אשראי.

ההצעה מכוונת בעיקר לרשתות השיווק המפעילות עתה הסדרי אשראי נוחים, אולם רובן אינן מציעות במקביל הנחת מזומן.

אתמול נפגשו ראשי רשתות השיווק עם פקידים בכירים במשרד התעשיה והמסחר, ואלה מסרו לראשי רשתות השיווק את קריאתו של השר אריאל שרון להרחיב את מבצעי ההוזלות לפסח ולהנהיג גם הנחת מזומן כאלטרנטיבה לקבלת אשראי.

אשר להצעת החקיקה המתגבשת במשרדים הכלכליים, נודע כי בשלב זה היא טרם הועברה לטיפול. במשרדים הכלכליים מקווים, כי הקריאה שיצאה ממשרד התעשיה והמסחר תביא להרחבת מבצעי ההוזלות.

„אולפנוע" של גל"צ ייחנך בפסח

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

אולפן נייד חדש, שנבנה במיוחד עבור גלי־צה"ל, ייחנך במסע שידורים, שייערך בשלוש ערים בחול־המועד פסח.

מפקד תחנת השידור הצבאית נחמן ש', הועיד את מבצע פתיחת ה„אולפנוע" לעידוד תיירות הפנים בסיסמה: „בוא נחליט — חופשה ישראלית". האולפנוע ישדר משלושה מוקדי תיירות: אילת, חיפה וטבריה. השידורים יהיו בחלקם מקומיים ובחלקם ארציים. ישתתפו בהם מיטב שדרי גל"צ, שיגישו תוכניות מוסיקאליות משולבות בראיונות, חידונים ושעשועונים וינהלו ערבי דיסקו בכל אחת מהערים המשתתפות.

אלוף אנגליה מוביל בתחרות השחמט בב"ש

מאת אבי אמיר, כתב „על המשמר"

אלוף אנגליה בשחמט, רב־האמן היהודי יונתן ספילמן, מוליך בראש בתחרות הבינלאומית בשחמט הנערכת בבאר־שבע.

ערב הסיבוב האחרון שיתקיים היום, לספילמן, שסיים אמש בתיקו עם רב־האמן דימיטרי גורג'יץ מארה"ב, יש 8 נקודות מ־10 משחקים. במוקד תשומת לב יעמוד היום הקרב בין אלון גרינפלד לרב־האמן הנודע ויקטור קורצ'נוי.

תיאטרון חיפה — לאירופה

מאת רונית מורגנשטרן

התיאטרון העירוני חיפה הוזמן להופיע בתיאטראות הלאומיים של שווייץ, בלגיה, הולנד וגרמניה. המסע, שיימשך כשבועיים (מ־8 עד 29 במאי) יעמוד בסימן הדו־קיום יהודי־ערבי.

תיאטרון חיפה יופיע עם המחזה „פלשתינאית" בתרגומים סימולטניים לשפות המדוברות במקומות השונים.

ב־8 במאי ייערך בבון ערב תיאטרון מיוחד בחסות ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, וראש עיריית ברמן קלאוס וידמאייר, ובו יוצגו קטעים מהרפרטואר המייצג את פעילותו של התיאטרון העירוני חיפה כמחווה לקרן תרבות חיפה, שהיא מייסודו סינאט העיר ברמן. השחקנים שייצאו למסע יהיו מכרם חורי, ליאורה ריבלין סלואה נקרה חורי, קייל לאוצמן, רוברטו פולק, דרור קרן, אילן תורן ואחרים.

אוטובוס התנגש במשאית: 21 נפצעו, שניים קשה

מאת רפאל גאון, כתב „על המשמר" בדרום

בהתנגשות שאירעה אתמול בין אוטובוס למשאית ברחוב צה"ל באשקלון נפצעו 21 איש, שניים מהם קשה.

כתשע ושלושים נסע אוטובוס של אגד במסלולו הקבוע ברח' צה"ל, כאשר לפתע הגיחה משאית מאיזור התעשיה, ולא צייתה לתמרור „עצור". המשאית פגעה בצידו השמאלי של האוטובוס, ומעוצמת ההתנגשות נהדף האוטובוס לצידי הכביש, פגע בהולך רגל שלא זוהה עדיין, ופצע אותו קשה. הנוסע אילן גבצן (19) מאשקלון נפצע קשה, והובא לביה"ח ברזילי. נוסע נוסף במשאית נפצע פצעים בינוניים. כל שאר שמונה־עשר נוסעי האוטובוס נפצעו קל ושוחררו מבית החולים לבתיהם.

נהג המשאית, צבי זכאי (47), מטירת הכרמל ונהג האוטובוס, ירון עטר (30) מבאר שבע, שוחררו אחרי החקירה.

לחברי הקיבוצים באזור „אשכול"
מזכירים, רכזי חי"ע, ועדות פוליטיות ופעילים שהוזמנו לכנס „נאמני השלום" ב־7.4.87
הפגישה תתקיים בקיבוץ ניר־עוז בחדר המוזיקה בשעה 10.00 ולא בקיבוץ מגן
אנא, עשו כל מאמץ להגיע. מח. רעיונית

ניסים דחה תביעות ההסתדרות לתוספות לבעלי הכנסות נמוכות

ניסים טען בפגישה עם קיסר והברפלד שיש להאריך תוקף הסכמי השכר במגזר הציבורי בשנה ■ דחה גם התביעה לקיצור שבוע העבודה ■ הברפלד ודודאי יפגשו השבוע

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים ואבשלום קווה כתבנו לעניני עבודה

ההסתדרות הזהירה אתמול שאם לא תחול בקרוב התקדמות במו"מ על הסכמי העבודה החדשים צפויים שיבושים במקומות העבודה במשק. מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד, אמרו אתמול, לשר האוצר משה נסים שיש לפתוח מיד את המו"מ על השכר.

השניים נפגשו עם השר בלשכתו בירושלים והציגו את תביעותיה של ההסתדרות בכל הקשור לקיצור שבוע העבודה ותוספות שכר לבעלי הכנסה נמוכה.

נסים דחה את תביעות ההסתדרות ואמר שהאוצר עומד על כך שהסכמי העבודה יוארכו בשנה. הוא אמר שעניין תוספות השכר לבעלי הכנסה נמוכה ימצא את פתרונו בחקירה על שכר מינימום ואילו יתר העובדים יהנו בקרוב מהטבות שתעניק להם הרפורמה במס ההכנסה.

בסיומה הוחלט, כי הברפלד ודודאי יפגשו שוב השבוע במגמה להגיע לפתרון בענין השכר התחילי במיגזר זה. כן אמור האוצר לתת תשובותיו למספר דרישות שהציגה ההסתדרות.

10%-16% — שחיקה

בחישובים שנערכו בוועד הפועל נמצא, כי שחיקת השכר בסקטור הציבורי בשנים 86-85 נעה בין 10-16 אחוז בהשוואה ל-84 ולפיכך תנוע הדרישה לתוספת בסביבת 12 האחוזים.

מזכירי האיגודים המקצועים בסקטור זה נפגשו אתמול כדי לקבוע את עמדתם לקראת חידוש המשא ומתן. בראש הישיבה ישב יו"ר האגף לאיגוד מקצועי חיים הברפלד.

הברפלד הבהיר כי ההסתדרות מתנגדת להקפאת הסכם השכר הקיים ותובעת לפתוח במו"מ מידי להסכם החדש, שתוקפו יהיה לשנה אחת. כל המזכירים דרשו לנהל משא ומתן נפרד כד בבד עם ניהול דיונים משותפים ומתואמים. גם הברפלד סבור שיש לנקוט בשיטת המו"מ המשולב שבסיכומה תגובש מסגרת משותפת וכל איגוד יוכל לנהל משא ומתן נפרד.

סגן יו"ר האגף אפרים זיילוני אמר, כי בגלל שטרם מונה נציב שירות מדינה ומשום שהממונה על השכר הילל דודאי, "נמצא עם רגל אחת בחוץ" המשא ומתן חייב להתנהל ישירות עם שר האוצר משה נסים. מזכ"ל הסתדרות המח"ר ואקדמאים במדעי החברה והרוח יעקב אוניקובסקי אמר, כי אין להאיץ במשא ומתן בגלל אוירת הבחירות השוררת.

נחום פסה — מועמד לתפקיד יו"ר קופ"ח

מאת א. קווה, כתבנו לענייני עבודה

יו"ר האגף לחינוך ולתרבות נחום פסה הוא מועמדו של המזכ"ל ישראל קיסר לרשת את מקומו של יו"ר מרכז קופת חולים פרופ' חיים דורון. בישיבת סיעת המערך בהסתדרות, שנערכה ביום ראשון האחרון מתח חבר הוועדה המרכזת גרעון שגיא ביקורת חריפה על דורון והנהלת קופת-חולים. בוועד הפועל אומרים כי אי-האמון נעשה "בברכת" קיסר.

במצמרת ההסתדרות וכן במפלגת העבודה התגבשה הדעה כי נחוצה רוויזיה עמוקה בקופת-חולים ולשם כך יש להחליף את ההנהלה הנוכחית, אשר מיצתה את עצמה. נחום פסה, המשמש זה קדנציה שלישית בתפקידו, הוא כלכלן במקצועו, חבר קיבוץ ברור חיל בדרום, ובעבר הובטח לו תפקיד מרכזי ב"בנק הפועלים", דבר שלא הגיע לכלל מימוש.

דובר קופת-חולים אמר אמש: "לפי מיטב ידיעתנו אין כל כוונה מצד קיסר להדיח את פרופ' חיים דורון והוא הביע זאת באחרונה במספר מפגשים. השמועות הן חסרות שחר". על דבריו הטחותיו של שגיא אמר הדובר כי אינם מבוססים על עובדות ומספרים ונתונים מהשטח ולמעשה אינם ראויים כלל לתגובה".

המשכים

הספרדים מבולבלים

(סוף מעמוד ראשון)

קשרים טובים ביותר עם מדינות ערב אך הוסיף שלדעתו לא תנקוט יוזמה להצטרף למאמצי השלום במזה"ת. רה"מ פליפה גונזלס הבטיח לעומת זאת לשר החוץ פרס את תמיכתו ביוזמת ועידת השלום הבינ"ל.

מסכנים הקואליציה

שר החוץ שמעון פרס אמר אתמול כי כל נסיון מצד חברים בממשלת ישראל להפסיק את תהליך השלום במזרח התיכון, יסכן את המשך קיומה של הקואליציה.

במסיבת עתונאים במהלך ביקורו הרשמי בספרד, נשאל מנהיג המערך בעניין תגובתו על הדברים שהשמיע אתמול ראש הממשלה יצחק שמיר, שאמר כי הוא מקווה שפרס לא יצליח לגייס תמיכה למען ועידת שלום על המזרח התיכון.

על כך השיב פרס, "אני מרגיש מוסמך להמשיך עם תהליך השלום... אם יהיה נסיון להפסיקו, פירושו של דבר סיכון קיומה של הממשלה הנוכחית".

המלך הבטוח לסייע

המלך חואן קרלוס וראש ממשלת ספרד פליפה גונזלס הבטיחו אתמול לסייע בתהליך השלום על פי הצעותיו של שר-החוץ שמעון פרס, העורך עתה ביקור רשמי של יומיים בספרד.

פרס, ששוחח יותר משעה עם המלך, אמר בצאתו מארמון זארזואלה "הוד מלכותו הבטיח לעשות כל אשר ביכולתו כדי לסייע לשלום במזרח התיכון".

שמיר: ישראל מתנגדת

רה"מ יצחק שמיר שב ואמר אתמול כי ישראל מתנגדת לוועידה בינ"ל ומעדיפה מו"מ ישיר. הוא הציע למנכ"ל משרד החוץ הבריטי סיר פטריק רייט המבקר בארץ לומר זאת למלך חוסיין בעת ביקורו הקרוב בלונדון.

מלשכתו של שמיר נמסר בתום הפגישה עם רייט כי האורח היה תמים דעים עם רה"מ בהערכה כי הסובייטים יסרבו לשמש תפאורה למו"מ ישיר בין ישראל לירדן.

(וראה גם ידיעה בעמוד 5).

(ע.ד. ע.צ. עתים)

מדריד — שר-החוץ פרס, ומלך ספרד קרלוס, בפגישתם אתמול צילום: איי.פי)

"טיול מדיני" בשבילי הגן

מאת ינון שנקר, שליחנו במדריד

המחזה בארמון מונקלואה — מעונו ולשכתו הרשמיים של ר"מ ספרד-היה משעשע למדי: במשך למעלה משעה הלכו בשבילי הגנים הרחבים של הארמון שני ידידים ותיקים, סוציאליסטים המכהנים כסגני יו"ר האינטרנציונל הסוציאליסטי — שמעון פרס, שר-החוץ של ישראל ופליפ גונזלס ראש ממשלת ספרד.

פליפ גונזלס נוהג לקיים באופן הזה את פגישותיו המדיניות גם עם אורחים רשמיים אחרים, אלא ש"הטיול המדיני" הזה בדרך כלל כרבע שעה, ואילו עם פרס נמשך הטיול מעל לשעה.

קודם לפגישתו עם ראש-ממשלת ספרד נאלץ שמעון פרס להמתין מעל לחצי שעה עד לפגישתו עם המלך חואן קרלוס. קרלוס נועד באותה שעה עם ראש החבל האוטונומי של קטלוניה, הסובל באחרונה משרשרת פגועי טרור מצד הבסקים. חואן קרלוס, בן 46, קידם את פרס בלבביות רבה במעונו הפרטי, לבוש בחליפה ספורטיבית, ושיחתם נמשכה כ-45 דקות.

שמעון פרס יסייר היום, בביקור פרטי, בעיר טולדו, הנחשבת למוקד התרבות היהודית בספרד שלפני האינקוויזיציה.

לא "ימכרו פגזים עם אורניום לירדן ומצרים

מאת זאב בליצר, כתבנו בארה"ב

וואשינגטון. — מימשל רייגן נסוג ומנית מהחלטתו למכור פגזים אנטי-טנקים בעלי ראש נפץ מועשר באורניום לירדן, מצרים וסעודיה — אמרו אמש מקורות רישמיים.

לדבריהם, ההתנגדות הנרחבת בקונגרס שיכנעה את המימשל לסגת מהעיסקה, לפחות לפי שעה.

ה"ניו-יורק טיימס" ציטט אתמול מומחי נשק, שאמרו שפגזים עם אורניום הינם רדיואקטיביים במידה מועטה ואין להם יכולת גרעינית. יתרונם הוא בקשיחות הבלתי-רגילה, המאפשרת לפגזים לחדור אף את שריון הטנק המוצק ביותר.

כמה מחוקקים הציגו הצעת חוק לפיה תאסר מכירת פגזים מסוג זה למדינה שאינה חברה בנאט"ו.

נודל קיבלה סרוב שני; השלטונות מנעו ממנה לפגוש את תאצ'ר

מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"

אידה נודל הוזמנה לאוביר (משרד ההגירה) המקומי בבנבירי, מקום מגוריה שם הודיעה לה הפקידה בנימה של שמחה לאיד "קבלת סרוב לבקשתך שהגשת בהתאם לחוק ההגירה החדש" — על כך סיפרה אידה נודל בשיחה טלפונית אתמול עם אחותה אילנה פרידמן ברחובות.

בנימה של יאוש סיפרה אידה לאחותה: "שוב פעם קיבלתי סרוב, כוחותי אוזלים. למרות שידוע לי שכל העולם דואג לי, לא ברור לי למה מתנכלים לי גם אחרי הליברליזציה של גורבצ'וב. אפילו לא טרחו להוסיף הסבר לסרוב כמתחייב מן החוק החדש".

אידה סיפרה שההזמנה להיפגש עם תאצ'ר נמסרה לה ע"י הדוור יום אחרי שרה"מ אנגליה עזבה את בריה"מ. גם כל נסיונותיה של תאצ'ר להתקשר טלפונית לדירתה עלו בתוהו כפי שנמסר לה. כתבנו מוסר, כי אידה נודל מסורבת עליה זה 16 שנה, 4 שנים הייתה בגלות וכיום היא כבר 5 שנים בגלות שניה בבנבירי.

"המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102-121, טל' 3-233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

נתן זך, משורר:

להעשיר את הגרפומאנים ולהעני את המשוררים

157 סופרים ומשוררים, ש"נמצאו זכאים לכך", יקבלו סכומים הנעים בין ... ש' ל-1000 אלף ש' בהתאם לכמות הפופולאריות שלהם בספריות ההשאלה — כך לפי החלטת משרד החינוך בשיתוף עם אגודת-הסופרים. מהי דעתך על הסדר זה?

זוהי שערוריה ממדרגה ראשונה. מפני שברור שסופרים רציניים, מסאים ומשוררים יצאו מקופחים. כי מי שרוצה בספר שירה — קונה אותו, והדברים אמורים גם בספרי מסות. מה שמתברר הוא, כי מ-96 אלף השאלות ספרים ב-1986, 93 אלף הם ספרי ילדים. כך שבמקום שנוצר יקבלו כותבי השירה, הביקורת והספרות האיכותית כ-200 שקלים בלבד, בשעה שגרפומנים כותבי ספרות-ילדים, יקבלו כ-6000 שקלים לאיש. שלא לדבר על הצורה המבישה בה נעשה הדבר על-ידי פירסום מודעה בעתון. כך שהסופרים, שלא ידעו על כך ונמצאו באיחור, לא יקבלו אפילו את 200 השקלים.

מדוע אם כן תומכת אגודת הסופרים בהסדר האמור?

אגודת-הסופרים איננה מורכבת מאנשים אמיצים במיוחד. והם התחייבו כבר על הכסף הזה שהם אמורים לקבל למו"לים שלהם. לא נותר להם אלא לקבל את כל הסדר שהוצע להם. שנית — ואגודת הסופרים מעסיקה בעצמה סופרים, משוררים ומתרגמים ב"מאזניים" ובמפעלים ספרותיים אחרים. היא מתקשה להחליט על תעריפים גבוהים יותר — ולשלם אותם. לכן צריך היה למסור את חלוקת הכספים לגוף כאקו"ם, המתמחה בכך, ולא הותירה בידי אגוד שלו והמועצה לתרבות ואמנות, שליד משרד החינוך. אלא שהאימפריאליזם שלו לא יניח לו להוציא מידיו את הכסף ולא שיחלק אותו, וכאמור — יעשיר את העשירים, המקבלים כבר תמלוגים גבוהים על ספריהם, ויעני את העניים. (כל הנתונים האלה הם תוצאה של תחקיר, שיתפרסם מחר במדור הספרותי שאני עורך בעוה"ז).

אתה עצמך תהיה בין הניפגעים?

אני לא יודע מכיוון שלא הלכתי לדואר כדי לקבל את הצ'ק. על כל פנים, מכיוון שאינני כותב ספרות ילדים, אינני מניח שהסכום יהיה משמעותי. למזלי, אינני מתפרנס מהספרות אלא מעבודתי באוניברסיטה.

אתי רונאל

שריד וגרנות קוראים לעדים שלא להעיד בוועדת המשנה למודיעין

מאת מוטי בסוק, כתב על המשמר בכנסת

חברי ועדת החוץ והבטחון אלעזר גרנות (מפ"ם) ויוסי שריד (ר"ץ) קראו אתמול לעדים שלא להופיע בפני וועדת המשנה של הכנסת החוקרת את פרשת פולארד.

שני החכ"ים נקטו בצעד חסר תקדים זה, בשל העובדה כי הוועדה חוקרת בימים האחרונים בהרכב חסר מאוד. כזכור ישבו בדיון שלשום רק שניים מתוך שבעה חברי הוועדה. לדעת שני החכ"ים, הוועדה מתפקדת בצורה רשלנית. הם תובעים החלפת החכ"ים הנוכחים בתפקידים באחרים שיהיו נאמנים לתפקיד שיוטל עליהם.

"חובה לוותר על שירותיו של כל מי שיש לו דווקא עכשיו עסקים חשובים ויותר דחופים מעבר לים", אומרים גרנות ושריד בהתייחסם לעובדה כי אבן, חריש, מרידור ואולמרט נטשו את הוועדה למסע חו"ל.

שמיר מקווה לכתוב נוסח חדש של "אקסודוס" על יציאת יהודי בריה"מ

ראש הממשלה יצחק שמיר הביע אמש תקווה ש"ייכתב נוסח חדש של יציאת מצרים" אודות הגירת יהודי בריה"מ.

"אם אמנם אנו נמצאים על סף גל חדש של הגירת יהודים מרוסיה הסובייטית ייתכן שנכתוב נוסח חדש של סיפור יציאת מצרים", אמר שמיר בנאום שנשא ... (ואי. פי.)

רוב מוחלט למפ"ם, ר"צ והעבודה באוניברסיטת ת"א

בבחירות לאגודת הסטודנטים באוניברסיטת ת"א השיגה הרשימה המשותפת של העבודה, מפ"ם ור"צ, רוב מוחלט. אחוז ההצבעה היה כ-20% בגלל השביתה. מפ"ם ור"צ השיגו כ-14 צירים.

הננו מודיעים בצער
על מות חברנו
ליאון שקולניק
ההלוויה תתקיים ביום ג' 7.4.87 בשעה 15.45
המשפחה
וקיבוץ ניר-יצחק

לעוזי דינה והמשפחה ולקיבוץ עין-שמר
משתתפים באבלכם הכבד
בנפול
יפתח
חברים בעמיר

2 ערבים נורו ונפצעו מיריות איש כוחות הבטחון לאחר שתקפו מכוניתו

אתמול היו הפגנות במזרח ירושלים של נשות אסירים בטחוניים ■ בתיהם של 2 המחבלים שהשליכו רימונים על טירוני גבעתי - נאטמו ■ סטודנטים ערבים הפגינו ופוזרו בכוח במזרח ירושלים

שני ערבים ממזרח ירושלים נפצעו אתמול באורח בינוני וקל מיריות איש כוחות הביטחון, לאחר שניפצו את השמשה הקדמית של מכוניתו, בעת שנסע ברחוב סאלח א-דין במזרח העיר.

איש כוחות הביטחון נסע במכוניתו כשלצידו אימו ובמושב האחורי דודתו. המכונית נקלעה לפקק תנועה ברחוב סלאח א-דין והאיש נהג באיטיות. לפתע, התקרבו למכונית שני צעירים קטנים. האחר השליך לעבר השמשה אבן גדולה ומייד אח"כ השליך חברו אבן נוספת. השמשה הקדמית נופצה לגמרי ושני הצעירים נמלטו. איש כוחות הביטחון לא איבד את עשתונותיו. יצא מהמכונית וירה מספר יריות באויר. הצעירים לא שעו לקריאותיו לעצור והוא ירה לעבר רגליהם.

שני הצעירים הצליחו להימלט ואיש כוחות הביטחון דיווח על כך למשטרה. הוא מסר תיאור של תוקפיו והמשטרה מיהרה להציב מארבים ליד בתי-החולים במזרח העיר. כעבור כרבע שעה, הגיעו לבית-החולים אל מוקסד שבהר הזיתים שני צעירים פצועים שדמו לתיאור שמסר היורה. אחד מהם בן 23 תושב ג'בל מוקבר — נפגע מקליע שחדר לעכוזו ויצא מאיזור הבטן התחתונה. הפצוע השני בן 20, תושב שייח ג'ראח נפגע באצבעות ידו. המשטרה גבתה עדות מאיש כוחות הביטחון ופתחה בחקירת שני הערבים.

הפגנות במזרח ירושלים

נשים וסטודנטים ערבים הפגינו אתמול במזרח ירושלים. כוחות משטרה פיזרו את המפגינים ועצרו מספר חשודים. הנשים והסטודנטים הפגינו לאות הזדהות עם האסירים הביטחוניים.

בשעות הצהרים יצאו כ-150 נשות אסירים ביטחוניים בתהלוכה מאיזור הקונסוליה האמריקנית במזרח ירושלים לעבר שער שכם. בהיותן ברחוב סלח אדין, נזרקה אבן לעבר ניידת משטרה ושימשתה נופצה. קצין המשטרה הבכיר שהיה במקום הורה לאנשיו לפזר את התהלוכה בכוח. השוטרים הוציאו את הכרזות מידיהן של הנשים ועצרו שמונה מפגינות. שתיים מהן יהודיות. לאחר מכן, מצאו עשרות מן הנשים מיקלט במשרדי הצלב האדום בשייך ג'רח. למקום הגיע כוח משטרה, אך לא התקרב אל בניין הצלב האדום, אלא המתין במרחק של כמה עשרות מטרים משם. הנשים מיאנו לצאת, מחשש שהשוטרים יפגעו בהן ואנשי הצלב האדום הזעיקו למקום קציני משטרה בכירים, אשר הודיעו כי יאפשרו לנשים לצאת בקבוצות קטנות. לאחר מו"מ עם נציגי הצלב האדום והמשטרה, התרחקו השוטרים מן המקום והנשים יצאו.

לא הרחק משם הפגינו סטודנטים מביר זית ליד הקונסוליה הבריטית בשייך ג'רח. כוח של משמר הגבול פיזר את המפגינים, תוך שימוש בגז מדמיע ועצר חמישה מהם.

ליד מחנה הפליטים ענתה ובאיזור שייח ג'רח נרגמו באבנים 2 מכוניות. לכלי הרכב נגרם נזק אך איש לא נפגע.

נוסע נפצע

נוסע מכונית ישראלית נפצע באורח קל אתמול בבוקר מרסיסי זכוכית, כאשר אבנים שנזרקו לעבר רכב שבו נסע ליד המכללה האיסלמית בחברון, פגעו במכונית וניפצו את שמשתה הקדמית. הפצוע הועבר לטיפול רפואי.

משאית צבאית נרגמה באבנים בשעות הבוקר ברמללה ואחת משמשותיה נופצה. לא היו נפגעים.

נאטמו בתים

כוחות הבטחון ומשטרת ירושלים אטמו אתמול את בתיהם של שלושת המחבלים שהורשעו בזריקת הרימונים לעבר טירוני גבעתי, ליד שער האשפות וכן אטמו ביתו של מחבל שהיה חבר בחוליה שרצחה את התייר הבריטי פול אפלבי. האטימות בוצעו לאחר שארבעת המחבלים נידונו למאסר עולם על העבירות שביצעו. למשפחותיהם ניתנה התראה לפני שבוע לפנות את הבתים. (עתי"ם)

משמאל: אוטמים את ביתו של אחד משני המחבלים, מכפר סילואן. מימין: נשות אסירים בטחוניים וסטודנטים מפגינים במזרח ירושלים (תצלומים: רחמים ישראלי)

הערב בטלוויזיה

האדם ברא את העיר... להעניש את הבדואי

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

נבאט, רועה צאן, בן 23 משבט העזאזמה יספר הערב ב"מבט שני" את סיפורם העצוב של הבדואים, שאולצו לנטוש את אורח חייהם השורשי, על מנת לעבור לעיירות הבדואים ולהתפרנס בשולי הערים היהודיות הסמוכות.

הסרט מחולק ל-3 פרקים. הראשון: "מדבר או ילדות" מוצגים הבדואים במצבם הראשוני כשהם חיים באוהלים ונרדפים על ידי "הסיירת הירוקה", האונסים אותם לעבור לעיירות הבדואים.

הפרק השני, "העיירה או יסורי התבגרות" צולם ברהט, ומתאר את הקשיים בהם נתקלים הבדואים בחייהם בעיירה: האילוץ לגור במקום אחד והמריבות בין החמולות הנובעות מכך, הצורך לשלם מיסים, ארנונות, והויתור על החופש ועל הקשר הבלתי אמצעי עם המדבר, בעלי החיים, הטבע. אומר אחד הבדואים: "הבית הוא בית קברות. פעם כשהייתי רב עם השכן שלי הייתי מקפל את האוהל ועובר למקום אחר. היום אי אפשר" ובמאי הסרט, אשר טללים, שגר בעצמו באוהל בדואי במשך יותר משנה, ושם גם נולדה בתו, מבין ללבו של הבדואי.

הפרק השלישי, "העיר או משבר גיל העמידה" מצולם בכפר ביר-מקסור שבגליל, בו חיים הבדואים, שעברו את משבר העיור לפני כ-20 שנה, והסתגלו למציאות החדשה לבר מאבו-קאסם, שנטש את המקום בחיפושיו אחר פינה שבה יוכל לגדל בעלי חיים. ופינה זו נמצאה לו, למרבה הפלא, דווקא בטבריה. שם הוא מקים לו אוהל ומגדל עזים, סוסים ותרנגולות, ושומר על מנהגים המסורתיים: הוא כותש את הקפה בעלי ואשתו אופה את הפיתות בטאבון ולא קונה אותן בחנות, ומקפיאה אותן במקרר, כמו שעושות הנשים בעיירות הבדואים, המשתמשות גם במטחנת קפה חשמלית. אלא שבניו כבר אינם הולכים בדרכיו. האחד, מחמוד עובד במסעדה בטבריה וגר בבית "מערבי" לכל דבר, והשני, מאג'ר, שומר בבית-מלון.

כשהשריד היחיד מחיי הבדואים שנותר לו הוא ניסיונו לחפש את החופש גם בעיר כך ש"אף אחד לא יעמוד לו על הראש".

"הסרט איננו מוחה על התהליך הטבעי של המודרניזציה" — מסביר הבמאי, אשר טללים — "אלא על העוול הנורא של הטיכת הבדואים שהיו ידידינו לעירוניים בעל כרחם ולאויבינו".

סוריה מתייצבת עם הליגה הערבית בתמיכתה בכינוס ועידה בינלאומית

ר"מ ירדן ושר החוץ שלה מנהלים שיחות בוושינגטון שנועדו לקדם את רעיון הוועידה □ חוסיין הגיע לבריסל לגייס את תמיכת השוק בוועידה □ וושינגטון עוקבת בעניין אחר המהלכים

תוניס. — שרי החוץ של הליגה הערבית סיימו אמש בתוניס כנס של 3 ימים, שבו קידמו בברכה את נכונותו של השוק האירופי המשותף למלא תפקיד בועידת שלום על המזרח התיכון, למרות הסתייגויות סוריות מסויימות.

סוריה אמנם הביעה זעם נוכח הצעדים שהטיל השוק האירופי המשותף על דמשק בנובמבר אשתקד, על מעורבותה בטרור, אך הודיעה כי היא ומדינות ערביות אחרות בועידה קידמו כ"צעד חיובי" את ההצהרה שפירסם השוק האירופי המשותף לפני 6 שבועות, בו קרא לועידת שלום בינלאומית.

סוריה גם קידמה בברכה את נכונותה של מערב-אירופה למלא תפקיד בועידה כזו, אך ציינה כי ישנם סעיפים בהצהרת השוק האירופי הזקוקים לעיון נוסף, מסרה שר החוץ הסורי פארוק אל שרע לעתונאים.

שראע אמר, כי שרי החוץ של הליגה הערבית הסכימו להתנות את חידוש הדו-שיח בין השוק האירופי לבין העולם הערבי בביטול הסנקציות של השוק, שננקטו ביוזמת בריטניה, סנקציות אלה ננקטו לאחר שנחשפה מעורבותה של סוריה בנסיון לפוצץ מטוס אל-על בנמל התעופה של לונדון.

השר הסורי הבדיל ברורות בין התגובה הסורית החיובית על הודעת השוק האירופי בענין ועידת שלום, לבין מגעים אחרים בין השוק האירופי לבין העולם הערבי. "כאשר מדובר בועידה הבינלאומית, אנו מקדמים בברכה כל מדינה או כל קהיליה העשוייה לתמוך בכינוס ועידה בינלאומית".

דובר של אש"ף אמר, כי השרים אישרו מחדש תמיכה בועידת שלום בינלאומית בחסות האו"ם, בהחלטה שאושרה פה אחד.

ההחלטה אומרת, כי הועידה צריכה להתכנס "בהשתתפות כל המדינות הקבועות במועצת הבטחון, כולל אש"ף, על בסיס של שוויון עם צדדים אחרים, על בסיס החלטות האו"ם, הנוגעות לשאלת פלשתין ולשאלת המזרח התיכון".

לראשונה מאז החלה מלחמת איראן-עיראק ב-1980, תמכו סוריה ולוב שהתייצבו לימין איראן הלא-ערבית במלחמה זו — בהחלטה התומכת בעיראק וקוראת לאיראן להסכים להפסקת אש. לוב מיתנה בפומבי את תמיכתה באיראן, בהצהרות שפירסמה לאחרונה.

תישרין: סדר יום מרוויק

עתון הממשלה הסורית "תישרין", כתב אתמול כי כינוסה של ועידת שלום בינלאומית למזה"ת חייבת להיות מותנית בקביעת סדר יום מרוויק, תוך מתן ערובות לזכויותיהם של הפלשתינים, ביטול חוקי הסיפוח הישראליים ופירוק ההתנחלויות.

חוסיין בבלגיה מגייס תמיכה

חוסיין מלך ירדן הגיע אמש לבריסל, לביקור שנועד לתת תנופה חדשה לרעיון של ועידה בינלאומית.

דיפלומטים מערב אירופאים רואים בביקורו של המלך בבלגיה — שנציגה מכהן כעת כנשיא תורן של השוק האירופי המשותף — את האחרון בשורה של צעדים במזרח התיכון ומחוצה לו למען ועידת שלום בינלאומית.

המלך חוסיין הגיע מהולנד, ושם אמר דובר ממשלתי, כי המלך מקווה, כי שיחות שלום בינלאומיות על המזרח התיכון יוכלו להצליח.

המלך אמר לקבוצה של עורכי עתונים הולנדיים לפני צאתו לבריסל, כי אם תכונס ועידה של כל הצדדים הנוגעים לסכסוך במזרח התיכון, הוא "מלא תקווה" כי זו תוכתר בהצלחה.

בינתיים פתחו אתמול ראש הממשלה ושר החוץ של ירדן בשיחות בוושינגטון, שגם הן נועדו לקדם את הרעיון של ועידת שלום על המזרח התיכון.

"איראנגייט" תועיל

וושינגטון. — הירידה התלולה שחלה באמינות ארה"ב במזה"ת, בעקבות שערוריית אספקת הנשק לאיראן, עשויה לסייע למאמצים להשכנת שלום באיזור — אומרים פקידים אמריקניים.

בשיחה עם כתב "רויטר" הביעו הפקידים את דעתם, כי הפעילות המוגברת הניכרת בתחום זה בשבועות האחרונים, נובעת משאיפתם של הצדדים השונים לנצל את המצב הקיים.

"הערבים במיוחד, רואים בשעה הנוכחית זמן מתאים לעשות צעד גדול קדימה, משום שהם נוכחו לדעת כי אנו מכירים בליקויי המדיניות שלנו במזה"ת, והם חושבים, כי אפשר שנהיה מוכנים לעשות צעד גדול כדי לשקם את מעמדנו באיזור", אמר אחד הפקידים.

המקורות האמריקניים, אשר ביקשו להישאר בעילום שם, אמרו כי וושינגטון מקווה, שהפעילות הנוכחית תניב תוצאות של ממש.

"נהיה מוכנים להשקיע מאמצים בעניין הזה אם נווכח לדעת שצפויות תוצאות של ממש", אמר אחד מהם.

מרבית הפרשנים הפרטיים מעריכים, כי השכנת שלום במזה"ת רחוקה מאוד מלעמוד בראש סדר העדיפויות של ארה"ב.

אבדה
תעודת פקיד רישוי לעמילות מכס
ע"ש גולדין נחום
למוצא: 03-246385

תרגיל הג"א במרחב נהריה
בלילה שבין יום רביעי ויום חמישי, ח' ו-ט' באפריל, יחוה תרגיל הג"א במרחב נהריה. במהלך התרגיל יבוצעו קולות ירי וישמעו צפירות.
אם תהיה אזעקת-אמת, ישמעו צפירות עולות-יורדות.

גימלאי משרד הבטחון זכו בבוררות וקיבלו הפרשי שכר רטרואקטיבית

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

באלף גימלאי משרד הבטחון קיבלו במשכורת חודש מארס ששולמה בשבוע שעבר הפרשי שכר שהגיעו עד למעלה מארבעת אלפים ש"ח ברוטו.

מדובר בהפרשי שכר בעבור תוספת דריכות שניתנו לגמלאים רטרואקטיבית מאפריל 1983. עד כה קיבלו גמלאי משרד הבטחון רק [illegible] מתוספת הדריכות, בעוד עובדי המשרד מקבלים [illegible] מהתוספת כחלק מהמשכורת ו-[illegible] כהטבת שכר.

נציבות שירות המדינה סרבה להשלים לגימלאי המשרד את ה-[illegible] הנותר ובעקבות תביעתם הוקמה וועדת בוררות בראשות השופט ברימוס צבי ברנזון, שאישרה תשלום רטרואקטיבי לגמלאים.

ממשכורת אפריל יקבלו גימלאי משרד הבטחון את מלוא תוספת הדריכות.

בקיבוץ מצובה

מוחלפים מספרי הטלפונים
מיום רביעי 8.4.87

מרכזיה	04/858000
אריגי מצובה (משרד)	04/858031
אריגי מצובה (מטויה)	04/858040
טקטרון	04/858071
חדר אוכל	04/858051

ניתן לחייג ישירות לכל הקווים
כולל בתי החברים
(פרטים במדריך הקיבוצים / דפי זהב)

לתשומת לב!
מספר הטלפון המופיע בכותרת הממוסגרת בדפי זהב
(מדריך הקיבוצים) — הינו שגוי

הקבה"א יקים צוות לבדיקת מקומו ודרכו של הקיבוץ בישראל 1987

אימרי רון: יש חשיבות רבה לכך שההנהגה תיתן כיוון ולא תתאים עצמה להלכי־הרוח בחצר ● גרנות: לחפש אידיאולוגיה לחברה – באמצעות מפ"ם ●

מאת שלמה גלזר,
כתב „על המשמר"

הוועד־הפועל של הקיבוץ הארצי קיבל אתמול פה־אחד את המלצת המזכירות לקיים במהלך שנת ה־60 לייסוד הקיבוץ הארצי, בירור מקיף ונחות הכותרת: „הקיבוץ במציאות הישראלית 1987 — לשם־מה וכיצד?"

תהליך הבירור יתנהל בידי צוות שייקבע על־ידי מזכירות הקיבוץ הארצי, שהתחייבה גם להציג את עמדותיה לגבי השאלות שיעלו במהלך הבירור.

יום הדיונים התנהל באווירה רצינית. יעקב חזן, שפתח יום קודם לכן את ההתכנסות, קבע את הטון — חגיגי אך מאופק, עם כובד ראש ודאגה למחר.

מזכיר הקיבוץ הארצי, חיים (ג'ומס) אורון, שפתח את הישיבה, הציג את ההכרח לקיים את תהליך הבירור ולגבש תשובות לשאלות שעל הפרק. הוא הציג בפני חברי הוועד־הפועל את הצעת המזכירות לגבי הבירור התנועתי. מאוחר יותר, כאשר סיכם את דבריו, אמר כי הדיון נערך משום ש„בתנועה כשלנו, חייבת להיות הסכמה, שהיא תכלית ראויה בפני עצמה בתנועתנו". הוא הבטיח כי ייעשה מאמץ עליון להגיע בבירור התנועתי לחדרי החברים.

אימרי רון דיבר על משבר ההנהגה: „המשבר האמיתי שלנו הוא לא התנהגות החברים בקיבוצים אלא של הנהגתם. בסופו של דבר, יש חשיבות רבה לכך שההנהגה תוביל מהלך ותיתן כיוון ולא תתאים עצמה להלכי־הרוח בחצר".

בני טריינין עמד על החובה למצוא מחדש את הדרך להעניק לחברי הקיבוץ את ההרגשה שקיבוץ הוא גם דרך ולא רק בית. „מתנועה מובילה השואפת להנהיג הפכנו לתנועה שהמנחה אותה הוא יצר ההישרדות", אמר.

מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות, יצא בחריפות רבה נגד הפיחות העצמי ואווירת הנכאים. הוא יצא נגד הספק ותקף בחריפות את הדור הוותיק שנכנע מתוך רגשי־אשם למשבר הצעירים. הוא ביקר את התיזה הרווחת על חיפוש אידיאולוגיה לקיבוץ. „יש לחפש אידיאולוגיה לחברה הישראלית כולה באמצעות מפ"ם ולמקם בתוכה את הקיבוץ על ייחודו", אמר. „מי שרוצה להוליך את מפ"ם חזרה למפלגת העבודה או לר"צ, מחליש את עמדתו בכך שהוא יוצא נגד מפ"ם עצמאית משום שאף אחד מהגופים האחרים לא רוצה מפלגה חלשה".

אבישי גרוסמן התריע על אווירה של שלילת זכות השאלה וקידוש התשובות, ואמר כי אם התנועה לא תדע להציע כיוונים ולתת סדרי עדיפויות, חבל על המאמץ.

מרטין בן־מורה, עמד על המתח המתמיד בחיי הקיבוץ, הנובע מהיות הקיבוץ גם בית וגם דרך, וציין כי חשוב להתמודד מחדש על מקומו של הקיבוץ במתח הזה. יש לתת תשובות חדשות ברוח ההגשמה למהות השותפות בחיי הקיבוץ.

שמעון אביזו, דרש בדיקה יסודית תוך קריאה לשינוי הנורמות והבעת צער על העלמות התנועה שאהב.

בראשית הדיון הציג רכז ועדת המינויים של הוועד־הפועל, איתן שרייבר, את מועמדי הוועדה לתפקידים מרכזיים בקיבוץ הארצי והשומר־הצעיר, שיובאו לאישור הוועד־הפועל בישיבתו הבאה: אלישע שפירא מעין־השופט ועזרא רבין מגעש — למזכירי הקיבוץ הארצי. צבי רוונטל מניר־יצחק — לריכוז הוועדה הפרסונאלית ומתי ורהפטיג מעברון — לריכוז ההנהגה הראשית של השומר־הצעיר.

הנשיא הרצוג, בלווית נשיא גרמניה פון וייצקר סוקרים משמר כבוד צבאי בבון (צילום: אי. פי)

המשכים

הרצוג בברגן בלזן

(סוף מעמוד ראשון)

בצדקתו בלבד, כי אף בעוצמתו המוסרית וביכולת הגנתו העצמית. עם שעלה מאפר השואה לחיים חדשים של בנין ויצירה.

„את יגון מותכם נכבוש בליבותינו לזכרון עולם. לא לאיבת נצח, לא לשנאה עקרה ומשתקת כי אם לחוסן ולעוז. לדעת את תהומות נפש האדם ולהתנשא מהן. לקיים בכל מהותנו את ניגודה המוחלט של ממלכת הרשע: סור מרע ועשה הטוב, בקש שלום — ורדפהו.

„בשם עם ישראל, בשמה של מדינת ישראל, אני נשבע לזכרכם כי לעד נאמנים נהיה לצו שהורשתם לנו, צו החיים". — סיים הרצוג את דבריו במעמד זה.

זיופים בהתקווה

הביקור ההיסטורי החל בשעה 10.40. תזמורת משמר־הכבוד של צבא גרמניה פתחה בנגינת ההימנון הישראלי, „התקווה" עד בואו של הרצוג [illegible] בנגינת הלחן, לא עלה בידיה לנגן את „התקווה" ללא השמעת צלילים מזורים במידת־מה. „היו כמה זיופים", קבעו מאוחר יותר אחרים מהנוכחים, ואילו ישראלי אחר ניסה להסביר שלא היו אלה זיופים במובן הצר של המלה, אלא פשוט „אינטרפרטאציה שונה של כמה טקסים".

מטוס חיל האוויר ובו הנשיא הרצוג ורעייתו ופמלייתם נחת בנמל־התעופה של קלדבון ב־שעה 10 ואחרי טיסה במסוק לבון, ונסיעה במכוניות „מרצדס" שחורות, הגיעה הפמליה הישראלית, תחת אמצעי בטחון כבדים, לרחבת הווילה „האמר־שמידט", משכן הנשיא הגרמני. משמר הכבוד של הבונדסווהר, צבא מערב־גרמניה, היה מורכב מנציגי שלוש הזרועות, זרוע היבשה, חיל־האוויר וחיל־הים. לאחר לחיצות ידיים בין שני הנשיאים ועם שורת הממתינים הרשמיים, שמעו שני הנשיאים את ההמנונים הלאומיים וסקרו את משמר הכבוד תחת גשם קל.

מי ומי במשלחת

יחד עם הנשיא הרצוג הגיעו בין היתר לגרמניה, המשנה למנכ"ל משרד החוץ חנן בר־און, מנהל מחלקות אירופה המערבית במשרד החוץ, יואל אלון, שלישו הצבאי של הנשיא, אל"מ עמי גלוסקה, חברי־הכנסת השר לשעבר ד"ר יוסף בורג ורב בר־מאיר, ושגרירה הראשון של ישראל בבון, אשר בן־נתן, ועורך „הארץ" גרשם שוקן. בתום טקס קבלת הפנים נכנסו שני הנשיאים למעון הנשיא פון־וייצקר, לשיחה שנמשכה כמעט שעה. בעת השיחה הועלו גם נושאי המזרח־התיכון, תהליך השלום והוועידה הבין־לאומית, שגרמניה תומכת בה עקרונית.

בצהריים המריא מטוס חיל־האוויר הגרמני על־שם חלוץ התעופה אוטו ליליינטאל להאנובר. משם הוטסו המשתתפים במסוקים לברגן־בלזן. בברגן־בלזן התקבל הרצוג על־ידי ראש ממשלת המדינה הפדראלית סכסוניה התחתונה, ארנסט אלברכט.

ד"ר בורג: הגיע הזמן

בעת הטיסה לברגן־בלזן אמר ח"כ בורג לסופר „דבר", כי הצטרף לפמליית הנשיא כיהודי יליד גרמניה, כיהודי בעל תודעה היסטורית וכישראלי. הוא ציין, כי לפני 30 שנה התנגד לנסיעה מתוכננת של משה דיין לגרמניה מן הטעם שטרם הגיע הזמן לכך. היום, אמר בורג, טיעון זה אינו עוד בתוקף. עם זאת הזכיר בורג דברים שאמר בזמנו לקנצלר מערב־גרמניה קונארד ארנאואר, כאשר שאל אותו אם היה רוצה לשוב ולחיות בגרמניה. בורג השיב לו, כי הגשרים לגרמניה נשרפו וכי אפשר לבנות רק גשרים לעתיד.

בברגן־בלזן ביקר הנשיא הרצוג בליווי הנשיא פון וייצוקר. תחילה ביקרו בבית התיעוד של אתר המחנה, ואחר־כך התקיים טקס חנוכת אבן הזכרון מהרי ירושלים לזכרם של קרבנות השואה. בפתח הטקס השמיע חזן „אל מלא רחמים", והנשיא הרצוג אמר קדיש ליד האנדרטה היהודית במחנה. אחר־כך נשא הנשיא את דברו.

תשעה ניצולי שואה

הנשיא, וכן תשעה ניצולי השואה ובני נוער מכפר־הנוער בן־שמן, הניחו זרים ליד האנדרטה היהודית. הנשיא, שהיה בברגן־בלזן זמן קצר אחרי השחרור כרב־סרן בצבא הבריטי, שוחח עם הניצולים. אחת הנשים הכירה אותו מהתקופה שלאחר השיחרור. אחרי הטקס והצבת האבן, הניח הנשיא זר גם ליד האנדרטה הבין־לאומית לזכר קרבנות ברגן־בלזן.

● חידוש יוצא דופן הונהג בבית־ספר מקיף ה' באשדוד. צוות המתנכים בבית הספר, בראשות מפקח משרד־החינוך אפרים ברקוביץ והמנהל יעקב לוי, פיתח תוכנית מחשב חדשנית המאפשרת מעקב צמוד ורצוף אחרי הישגיו של כל תלמיד ותלמיד בכל המקצועות והיעדרויותיהם מהלימודים.

ג'ון או איוואן

„המנגנון לחיסול חולי הנפש הגרמנים עמד בראש מיבצע חיסולם של היהודים"

וולפגאנג שפלר מעיד (צילום: אליהו הראתי)

מאת דוד פרידמן,
כתב עתי"ם

קורט פרנץ, מי שהיה מ־פקד מחנה ההשמדה טרבלינקה, עבד כטבח באחד המחנות בעת מבצע „או־טונזיה", מבצע ההמתה מתוך רחמים שהנהיג השלטון הנאצי של גרמנים חולים כרוניים, חולי־נפש וזקנים.

דברים אלה אמר בפתח השבוע השמיני למשפט דמיאניוק העד המומחה פרופ' וולפגאנג שפלר המעיד מטעם התביעה במשפט דמיאניוק.

פרופ' וולפגאנג שפלר פרש בפני בית משפט את הרקע ההיסטורי לתהליך ההשמדה. הוא אמר שכוח האדם שהועמד לרשות מבצע ריינהארדט, מבצע „הפתרון הסופי של הבעיה היהודית", היה אותו כוח אדם שהשתתף ב„אוטונזיה" והיה שייך ליחידה „טי־4". הוא אמר עוד, כי כל כוח האדם הזה הועמד לרשות ראש המטה של הס.ס. גלובוצ'ניק, שהופקד על ארגון מחנות השמדה והיה המפקח על מבצע ההשמדה מטעם הימלר.

העד גם פרט, במהלך עדותו, את מבנה הסמכויות של מפקדים שונים בס.ס. כאשר להשמדה של היהודים. הוא אמר כי ה„ממשל הכללי הגרמני בפולין", חולק לארבעה אזורים ובראש כל אזור עמד ראש משטרת הס.ס. במקום. ראש משטרת הס.ס. בכל אחד מהאזורים היה תחת אחריותו הישירה של הימלר.

בראשית עדותו, פירט העד פרופ' שפלר (57) את מומחיותו בענין השלטון הנאצי. הוא אמר כי הוא פרופסור להיסטוריה, מדעי המדינה ומשפט קונסטי־טוציוני. היה יועץ היסטורי במהלך משפט אייכמן בירוש־לים, בין השנים 1961 עד 1962. הוא סיפר כי העיד בכ־50 משפ־טים של פושעים נאצים. משנת 1977 הוא עוסק אך ורק במתן חוות־דעת לבתי־משפט. השופ־טים פושעי מלחמה נאצים.

העד תיאר את תהליך ההכ־שרה של האוקראינים והלאט־בים במחנה האימונים טרווניקי. הוא סיפר שקיבלו אימונים בנשק גרמני, למדו את הפקודות ואת הנהלים הגרמניים. כמו כן למדו גרמנית בסיסית. עם זאת, לא עברו סידרת אימונים ממו־סדת ומאורגנת של חיילים.

„מחר אנו מצפים להגשה יותר עניינית ומעניינת של כל מכלול המסמכים", פנה ואמר אב בית הדין השופט דב לוין, לתביעה, לאחר שהגישה באמ־צעות העד פרופ' וולפגאנג שפלר, שורה ארוכה של מסמכים. במהלך עדותו של פרופ' שפלר הגישה התביעה לבית המשפט תעודות של אוקראינים שאומנו במחנה האימונים של הס.ס. בטרווניקי. והתעודות הם מסמכים שנוהלו במחנה על כל אחד ואחד מהאוקראינים שאומנו במקום. בין השאר הוגשו כרטיסים אישיים של החיילים, פנקס אישי שנשא כל חייל.

הגשת המסמכים על־ידי התביעה לוותה בהתנגדויות רבות מצד הסנגוריה. בכמה מקרים, כאשר התנגדה הסנגוריה להגשת המסמכים, הודיע ב"כ התביעה, עורך־דין מיכאל שקד, שאת המסמכים האלה בדיוק הגישה הסנגוריה כמוצג מטעמה, במהלך משפטי שלילת האזרחות האמריקנית שנערכו לנאשם בארה"ב.

„הוצאתי מתאי הגאזים תינוקות צמודים לאמהותיהם; עו"ד שפטל לא ראה זאת"

דברים קשים הטיח ניצול שואה בעורך־דין יורם שפטל, סניגורו הישראלי של ג'ון דמיאניוק, בסיום יום הדיונים במשפטו של ג'ון דמיאניוק.

בטרם הספיקו שופטי בית־המשפט לצאת מאולם הדיונים, התפרץ ניצול שואה פנחס פרלוביץ והטיח בסניגור מהשורה השניה באולם בו ישב: „אתה קאפו. אני הוצאתי מתאי הגאזים תינוקות מפרפרים צמודים לשדי אמותיהם. הוא לא ראה את זה, המנוול הזה, הוא פושע, הוא קאפו".

פנחס פרלוביץ הוצא מיד מהאולם בידי אנשי הבטחון, כשהוא ממשיך בקריאות הגנאי שלו לעבר הסניגור עורך־דין שפטל: „לא קוראים לו עורך־דין שפטל, אלא עורך־דין שפל", צעק פרלוביץ.

התקרית במשפט אירעה לאחר שבתום יום הדיונים הודיע אב בית־הדין, השופט דב לוין, כי מחוץ לבניין בית־המשפט הודבקו כרזות בגנות יורם שפטל ובהן דברים מבישים ופוגעים. לוין הודיע כי הורה לאנשי הבטחון להסיר כרזות אלה.

מאז שעות הבוקר אתמול, עמד פרלוביץ מחוץ לאולם בית־המשפט, אוחז בידו שלטים בגנותו של עורך־הדין הישראלי. בשעות אחה"צ הרכיב שלטים אלה על קירות סמוך לבנייני האומה בירושלים ונכנס לאולם בית המשפט. (עתי"ם)

שחל וקורפו הגן

(סוף מעמוד ראשון)

ביחס לוועדת שחל־קורפו, שהוקמה בממשלה כדי לפתור את הנושא, אמר הרב פרץ: „המפד"ל רצתה מאד להישאר בממשלה, ולכן שמיר הקים ועדה בשביל השר ז. המר, כשלמעשה הוועדה לא עשתה כלום. היה זה רק תרגיל פוליטי איך לעקוף מכשול. כך יש להתייחס גם לכל הנסיונות של רוני מילוא, שהיו תרגילים כאילו הליכוד עושה משהו".

שותפים אחרים

„אנו לא רוצים להישאר יותר במצב הזה של ישיבה על הגדר. פרשנו על עקרון, ולא נשאר בפנים אם ענין רישום גויים כיהודים לא יתוקן", אמר הרב פרץ.

בתשובה לשאלה אם ש"ס תחפש לה עתה שותפים פוליטיים אחרים, אמר: „אין ספק, שהשותפים שלנו יכולים להיות שונים, אבל אנחנו ברגע זה לא מתכוננים לשום ברית לא מימין ולא משמאל. נעשה את השיקול מה טוב יותר לאינטרסים של ש"ס ולעקרונות, שבגינם ש"ס הגיעה לכנסת". (עתי"ם)

בחירות במצרים: הקיצונים עתידים להגביר כוחם

מאת פנחס ענברי כתב „על המשמר" וסוכנויות הידיעות

יום הבחירות לפרלמנט המצרי עבר אתמול בשקט ללא ארועים מיוחדים. ואולם בשתי ערים, סוהג ומנופיה, נמסר על תקריות, וככל הנראה היו גם פצועים. בקהיר ננקטו אמצעי בטחון ליד תחנות הקלפי.

העתון „אל אהרם" מסר אתמול בידיעה מוצנעת על מעצר של קיצונים מוסלמים שבקשו לפגוע בסדר הציבורי ביום הבחירות.

היום אמורים להוודע תוצאות הבחירות של 48 המושבים שהוקצו לצירים שהתמודדו באופן אישי. התוצאות הסופיות של הבחירות הכלליות יוודעו ככל הנראה לקראת סוף השבוע. אולם מתוצאות הבחירות האישיות ניתן יהיה ללמוד על מגמות ההצבעה הכללית מאחר והצירים האלה מזוהים עם מפלגות.

תפקיד הנשיא איננו מוטל על הכף בבחירות הנוכחיות. אולם הפרלמנט החדש יתבקש לבחור במובארק לתקופת כהונה שניה באוקטובר הקרוב.

השלטת השריעה

„המפלגה הלאומית הדמוקרטית" של מובארק החזיקה ב־391 מושבים בפרלמנט היוצא, לעומת 57 מושבים בלבד של האופוזיציה. אין כל ספק, שגם בפרלמנט החדש יהיה למפלגת השלטון רוב גדול.

אולם המדינאים המוסלמיים החותרים להשלטת השריעה (הדין המוסלמי) כחוק המדינה במצרים, עתידים כפי הנראה להגביר את כוחם. ארגון „האחים המוסלמים", אשר הוצא אל מחוץ לחוק ב־1954 אך נסבל עם זאת ככוח מוסלמי מתון — השתתף בבחירות תחת דגלה של „מפלגת העבודה הסוציאליסטית", המקיימת ברית עם המפלגה הליברלית.

מתחרים אחרים המשתתפים במירוץ הם „מפלגת הוופד החדשה", אשר עמדה בראש האופוזיציה בפרלמנט היוצא, מפלגת „אומה" המוסלמית הקטנה ותנועה המלכדת בתוכה מרכסיסטים, נאצריסטים ושמאלנים אחרים. (ע"ר)

דודנית של מלכת בריטניה שנחשבה מתה כלואה בבי"ח פסיכיאטרי

לונדון. — דודנית של המלכה אליזבת שנחשבה למתה, נתגלתה כשהיא בחיים, ונתברר שהיא כלואה זה 46 שנים בבית חולים לחולי נפש ליד לונדון.

האשה היא קתרין בואז־ליון, בת 60, דודנית ראשונה של המלכה אליזבת ואחיינית של המלכה האם.

העיתון רב התפוצה „סאן" דיווח אתמול על הפרשה בעמודו הראשון. תמונות של האשה חולת־הנפש צורפו גם על דפיהם של כמה עיתונים פופולריים אחרים.

העיתונים מספרים, כי קתרין בילתה את 46 השנים האחרונות בבית החולים לחולי נפש „רויאל ארלסווד" בחבל סארי. יחד עמה היתה מאושפזת גם אחותה נריסה, אשר מתה אשתקד בגיל 67.

אחד ממפקדי מחנה הריכוז דכאו יוסגר מארה"ב לגרמניה

וושינגטון. — בית המשפט העליון של ארה"ב סלל אתמול את הדרך להסגרתו למערב־גרמניה של קונרד שלונג, שפעל במחנות הריכוז הנאצים זאקסנבורג ודכאו.

בית המשפט סירב לשמוע את ערעורו של שלונג נגד גירושו בעוון זה ששיקר והסתיר את עברו הנאצי, כאשר נכנס ב־1957 לארה"ב וזכה חמש שנים לאחר מכן באזרחות ארה"ב.

בית המשפט העליון השאיר על כנה החלטה של ערכאה נמוכה יותר, לפיה יש לגרש את שלונג עפ"י החוק, משום שבפעילותו במלחמה סייע לרדיפות הנאצים.

הלשכה המיוחדת לחקירות פשעי נאצים במשרד המשפטים האמריקני האשימה, כי שלונג, 77, תושב שיקגו, שירת כשומר ולאחר מכן כמפקד יחידת במחנות הריכוז זקסנבורג ודכאו מ־1934 עד 1939.

בזקסנבורג פיקד על יחידת שומרים וגם שירת כקצין בטחון של המחנה, בו נכלאו יהודים, אנשי כמורה ומתנגדים של המשטר הנאצי.

בדכאו הועלה לדרגת רב־סרן, והיה ממונה על האימונים של מגוייסים חדשים לס.ס. שנועדו „לבצע תפקידי שמירה במחנה הריכוז, מסרה הלשכה לחקירות מיוחדות.

אם כי לא הוגשו הוכחות שהוא אישית התעלל באסירים, הורה שלונג כי היה מודע ליחס הבלתי־הומני כלפי אסירים ועובדי כפייה.

הוא שירת כחבר הארגון הצבאי הנאצי מ־1939 עד תום המלחמה. משרד המשפטים האשים כי שלונג הסתיר את פעילותו כאשר נכנס לארה"ב, וכי נשבע לשקר כי מעולם לא שירת במחנה ריכוז, כאשר הגיש בקשה לקבלת אזרחות ארה"ב. בבקשתו ציין כי היה „רב חייל".

ההחלטה של היום באה בעקבות מאבק משפטי בן 6 שנים, שבמהלכו נשללה משלונג אזרחותו האמריקנית.

● תמונת־שמן, ששוויה נאמד ב־720,000 דולר, נגנבה מסוחר אמנות לונדוני — מסרה אתמול המשטרה. התמונה, אגרטל פרחים, נגנבה מהגלריה ויילדנסטיין בין יום ו' למוצאי־שבת. הגנבים פרצו לגלריה מבעד הדלת הראשית.

● חללית, שנועדה לתצפיות אסטרו־פיסיות, ואשר תוכננה על־ידי מדענים סובייטיים ומערב־אירופיים, לא הצליחה להיצמד לתחנת החלל הסובייטית „מיר", בשל תקלה במערכת הבקרה של החללית — מסרה אתמול סוכנות הידיעות הסובייטית.

„ניתוק הקשרים הכלכליים והתחבורתיים של ישראל עם ממשלת האפרטהייד בדרום־אפריקה היא כעת כבר עובדה מוגמרת. החלטתנו הנחושה להפסיק מכירת נשק למדינה גזענית זו תבוצע הלכה למעשה ונעמוד בכל סיכון כלכלי הכרוך בצעד זה ויהא המחיר לכך אשר יהא" — דברים אלה אמר אתמול (יום ב') מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר בשיחת סיכום שקיים עם משלחת השתלמות של מנהיגות איגודים מקצועיים שחורים מדרום־אפריקה, שעשו שבועיים בארץ בסמינר משותף של נעמ"ת והמכון האפרו־אסייאני של ההסתדרות.

בתצלום: מאשה לובלסקי, המנהיגה יו"ר נעמ"ת דבורה מבילסטה, ישראל קיסר וד"ר יהודה רז.

אנשים ואירועים

הסופרים החלו לקבל תמלוגים מהשאלת ספריהם בספריות

לראשונה בתולדות המדינה החל המשרד לשלוח בימים אלה, לכתיהם של סופרים, תשלומים מיוחדים המבוססים על פי מידת השאלת ספריהם בספריות הציבוריות. דבר זה נהוג זה מכבר במדינות שונות בעולם וזו הפעם הראשונה שהונהג בכך בישראל.

המחאות נשלחו ל־157 סופרים ישראליים שנמצאו זכאים לכך. הסכומים (ברוטו) נעים בין 25 שקלים מינימום לסופר עד 15 אלף שקלים מכסימום. 86 סופרים קיבלו עד 1000 שקל, 32 עד 2,500, 20 עד 5,000 ו־19 עד 15,000. בסה"כ חולקו כ־300 אלף שקל בחודש.

משרד החינוך ואגודת הסופרים החליטו, כי שיטת התשלומים שהונהגה והמידגם שנבחר הם ניסיוניים ובתקופה הקרובה יופקו לקחים ומסקנות משיטה זו. נקבע, כי חלוקת הכספים גם בשנים הבאות תיעשה אחת לשנה. ועדה מיוחדת, המורכבת מאנשי משרד החינוך ואגודת הסופרים, תלווה פרוייקט חדשני זה ובמקרה של מחלוקת בין הצדדים, נקבע, כי שר החינוך ישמש בורר לענין זה. הועדה תקיים ועדת קבילות בראשות שופט בדימוס לדיון בתלונות של סופרים. (שע"ה)

הטלוויזיה הירדנית צינזרה קטעים מסרט בריטי הקשורים בישראל

מאת כתב „על המשמר"

סרטו הדוקומנטרי של ויקטור שונפלד, „אומץ על קו העימות", שהוקרן בישראל בסינמטקים וב„צוותא" בירושלים ותל אביב, שנעשה עבור רשת „סנטרל טלוויזיון" הבריטית, הוקרן בטלוויזיה הירדנית ב־17 בפברואר השנה ועורר תגובות חריפות בישראל. כעת נסתבר שהטלוויזיה הירדנית ערכה קיצוצים נרחבים בסרט — למרות התחייבותה המוקדמת לרשת הבריטית — שהיה בהם כדי לשנות את המסר שבסרט. בין הקטעים שקוצצו היו: אירועי תרפ"ט בחברון; קטעים המתייחסים לשואה ולנאצים; התנגדות הערבים להקמת מדינת ישראל, וכן קטעים המראים פיגועים טרוריסטיים ערביים בישראל.

כעת החליטה רשת הטלוויזיה הבריטית להגיש תלונה נגד הטלוויזיה הירדנית, ולפרסם בעיתונות הישראלית הודעה על התלונה ועל הקיצוצים שבעטיים הוגשה.

„איידס" כמלאך המוות בתשדיר שרות של הטלוויזיה האוסטרלית (צילום: איי.פי)

דיפלומטים ערבים הוזמנו לערב המזרחי, לא כן „השגריר האשכנזי"

מאת יוסף אלפרן, שוויץ

ג'נבה. — שגריר תוניסיה והמזכיר הראשון של נציגות מרוקו בג'נבה גרמו לפולמוס חריף בקהילה היהודית המקומית, לאחר שהשתתפו ב„ערב מזרחי" של אירגון יוצאי צפון אפריקה בשוויץ.

האירגון נוסד לא מזמן, כאשר מטרתו המוצהרת היא תרבותית, ומן התחילה הסתייגו בקהילה ממנו, משום שראו בו אירגון דתי גרידא.

הפולמוס התריף בעת של „ערב המזרחי" לא הוזמן השגריר (האשכנזי) פנחס אליאב, אך הוזמנו הדיפלומטים הערביים.

" 300 מוזמנים עשו את החגיגה במלון נוגה הילטון, נסים גאון (שהוא בעל המלון) הסתייג מאי הזמנת השגריר", אמר מקור בקהילה.

שחקן פוטבול ירוץ לבית הלבן בעקבות פרישת שחקן הקולנוע

מאת דליה רפאל, וושינגטון

וושינגטון. — שחקן הפוטבול לשעבר, בעט את בעיטת הפתיחה למשחק החשוב ביותר בחייו. חבר הקונגרס ג'ק קמפ הודיע רשמית הבוקר בוושינגטון, על הצטרפותו למירוץ לנשיאות ב־1988. קמפ, 51, רפובליקני ממדינת ניו־יורק, ינסה לזכות במינוי המפלגה הרפובליקנית לנשיאות.

הוא חבר הקונגרס הראשון, כמאה שנה, המנסה להגיע הישר מבית הנבחרים אל הבית הלבן. הוא מייצג בקונגרס את אזור הבחירה של באפאלו כבר 17 שנה, בתשע כהונות רצופות.

קמפ מקווה ללכד סביבו את המחנה השמרני במפלגה הרפובליקנית. כפי שנעשה, בשעתו, בהצלחה עצומה, הנשיא רייגן. הוא מאמין ביכולתו לעשות כן, טוב יותר מכל מועמד רפובליקני אחר. „המהפכה של רייגן, המהפכה שלנו עדיין לא הסתיימה", אמר בנאום בו הכריז על הצטרפותו למירוץ.

על היום

7.4.87

מאת פנחס ענברי

שטרות הכסף המצריים חושפים טפח מן הכפילות הלאומית של מצרים — מצידם אחד מוטבעים סמלי הפרעונים ומן הצד השני סמלי האיסלאם והערביות. הנשיא חוסני מובארק הוא שליט ערבי מוסלמי, אבל רודפת אותו גם ההסטוריה הפרעונית. הפרעונים בנו להם פירמידות כדי להנציח את זכרם. גם נשיאי מצרים המודרנית בנו פירמידות: נאצר בנה את הסוציאליזם והלאומיות הפן־ערבית. סאדאת בנה את השלום עם ישראל וגם מובארק בונה עכשיו פירמידה: את מצרים הדמוקרטית. כך יש להבין את ההימור שלקח עליו הנשיא מובארק כאשר החליט לאפשר בחירות, שאולי עדיין אינן חופשיות על־פי קנה־מידה של הדמוקרטיות הערביות, אבל חופש הביטוי הניתן בהן למפלגות ולמועמדים העצמאיים הוא כמעט חסר תקדים.

הפירמידה של נאצר קרסה תוונזיה. זו של סאדאת עומדת על כרעי תרנגולת. האם תחזיק מעמד הפירמידה של מובארק?

סיור ברחובות קאהיר מעלה סימני שאלה, ולצידם סימנים מעודדים. סימן השאלה הגדול הוא הפונדמנטליזם האיסלאמי, המגיח כמעט מכל סימטה עזובה. הרוח האיסלאמית הנושבת כעת במצרים מבריחה את מפלגת השלטון הלאומית־דמוקרטית של מובארק, ואפילו שמאל כמו מפלגת העבודה, להבליט מוטיבים וסיסמאות הלקוחים מן האיסלאם. נראה כי הדמוקראטיה המצרית מבקשת קודם כל לפייס את האיסלאם, כדי שלא יבלע אותה בעודה באיבה.

המפלגה האיסלאמית המובהקת ביותר איננה משתתפת בבחירות, גם משום שהשלטון אינו מתיר לה וגם משום שהיא עצמה מסרבת לקבל עליה את משמעת הדמוקראטיה. הכוונה כמובן לאחים המוסלמים.

אף על פי שאיננה משתתפת באופן רשמי במירוץ לפרלמנט נוכחותה של מפלגה זו מורגשת היטב והשפעתה הולכת וגדלה ככל שמעמיקים בסימטאות של מצרים העתיקה, הענייה.

בוחרים ב... אופניים

הבחירות של אתמול נועדו לבנות את הפירמידה של מובארק — מצרים דמוקרטית. עדיין לא חופשיות לגמרי, אבל עם חופש ביטוי נרחב. הקושי הגדול: הרוח האיסלאמית, שהשפעתה הולכת וגדלה ככל שמעמיקים בסימטאות העניות

בחירות במצרים. „האחים המוסלמים" לא משתתפים פורמאלית, אך מצביעים לרשימות אוהדות בשמאל (צילום: אי.פי)

אחת משכונות העוני של קאהיר היא שכונת „א־סיידה זינב", הקרויה על שם נכדתו של הנביא מוחמד. בלב הרובע בנוי מסגד פאטמי עתיק ובתוכו קברה של הגב' זיינב. על הקבר הזה עולות להשתטח בעיקר נשים, המבקשות מזור מפני עקרות, למצוא חתן, פרנסה טובה לבעל ובנים מוצלחים: ממש ליד המסגד נמצאת תחנת קלפי ובפיתחה מתגודדים תועמלני המפלגות השונות.

המחלקים כרוזים ופתקי הצבעה במאמץ של הרגע האחרון לשכנע את המהססים. אחד מהם הוא סטודנט לארכיאולוגיה, המנסה לעשות נפשות למפלגת האומה, ומפלגה דתית מתונה המכירה בדמוקראטיה. נכנסתי לשיחה עימו: „מה ההבדל ביניכם לבין האחים המוסלמים?" הוא התקשה להסביר. בסופו של דבר סיכם את השקפת עולמו במילים: „צריך להקים מדינת שריעה (מדינת הלכה, בערבית) ולהילחם בכופרים." אחת הסיסמאות שהיו תלויות בכיכר ממול קבעה: „חסן אל בנא — חרב האיסלאם". הכרוז לא היה חתום בידי האחים המוסלמים. אבל כל מצרי יודע שחסן אל בנא הוא מייסד התנועה.

האחים רצים איתנו

ככל שמעמיקים בסימטאות גוברת נוכחותם של „האחים". מפלגת העבודה השמאלית מנסה לשכנע את הבוחרים בטיעון הזה: האחים המוסלמים רצים איתנו — הצביעו בעדנו.

אף על פי שהתוצאות יוודעו רק בעוד כמה ימים, ממעט השיחות שניהלנו גילינו אהדה למפלגת האופוזיציה הוותיקה, הוופד, שהיתה

(המשך בעמוד 8)

שיווק עייף

ז'וד גרוסמן, קניוק וא.ב. יהושע, על המלה של המו"ל, על שיטות המכירה ועל הספר במיצר

מאת רונית מורגנשטרן

„ספרים רבותי, ספרים" — כש„הגשש" רצה למכור ספרים ב„מדור הספרים" לפני 15 שנה, זה נשמע נורא. אבל היום מוכרים ספרים בסופרמרקט, וחנויות ספרים לובשות צורה של בית־קפה עם מוסיקה. השתנה בדרך הבאת הספר אל — מתייחסים אליו יותר כאל צריכה שצריך להגישו מעוצב. מקדישים יותר חשיבות ל דים. מתייחסים בכבוד לתקשורת. נת כתבות דיוקן וחשיפה על סגנון מכירה אגרסיבי בנוסח הבניטה, במידה מסוימת. „הכנרי" הוציאה את „עיין ערך אהבה" למיטה. אבל רוב ההוצאות משתרכות בעצלתיים ובכך שהמעורבות השיווקית של ויאו! טועלת בצורה אנאכרוניסטית מה למדי.

כמעט כל סופר יודה, כי חשוב לו שהספר שלו יימכר, אלא שהמעורבות כך. שלאחר כתיבת הספר והפקדתו המו"ל, אין לסופר שום אפשרות ל המכירה, והוא נאלץ פשוט לסמוך על השיווק ועל המילה של מו"ל שלו.

אומרים שלושה בעלי בסט סלרס טריים, א.ב. יהושע עם „מולכו" „כתר". ואחד מן השנה שעברה, עם עיין ערך אהבה — על שיווק

יורם קניוק: האמת היא, המהירות בה משווק ספרי הנוכחי כדי כך שלא מספיקים להדפיס את המבוקשת, אין לי בעצם טענות ל השיווק, אבל במבט כללי, אין למו"לים שיטת שיווק טובה. בישראל שספר זה עניין רוחני, שסופר צריך ואו־גוף שחותך את האוזן ונהנה כסופר, למשל, אין אפשרות לעקוב אחרי מכירת ספרי — אין מיספור חשבון שיראה לי חשבונות מדוייקים פיקוח. אני צריך לסמוך על המו"ל. מחסנאי של הוצאה־לאור להוציא חדשה ואף אחד מהמנהלים לא יידע מו"לים עורכים מיבצעי הוזלות עצמם והאחרון שיודע על כך הוא

המערכת המו"לית כולה, כולל צריכה לעבור שינוי — באנגליה למשל, יש התייחסויות בעיתונות ל חודש וחצי לפני שהוא יוצא, וכל כותבים עליו באותו יום, שמוסכם בארץ מופיעות ביקורות חודשיים לאחר שהספר יצא לאור, ועד אז נמכר. ויש כבר כאלה שמתייאשים אותו.

בנושא הזה חל שיפור בלשהו סרי ו„הספריה". צריך להתייחס לספר שמתייחסים לקונצרטים או תיאטרון, מצרך, שצריך לדאוג לכך ש הצרכנים. אני שמח שמתכוונים ל חוק הספריות; בסקנדינביה מקבל ה מחצית מההכנסות מקריאת ספרים בהפצה יש התקדמות יש היום מפיצים בחנויות כמו מורן, סטימצקי, מעין רשתות־שיווק של ספרים, לעשות הוזלות ולייעל את המערכת.

א.ב. יהושע: שום שיטת שיווק לא עוזרת, אם לא היה קהל קוראים לקנות. בצרפת ואנגליה, למרות השיווק המודרניות ומסעות הפרסום מוכרים באותה פרופורציה כמו הקטנה שלנו. אפילו במספרים אבסולוטיים ספרים של טובי הסופרים נמכרים בכמויות גדולות יותר מאשר בחו"ל. מרוצה מהמכירות של ספרי, אבל איני מה קורה אצל סופרים אחרים. יש ריווחים ההוצאות ואני חייב להאמין להם. איני לעקוב בעצמי. לחשוב שהמו"ל שלי לא מספיק שראש הממשלה והשרים מדייקים? למו"ל שלי אני חייב להאמין.

דוד גרוסמן: אצלי הרגישות לעניין היא גבוהה מאד, וזה מובן. עד עכשיו דיברתי על כך. למרות שיש לי לאמר בתור מי ששכב על התיל: עליון אם את זוכרת מה היה כשיצא „עיין אהבה". יש לי הרבה מה להגיד ועם חשבונות, אבל איני מרגיש שהגיע

„מבריאי" הרפואה החולה

ועד ארגון רופאי קופת־חולים מתריע בקול על התמוטטות מערכת הבריאות. הפתרון: הגברת הרפואה הפרטית, 200־400 דולר לנפש, לשם זרוז ניתוח...

מאת יוסף שמי

המכתב של הוועד הארצי של ארגון רופאי קופת־חולים, בחתימתו של ד"ר חיים סולן, נשלח אל מערכות העיתונים, כשעליו מתנוססת קריאה להצלת הרפואה בישראל. מחברי המיכשר קובעים, כי קיים צורך דחוף לארגון מחדש של שירותי הרפואה, ובהמשך מופיעה קביעה עוד יותר נחרצת: ההתמוטטות הגמורה של המערכת אינה מוטלת בספק, ואלה המתעלמים — דינם כדין שותפים.

ואשמה הכבדה נתמכת בנתונים על אודות מספרי הממתינים לניתוחים, לבדיקות אבחנה, ולטיפולים במרפאות החוץ. על סמך סקר שערך הוועד הארצי של ארגון רופאי קופת־חולים, ממתינים בתורים לניתוח בין 25 ל־30 אלף חולים. מספר זהה של חולים ממתין בתורים בבתי־חולים ממשלתיים. לכך יש להוסיף את בתי־החולים של עיר הבירה.

המכתב מביא נתונים על תורים של חולים הממתינים לניתוח קטרקט ב„קפלן" וב„מאיר" (1,300 ביחד), לניתוחי אורולוגיה ב„בילינסון", ניתוחי בקע ב„סורוקה" ועוד. לפי סקר זה, ההמתנה לניתוח קטרקט מגיע ל־24 חודשים, לאורולוגיה גם כן 24 חודשים, לניתוח בקע — ארבע שנים וכו' — כפי שמדגימה הטבלה שלהלן:

בית־החולים	סוג הניתוח	מס' ממתינים	משך המתנה
בי"ח קפלן	קטרקט	1,000	עד 18 חודשים
	ניתוחי ורידים	700	עד 3 חודשים
	צינטורים	150	13 חודשים
	מעקפים	150	כ־6 חודשים
בי"ח מאיר	קטרקט	300	הופסק לחלוטין מתן תורים מרוב עומס
בי"ח סורוקה	בקע (הרניה)	900	4 שנים
בי"ח בלינסון	אף אוזן גרון	450	10 חודשים
	אורטופדיה (קטנים)	150	24 חודשים
	קרדיולוגיה	200	12 חודשים
	כיר' כללית (בקעים)	750	16 חודשים
	אורולוגיה	430	24 חודשים
בי"ח השרון	כיר' כללית	650	6 חודשים
בי"ח עפולה	כיר' ילדים	300	עד 24 חודשים

כיצד ניתן להחלץ מן המשבר? מחברי המכתב מצאו, שכ־80 אחוז מן הנשאלים היו מוכנים לשלם 200־400 דולר לניתוח לשם זרוז התור. וזו כנראה הדרך ליציאה מהמשבר.

בדברי הסיכום נכתב בפנייה לנבחרי ציבור להפעיל את השפעתם על משרדי הבריאות והאוצר ועל קופ"ח ושאר מוסדות ההסתדרות, לשם שינוי המצב, תוך מתן פתרון מיידי לבעיית צוואר־הבקבוק בשירותי הבריאות — חדרי־ניתוח ומרפאות־חוץ.

מחברי המכתב מצהירים, כי הם מצידם נכונים לפעול לייעול המערכת החולה הזאת מתוך מניעים כנים וישרים, ועם זאת, אין הם מוכנים לעבור ללא תמורה הולמת.

מה פירוש „תמורה הולמת"? בכמה זה מסתכם בחישוב חודשי? יתר־על־כן, האם התמונה הזו, השחורה משחור, לא צוירה במגמה לקבל תמורה „יותר הולמת מהולמת"? ומדוע יש באותו סוג של ניתוחים בבית־חולים

(המשך בעמוד 8)

על הפרק

היריד ה־13 בירושלים — לא על הספר לבדו

עסקים ורוח

מה שהיה פעם תפאורה לפגישות עסקיות של מו"לים מרחבי העולם, קיבל בשנים האחרונות גם נופך ערכי חשוב. לא רק יריד של חתימת חוזים

מאת א.ב. יפה

יריד הספרים הבינלאומי, הנערך אחת לשנתיים בירושלים, חוגג השנה את הבר־מיצווה שלו. היריד ה־13 הוא הוכחה נחרצת להצלחת המפעל. כיום נחשב יריד הספרים הירושלמי כשני בגודלו בעולם, לאחר יריד פרנקפורט. ההשוואה היא בעיקרה פורמאלית (והיריד של פרנקפורט גדול כמה הירושלמי פי־עשרה ויותר), אך זה הישג בלתי־מבוטל, הטופח על פני כל אלה שהתייחסו אליו בספקנות. אם לא בביטול, לפני 26 שנים, כאשר נערך היריד הראשון.

שאלה אחת שנשאלה בתחילת הדרך מצאה לה רק פתרון חלקי עד היום הזה: מהי מטרת היריד? למי הוא נועד, בעצם?

בהתחלה היה היריד רק מעין „תפאורה" לפגישות עסקיות של מו"לים מן העולם, בינם לבין עצמם, ופגישות ביניהם לבין מו"לים ישראלים, במטרה לחתום עסקות על קו־פרודוקציות של ספרים והרחבת רשתות ההפצה.

פרס יוקרתי

מטרה זו בעינה עומדת עד עצם היום הזה, אם כי היקף העסקות הנחתמות במסגרת היריד אינו כה גדול. בוודאי שיש חיוב בעצם המיפגש עם מו"לים, סופרים ועורכים מחו"ל, אך מפגשים כאלה, שנועדו בתחילה רק למטרות מעשיות, נהפכו אט־אט למפגשים שאינם יצרניים בלבד.

הפעולות התרבותיות, הסימפוזיונים וימי־העיון, התרחבו בינתיים ונהפכו למוקדים של התעניינות מצד חלק של הציבור הישראלי. ואלו פרס ירושלים, המוענק בשנה זו לסופר הדרום־אפריקני ג'. מ. קואטזי, שמר על יוקרתו במשך כל שנות קיומו, תודות להקפדתם של השופטים להעניקו לסופרים גדולים וחשובים, העונים במישרין או בעקיפין גם למטרתו המוגדרת של הפרס, „לחירות האדם בחברה".

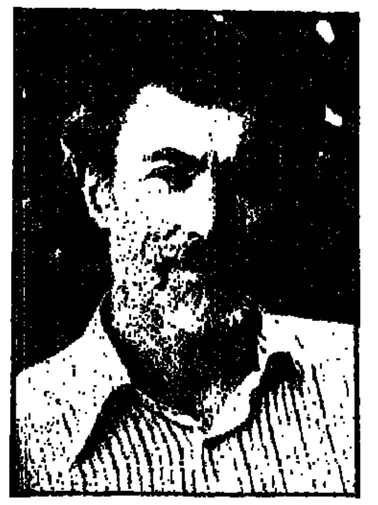

פרס ירושלים ל„חירות האדם בחברה" לג'ון מ. קואטזי

ג'ון מ. קואטזי בן ה־47, הוא יליד קייפטאון והוא ממשיך לחיות בדרום־אפריקה, בניגוד לסופרים אחרים, ילידי דרא"פ, שבחרו לבנות את חייהם באנגליה או באמריקה. הוא משמש כיום פרופסור לספרות כללית באוניברסיטת קייפטאון. בנימוקי השופטים, שבחרו בו כחתן פרס ירושלים, נאמר בין היתר: „כאמן גדול משלב קואטזי בכתביו רגישות גדולה למצב האדם בעולמנו. בסגנון רב־עוצמה הוא מגנה את אכזריות האדם לזולתו. ברומנים שלו ובמסותיו הוא לוחם לחירות האדם ולכבודו."

שניים מספריו של קואטזי כבר תורגמו לעברית והופיעו בהוצאת „עם עובד": בסיפרו מחכים לברברים מתאר קואטזי מרינה דמיונית השרויה באיום מתמיד של פלישת הברברים. תוך כדי פיתוח אמצעי הגנה נגד פלישה זו והסתגלות מנטאלית למצב, משגשגת במרינה זו הנוקשות הספארטנית הנהפכת לעתים לאכזריות־לשמה, והמדינה כולה נעשית ברברית... ואלו סיפרו חייו וזמנו של מיכאל ק. שנכתב במידה ידועה בהשפעתו של קאפקא, משלב תיאור ריאליסטי עם נימת פנטזיה סיוטית. העלילה מתרחשת במרינה אפריקנית, הנקרעת על־ידי מלחמות אזרחים וגזעים, כאשר הבחירה והברירה המוסרית נתונה בידי הפרט, שרק בכוח נאמנותו למוסר הוא יכול לשמור על צלם־אנוש.

גם בכתביו האחרים, בעיקר במסותיו, קורא קואטזי לשפיות הדעת, לסובלנות ולדו־שיח. הוא מגנה גם את האפארטהייד ואת הדיכוי שבו, וגם את האלימות הנקשרת לעתים אל הקיצוניות הקוראת לחלופה מהפכנית. כתביו הם זעקת הלב הקוראת לדרום־אפריקה רב־גזעית, שתתבסס על חירות ושוויון לכל וכנגד עריצות כלשהי", נאמר בנימוקי חבר השופטים של פרס ירושלים.

כינוסים ואירועים

שלושה ימים לפני פתיחת יריד הספרים התקיים בירושלים כנס נשים סופרות. כמה ממשתתפות הכנס העיקריות נשארו עדיין בארץ, כדי לסייר בה וגם כדי להשתתף באירועי היריד.

ואלה הם האירועים העיקריים:

מפגש ירושלים לפילוסופיה. הוגי דעות חשובים, מארצות רבות, באו להשתתף בכנס שאירגן „מכון שפינוזה" במשכנות שאננים, בשיתוף „מכון ברגמן" שליד האוניברסיטה העברית ויריד הספרים. במסגרת הכנס הזה יתקיימו למעלה מעשרים הרצאות על היבטים שונים של הפילוסופיה של שפינוזה.

כנס מכון אספן ללימודים הומאניים בארצות־הברית' מתקיים בירושלים זו הפעם השלישית. הפעם מוקדש הסימפוזיון לנושא „עתיד ההוצאה לאור של ספרות מתורגמת", בהשתתפות עורכי ספרים, סופרים, מתרגמים ומו"לים מארה"ב, אירופה וישראל. המרצה האורח הבכיר הוא לורד בולוק, מאוניברסיטת אוקספורד.

הכנס הבינלאומי השלישי לעידוד הקריאה הוא מיפגש בינלאומי של מומחים בתחום זה, חוקרים, מורים, ספרנים, סופרים ומו"לים.

יום הספרן המסורתי, מטעם אירגון ספרני ישראל, יעמוד הפעם בסימן מיכון הספריות וההסתגלות לטכנולוגיה המודרנית.

תצוגות ודוכנים

אך מוקד ההתעניינות העיקרי לחובבי הספר יהוו דוכני תצוגות הספרים. כ־1000 מו"לים מארבעים מרינות יציגו כאן למעלה ממאה אלף ספרים. המראה המסחרר של תצוגת ספרים זו וודאי שאינו עשוי להרוות צמאונם של אוהבי ספרות אמיתיים, ואפילו אם ניתן לא רק להסתכל אלא גם לדפדף בספרים ולהצטייד בקטלוגים, על מנת להזמין לאחר מכן את הפריטים המבוקשים. אך המבקרים ביריד הם לרוב צפופים בתערוכה. ולאלה מוזמנות כמה אטראקציות ויזואליות:

פקסימיליה מוזהרת של „תנ"ך רוטשילד", המוצג במוזיאון ישראל, והוא מכלול של 70 ספרים וחיבורים בנושאים שונים, שנכתבו בתקופת הרנסאנס (מסביב לשנת 1470) על־ידי אמנים ואומנים שונים, לפי הזמנתו של משה בדיקותיאל הכהן, עשיר יהודי־איטלקי חובב ספר.

ספרים חרוטים על אבן מעשי ידיהם של אנה וולפגאנג קובק־וילמסון מגרמניה, הטוענים כי הספרים מעוררים השראה פיסולית והם חורטים טקסטים המושכים את לבם על גושי גרניט ושיש. הם הביאו לירושלים מוצג „רב־משקל" במיוחד: חמש טונות של פסלי ספרים מסוגים שונים...

ספרי ירושלים. תערוכת ספרים על הנושא „ירושלים" בעשרים ואחת שפות, בסך הכל כ־500 ספרים, המחולקים לשלושה מדורים: עבר והווה, קודש וחול, חזון ומציאות.

„סוק אל עוקאר" — חידוש מסורת ערבית עתיקת־יומין. סידרת ספרים ואנציקלופדיות בשפה הערבית שהוצאו לאור על ידי חברת „לקסיקון אינטרנשיונל" מניו־יורק בשיתוף עם המרכז הבינלאומי לאנציקלופדיות בקהיר.

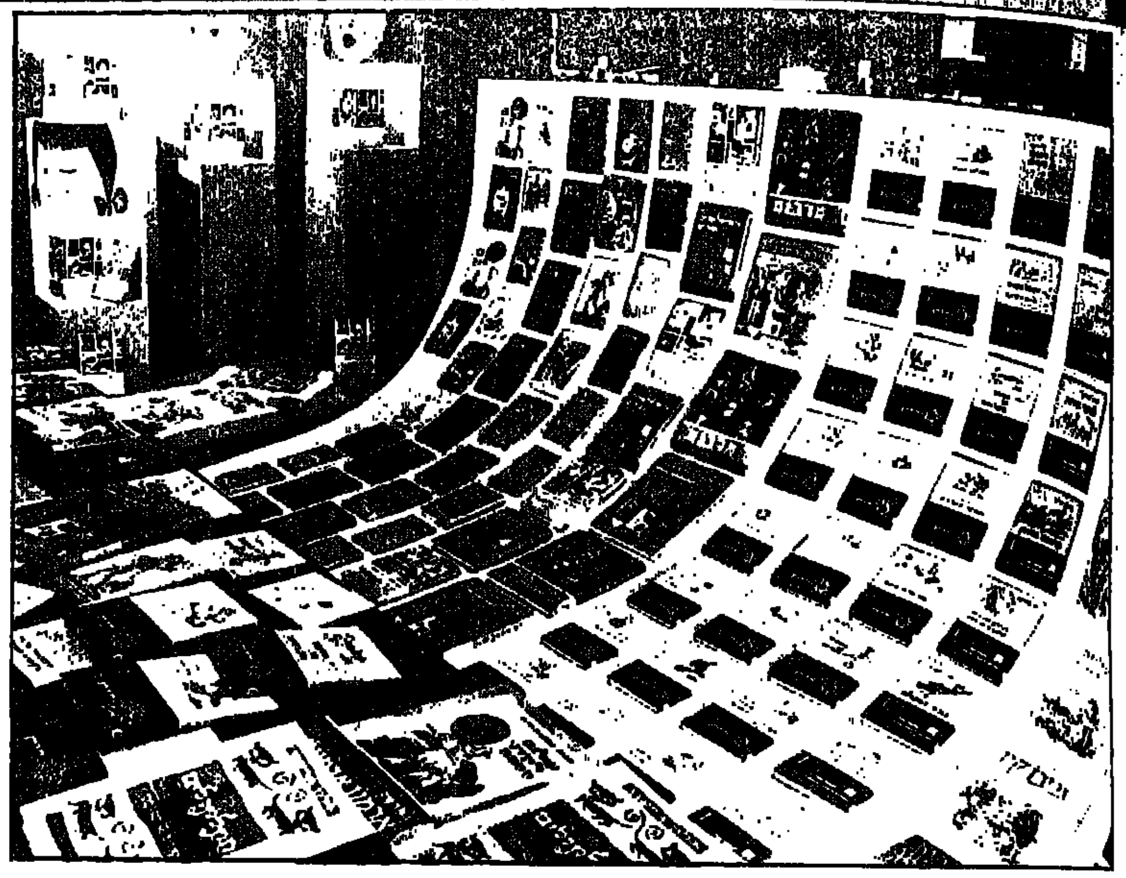

יריד הספרים הבינלאומי בירושלים הפך למוסד של ממש. לא עוד „תפאורה" למו"לים

מו"לות אחרת

מאת אילן שיינפלד

בימים אלה נפתח בירושלים יריד המו"לים הבינלאומי. אירוע מסחרי רב־טעם, בו נפגשים מו"לים ישראלים עם עמיתיהם הזרים, חותמים על עסקאות בדבר תרגום ספרות עברית לשפות זרות ולהיפך, הפקות משותפות וכו'. כן נותן מפגש זה למו"ל אפשרות להתרשם מפעילויותיהם של בתי־ההוצאה אחרים ברחבי־העולם וללמוד את שיטות הפקה, הפצה וקידום של ספרים.

לקראת מועד זה הרי רשמי סיור בכמה מוקדים של פעילות מו"לית ויוצרת ספרותית בלונדון, בניו־יורק ובוושינגטון. זה מידגם בלבד מתוך שלל האפשרויות הפעילות הקיימות בערים אלה.

● האגודה הבריטית לשירה

האגודה הבריטית לשירה, המוכרת יותר בשמה האנגלי, ה־Soiety Poetry — היא ענף נפרד מאגודת הסופרים הבריטית, המתפקדת כאיגוד מקצועי. זהו מוסד ותיק מאד, שנוסד על־ידי ת.ס.אליוט לפני כ־30 שנה, שמטרה לקדם את השירה והמשוררים הבריטיים ולקרבם לקהל. המוסד פועל במתכונת של מועדון חברים־מנויים, אך רבות מפעילויותיו פתוחות ברחבי בריטניה, לקהל הרחב.

מוסד זה מקיים חנות ספרים ענקית, היחידה המתמחה בשירה בבריטניה כולה, בה ניתן למצוא וגם להזמין בדואר כל כתב־עת לשירה, מן הנידחים ועד לנפוצים ביותר הנמצאים בבריטניה, וכמובן — כל ספר שירה שראה בה אור. כן קיימת במוסד מחלקת חינוך גדולה, האחראית לפעילויות שונות עבור תלמידים ברחבי בריטניה, סדנאות למורים, ביקורי משוררים בבתי־הספר ועוד.

מלבד האירועים מחוץ לכתלי המוסד, מתקיימים גם בו ערבי הקראה סולידיים ומאד יוקרתיים, או הרצאות על נושאים שונים. הערבים מתקיימים בימי ג' וה' מדי שבוע, משתתפים בהם עד שלושה משוררים בכל ערב, ביניהם גם משוררים זרים המבקרים בלונדון, ולעיתים נושאים הערבים אופי של אירוע תיאטרלי למחצה.

כן מוציא המוסד לאור כתב־עת לשירה, ה־Poetry Review, המופץ ב־2500 עותקים. עורכו החדש הוא המשורר אנדרא מורשן.

המוסד רואה עצמו כמוסד לאומי, הצריך לייצג את כל המשוררים הבריטיים, ולכן אין הוא נצמד לזרם או לאסכולה מסויימים. עובדה זו מאפשרת קבלת תמיכה וסיבסוד ציבורי רב, בגובה מחצית מתקציבו של המוסד, מן המועצה הבריטית לתרבות. מקילה גם על המשוררים עצמם, שהמוסד דואג, למען פרנסתם, על־ידי שליחתם להקראות בתשלום והפצת ספריהם במבצעים מיוחדים. כך, למשל, המבצע, בו עבור מנוי בתשלום של 15.15 ליש"ט לשנה, מקבל המנוי לביתו רשימת ספרים, ממנה הוא בוחר 4 ספרי שירה חדשים, עליהם נוספת, בסוף השנה, גם אנתולוגיה שנתית לשירה.

מנהל המוסד, מר בריאן מיטשל, ומזכירת המוסד, פמלה, הם צוות חביב המסייע לכל מבקר זר המבקר בלונדון ומבקש לפגוש במשוררים, לבקר בערבי־הקראה ברחבי העיר וכדומה. כמו כן הם גלויים לגמרי לגבי מצב השירה בבריטניה ומספקים נתונים מו"ליים, שאינם מביישים כלל את ישראל ואת הספרות העברית: „ספר־שירה ממוצע רואה אור בבריטניה בפחות מ־3000 עותקים. רק בתי־הוצאה גדולים, כ־faber & faber, ידפיסו 6000־9000 עותקים ויקדמו מכירתם במערכת יחסי־ציבור. רוב המו"לים ידפיסו בהרבה פחות, כ־1500־1000 עותקים בלבד."

וושינגטון, ניו־יורק ולונדון מציעות שלל אפשרויות הפקה, הפצה וקידום של ספרים. כדאי ללמוד. שווה לאמץ

„מצב זה טוב מבשנים עברו. לפני כמה שנים בלבד עוד הסתפקו המו"לים הגדולים בהדפסת מהדורות שירה בנות פחות מאלף עותקים והפיצו פחות מ־100 למימכר בחנויות הספרים. זאת, גם למשוררים נודעים. אז היה גם מחזור המכירה של ספר־שירה קצר ביותר, וכעבור תקופה קצרה הוחזרו מדוכני המכירה אל סוכנויות ההפצה. כיום מוכנים המו"לים להאריך משך שהותו של ספר־שירה על מדפי החנויות, בעיקר משום שהם מחרים־מחזיקים אחר בית ההוצאה faber & faber, המקדם ספריו ביחסי־ציבור ענפים, בעטיפות צבעוניות ועוד".

„דרך מכירה חדשה בתחום ספרי־השירה בלונדון היא של ספרי־שירה בבוארים. עד לא מכבר היו מציגים בבוארים כל דבר מלבד שירה, ולאחרונה החלו להציג גם שירה באופן זה, והדבר זוכה להצלחה רבה".

אגב, כתבי־עת לשירה נמכרים בבריטניה כולה במאות עותקים בודדים, לכל היותר כ־1000 עותקים, וכיום הולכים רוב כתבי־העת לכיוון „מעורב", לשילוב אמנויות, על־מנת להגדיל את קהל היעד שלהם. עם זאת, בבריטניה רואים אור כתבי־עת רבים לשירה, ביניהם כאלה הרואים־אור כמעט בכל אוניברסיטה, או כתבי־עת חבליים ואפילו שנתונים לשירה. באלה צומח הדור הצעיר של משוררי בריטניה.

● אגודת המחזאים החדשים

אגודת המחזאים החדשים נוסדה לפני 37 שנים בניו־יורק, על־ידי מחזאי־ברודווי, שלא היה להם היכן לעבוד. הם התכוונו לנצל את המקום לקריאת מחזות על־ידי שחקנים. במשך השנים השתנה אופייה של האגודה: אגודה זו פתוחה בפני כל מחזאי חדש, שטרם הציגו מיצירותיו. החברים מתקבלים לאגודה לאחר שהגישו כתבי־יד, שאושרו על־ידי ועדה מיוחדת, והם יכולים להיות חברים באגודה זו למשך חמש שנים בלבד. כיום יש באגודה 45 חברים, ומספר זה הוא פחות או יותר קבוע. במשך שנות החברות מציע המוסד לחבריו שלל פעילויות מגוון וחשוב:

● הקראות של טקסטים גמורים או מחזות בתהליך כתיבה, על־ידי שחקנים מקצועיים. דבר, העשוי לסייע רבות לכל מחזאי במהלך כתיבתו.

● סימפוזיונים להבעת דעות על המחזות במהלך ולאחר כתיבתם, לעיתים תוך כדי הצמדת דרמטורג בשכר, מטעם האגודה, לכל אחד מחבריה, כדי שיעבוד עם החבר־המחזאי על הטקסט.

● הפצת מחזות גמורים בשיכפול בכל רחבי ארצות־הברית, בקרב בתי־ספר למשחק, תיאטראות ועוד — חברות במבצע מנויים זה של חומר נסיוני מעם חברי המוסד עולה לתיאטראות אלה 150 דולר לשנה — ומבצע זה מאפשר למחזאי יצירת קשרים מהירים ותחימת חוזי־הפקה בכל רחבי ארצות־הברית.

● בקומה השלישית של בניין האגודה ישנם כמה חדרי־מגורים, הכוללים מיטה, טלוויזיה, מכונת כתיבה, מקלחת, שירותים ומטבחון ואפילו חדר כביסה משותף. כל אחד מחברי האגודה יכול לקבל חדר כזה ל־10 ימים חינם אין כסף, ולבוא לכתוב בו כזמנו הפנוי.

זהו גן־עדן אמיתי לכל מחזאי צעיר, גם משום שהוא יכול להעמיד כל תמונה למבחן הקריאה מיד בסיום כתיבתה, וראי גם משום שתלמידי החוגים לתיאטרון מאוניברסיטת קולומביה וניו־יורק באים בהתנדבות, כחלק ממסלול לימודיהן, לסייע למחזאי הצעיר בעבודת תחקיר ואפילו בסתם שליחויות. כך שיתפנה לכתיבה.

● האגודה מספקת לחבריה כרטיסי־חינם לתיאטראות ברודווי ואוף־ברודווי.

● כן מוציאה האגודה לאור ירחון המפרט את פעילויותיה ומביא מידע על תחרויות לכתיבת מחזות ברחבי ארה"ב, על מקומות המחפשים מורה לכתיבת מחזות, מוסדות המחפשים מחזאי־בית ועוד. גם זה מידע מועיל ביותר למחזאי חדש.

● כן מוציאה האגודה לאור ירחון המפרט את פעילויותיה ומביא מידע על תחרויות לכתיבת מחזות ברחבי ארה"ב, על מקומות המחפשים מורה לכתיבת מחזות, מוסדות המחפשים מחזאי־בית ועוד. גם זה מידע מועיל ביותר למחזאי חדש.

● למוסד מחלקה מיוחדת העוסקת באיתור מילגות לחבריו.

*

רמת הפעילות של אגודת המחזאים החדשים היא מרשימה ביותר, ופירותיה ניכרים בהחלט בנוף התיאטרון המקומי. שני מחזאים צעירים, עימם נפגשתי, מק וולמן וג'ף ג'ונס, המוגדרים כמחזאים פוסט־מודרניסטים, חברים באגודה זו זה שנתיים, כתבו במסגרתה כמה מחזות מעוררי־פליאה ואף הספיקו לחתום, כל אחד בנפרד, על חוזי־הפקה למחזות אלה.

● מרכז המופים בוושינגטון

זהו המוסד המו"לי המדהים ביותר בו נפגשתי במהלך סיורי האחרון בחו"ל. ייסדו המחזאי והפרופסור לספרות אל לפקוביץ', ובכן — יש כאן שלוש חנויות ספרים. האחת — לספרי שירה וכתבי־עת לשירה חדשים. השנייה — לספרות בכלל, הרואה־אור רק בהוצאות־לאור קטנות, שהן, אגב, המוציאות כיום לאור את מרבית ספרות המקור החשובה בארצות־הברית. השלישית — לספרים משומשים, אותם מביאים כתרומה חברי המרכז עצמו, סופרי וושינגטון. מלבד שלוש

(המשך בעמוד 8)

המשכים

בוחרים ב... אופניים

(המשך מעמוד 6)

מפלגת השלטון לפני מהפכת הקצינים החופשיים. אצלנו במלון, למשל, גילינו לפחות שניים מן העובדים שקועים בקריאת בטאון המפלגה. גם הנהג שהסיע אותנו הדרוז בבוקר להצביע עבור הוופד. הוא הסביר לנו: אינני נגד הממשלה, אני רוצה שמובארק יישאר הנשיא, אבל לטובת מצרים צריכה להיות אופוזיציה חזקה, שתכלול גם את החומייניסטים.

ככל שהדבר נוגע לישראל, הוופד איננו נוטה חיבה מיוחדת. משרדי המפלגה ומערכת העיתון נמצאים בשכונת סיטי גרדן, ליד משרדי הממשלה.

כאשר נכנסנו חשבו אותנו משום מה לעיתונאים גרמנים. קיבלו אותנו במאור פנים וניסו לפטפט איתנו בגרמנית. הובילו אותנו ישר אל אחד מראשי המפלגה שהיה בבניין, אבל כשגילו שאנחנו ישראלים נמחקו החיוכים ולפתע התברר שהאיש „איננו".

יסודות של הסתה

מפלגת הוופד, אף על פי שבטבעה היא קרובה יותר לערכים הדמוקרטיים שמבקש הנשיא מובארק להנחיל למצרים, איננה רגישה מספיק ובתעמולה שהיא מנהלת לא חסרים יסודות של הסתה. בטאון המפלגה מפרסם כמעט מדי יום ידיעות על מזון מורעל הנמכר במצרים, תוך קריצת עין לקוראים כי יד אינטרסנטים שבשלטון בהפצת המזון הזה. הסיפור של אתמול הוא על תפוחים מורעלים מקרינה רדיו־אקטיבית מתורכיה, שהוחזרו למצרים לאחר שהתוויות התורכיות הוחלפו בתוויות לבנוניות. העיתון גם הזהיר מפני נסיון הממשלה לזייף את התוצאות.

שלא כמו בבחירות בישראל, שבהן פתקי ההצבעה מסומנים באותיות, הפתקים במצרים מסומנים בציורים, כדי להקל על התושבים שאינם יודעים קרוא וכתוב. מפלגת השלטון למשל בחרה, ואין זה מקרה, בחצי הסהר המוסלמי כסימלה. המפלגה המוסלמית אל־אומה בחרה בסימן הלקוח מתוך הפולקלור העממי, כף יד („חמסה") נגד עין־הרע. אבל רוב הסמלים הם מקריים ויש בהם כמה קוריוזים. למשל, פרידה ערמון בחרה באופניים. תושבי מחוז הבחירה של סיידה זיינב התבקשו לפיכך לבחור... באופניים.

„מבריאי" הרפואה

(המשך מעמוד 6)

אחר תור לחודש עד חודש וחצי ובבית־חולים אחר מגיע משך ההמתנה לחצי שנה. נכון, יש קשר בין מספר הממתינים בתור לבין יוקרתו של המנתח. אך עדיין אין זה הכל. גם בין מחלקות בעלות מוניטין דומה ומספר חולים דומה — גדול ההבדל במשך ההמתנה.

דובר מרכז קופ"ח, דוד תגר, אמר כי חלק מהרופאים גורמים במכוון ליצירת תורים, שכן בדרך זו הם זוכים לביקורים פרטיים, והפירסום על מספר הממתינים — מנופח מעבר לכל פרופורציה. ייתכן, שסך־כל הממתינים בתור במדינה מגיע ל־10־11 אלף חולים. הנתונים שאספו מארגני הסקר אינם נכונים ונעשו בשיטות לא מקצועיות אם להשתמש בלשון המעטה, דברי דוד תגר. הוא הדין לגבי הנתון על אודות נכונותו של הציבור לתרום מכספו בעבור ניתוחים, על מנת לקצר את התורים. המכתב שנשלח למערכות עיתונים וכן הנתונים הכוזבים, הם חלק ממלחמה פסיכולוגית שמנהלת נציגות רופאי בתי־החולים של קופ"ח נגד הנהלת הקופה, במגמה להשיג דברים שלא ניתן להסכים עליהם. הקופה מוכנה להוסיף תמורה לרופאים שיעבדו במשמרת שניה בחדרי ניתוח, כדי לקצר את התורים. נציגות הרופאים דורשת תוספת לכל צוות הרופאים של בתי־החולים, כולל מחלקות פנימיות שאינן קשורות בכלל עם הפעלת חדרי־ניתוח במשמרת שניה. עד כאן דברי דובר קופ"ח.

המאבק שמנהלים גורמים שונים בציבור לשם שמירה על שירותי הבריאות, ועל התפתחותם, ראויה לבדיקה יסודית לשם קביעה עד כמה מצליחים גורמים אינטרסנטיים לכסות את מטרותיהם בהעמדת פנים של „דאגנים" לבריאות הציבור. עד כמה עצם ריבוי הפרסומים על חדירת רפואה פרטית או „שחורה" למוסדות ציבוריים גורמת להאצת התהליך. הציבור מוצף מידע על חדירת רפואה פרטית אל מוסדות האישפוז, במיוחד למחלקות בעייתיות, כמו ניתוחי חזה, ערמונית ועוד. התוצאה היא, שהציבור „קונה" את הטיעון שאין דרך אחרת מלבד תשלום „מתחת לשולחן" (או מעל לשולחן) כדי לקבל „שירות טוב, שירות שמגיע מכוח החברות בקופ"ח. מצד שני, הרופאים — גם אלה שאינם מעוניינים בקבלת תשלום עבור שירות המגיעה לכל חבר קופ"ח — נדחקים למצב בו הם מרגישים־עצמם „פראיירים" של המערכת.

מבחינה מסוימת, יש במאבק הפומבי על טוהר המידות ועל בלימת השחיקה של הרפואה הציבורית לטובת הפרטית מעין „תשדיר שירות" לרפואה הפרטית וגם לרפואה ה„שחורה". בהסתדרות וגם במרכז קופ"ח עושים מאמצים כדי לעצור את הסחף, אך ללא הצלחה. לפעמים נדמה, כי הם נאבקים על עקרונות שמזמן נפרצו מכל עבר. ייתכן שבמצב הנתון, (כשאין המערך מצליח לעמוד בפרץ ולהתגבר על „נערי האוצר" המתנכלים לשירותי הבריאות) מוטב היה אילו אימצו לעצמם שיטה של „נסיגה מתוכננת" מאשר התנהגות הדומה לאותו ילד הולנדי שניסה בכף ידו לסתום את הפירצה דרכה חדרו המים מן הים דרך הסכר.

מערכת שירותי הבריאות נלחצת מצד אחד על־ידי גורמי הממשלה בעיקר מהאגף הליברלי של הליכוד שאימץ לעצמו את תורתו של מילטון פרידמן, לפיה הבריאות הוא עניינו הפרטי של כל אזרח ועל כן יש לצמצם כל תרומה, כולל תרומתו של המעביד למערכת זו. מצד שני, נלחצת המערכת תחת דרישות של קבוצות עובדים, רופאים, אחיות, עובדים פארא־רפואיים ועוד. יש והמאבק מלווה בהתנכלות אכזרית לחולים, עד כדי גרימת נזק חמור לבריאות. המאבק על שמירת טוהר שירותי הבריאות והציבוריים משבש את הערכים החברתיים המוסריים. בעיית הבעיות היא, שאין שום גורם ציבורי או ממשלתי המסוגל להציע פתרון ולהפכו מהלכה — למעשה.

מו"לות אחרת

(המשך מעמוד 7)

חנויות אלה מתקיימות כאן סדנאות שונות, מסדנאות לכתיבת שירה, פרוזה ומחזאות ועד לחוגי הכנת־הנקרא לגיל הרך. סדנאות אלה בנויות לכ־15 משתתפים. על אלה נוספים ערבי־הקראה, אליהם באים בדרך־כלל כ־60 משתתפים לערב.

שיא חשיבותו של המוסד היא דווקא בפותחו צינורות למו"לות עצמית. במקום מוצבים כמה מעבדי תמלילים, ומכונת פיתוח סדר (כרומייר). כל סופר המבקש להוציא לאור במו־ידיו את סיפרו, או את כתב־העת שלו, יכול לבוא לכאן, לקבל הדרכה בדבר אופן השימוש במכונות ואז, תמורת תשלום סימלי של 3 דולר לשעה — לשבת ולסדר את החומר במו־ידיו. זוהי אפשרות נפלאה לכל סופר או לחבורת סופרים צעירים, המבקשת להוציא ביטאון או סידרת ספרים משל חבריה. סכנתה היא — הגברת החומר הקלוקל בשוק. סכנה זו מתגמדת לפי שיש עדיין מחסום ההפצה, ולפי היתרון החשוב של שיטת עבודה זו — פירוז הכוחות בשוק המו"לות והוצאת הכוח הספרותי־כלכלי־פוליטי מידיהם של כמה מו"לים מרכזיים בשוק. זה דבר המוסיף בריאות לספרות ולחיים הספרותיים, והלוואי שהזה קיים גם אצלנו.

● המדריך הבינלאומי

לבתי־הוצאה ולכתבי־עת קטנים

זה עשרים ושתיים שנים רואה־אור בארה"ב מדריך זה, שכשמו כן־הוא — מביא פירוט לפי תחביבם שונים — נושאיים, גיאוגראפיים וכד' — של בתי־הוצאה שונים ברחבי־העולם. זהו ספר חובה לכל מו"ל וודאי גם לכל סופר המעוניין לפרסם מיצירותיו בחו"ל. מלבד שמות עורכיה וכתובתה של כל הוצאה־לאור מביא המדריך פירוט של כל אחד מענפי הספרות בו עוסק בית ההוצאה, ומבהיר מה וכיצד יש לשלוח אליה. כך גם לגבי כתבי־עת.

העורך „כתב־העת קשרים", למשל, מספר על כתב־עת בשם זה, שעורכיו הם טוני אורטנר־צימרמן, כל האלורדגר ופטנאם וולי. כתב־העת מפרסם „שירה מודרנית, ושום דבר שהוא קיצבי או סנטימנטאלי". תפוצתו היא כ־600 עותקים, מחירו 3.50 דולר לחוברת והוא רואה־אור בניו־יורק. ברשימות הנושאיות נמצא בתי־הוצאה מיוחדים, כמו, למשל, בית־הוצאה העוסק רק בהוצאת כתביו של המשורר האמריקני ג'ון ברימן, בתי הוצאה לנושאי מחשבים, צרכנות, הומוסקסואליות, עיצוב, משפחה וכדומה. כן נמצא כאן בתי־הוצאה מסין, מאיטליה, מהוואי ועוד. למרבה הפלא, נפקד כאן מקומה של ישראל, ואולי זה משום שהמו"לים בארץ טרם שמעו על מדריך מצויין וחשוב זה.

*

יש לזכור, כי במיוחד בארצות־הברית קיימת בעייה של נתק עמוק בין הסופר לבין קהלו. מוסדות כאלה, שנמנו כאן, באים לגשר על הנתק זה ולמתגו. מפגשים דרך ערבי־הקראה או סדנאות וחוגי־קריאה לא רק מפיצים ספרות, אלא גם מגדירים לסופר את קהל הקוראים שלו. כן יש לציין, כי בארה"ב קיים זה שנים רבות תהליך מו"לי, שאצלנו החל רק בשנים האחרונות — בתי־הוצאה גדולים פסקו כמעט לגמרי להוציא לאור ספרות־מקור ופנו לעבר ספרי־שימוש או ספרות־נוסעים ידועה. עובדה זו גרמה לסופרים רבים להמנות כתביהם לבתי־הוצאה קטנים, הנותנים יחס אישי לסופר ולסיפרו ומפיצים אותו אולי בפחות הידור אך בקרב קהל קוראים מוגדר ואוהב־ספר.

גם את הלקח הזה כבר החלו אצלנו הסופרים ללמוד. יותר ויותר מאיתנו פונים לבתי־הוצאה קטנים, אך מקבלים יחס חם, הגון, שיווק נאה ושכר נאות. ואם תימשך מגמה זו גם אצלנו, יחול מהפך של ממש בחיים הספרותיים גם כאן, בישראל.

חינוך והשכלה

בעריכת יצחק שור

לא רוצים גיטו של זהב

נכון הדבר, שבין הסטודנטים לבין משרד החינוך מתנהל ויכוח בדבר גובה שכר הלימוד החל מתשמ"ח: הסטודנטים מוכנים לשלם 800 דולר. השר נבון מציע להנהיג שכר לימוד של 1100 דולר. אבל שני גורמים אלה, הסטודנטים ומשרד החינוך, תמימי דעים בדבר המגמה הנכונה של מדיניות ההשכלה הגבוהה. המגמה הנכונה היא הורדת שכר הלימוד מ־1270 דולר כיום לשכר לימוד נמוך יותר. לשני הגורמים יש ויכוח מר עם משרד האוצר, שמגמתו הפוכה.

אנשי הימין מאשימים את השמאל בפופוליזם. „אילו ניתן לשמאל לנהל את המדינה, היא היתה פושטת מזמן את הרגל" — אומרים אנשי הימין. האמת היא, כמובן, שמפ"ם מציעה להטיל את עול הלימודים הגבוהים, בשיעור גבוה יותר, על משלם המסים. ככל שהתשלום תמורת שירות ציבורי הוא ישיר יותר, כך קטנה מידת הפרוגרסיביות שלו. ככל שהתשלום עקיף יותר, קרי — דרך תקציב המדינה, כך הוא פרוגרסיבי יותר. מטעם זה, הדרישה שאנו מציגים במאמר זה, לקבוע כמטרה חברתית לשמאל הנהגת השכלה גבוהה חינם, היא דרישה להטיל את המעמסה הכספית על כלל משלמי המסים ולא רק על צורכי השירות.

מבחינה מסוימת, אין זאת אלא דרישה להחזיר את הגלגל אחורנית, לשנים שבהן השתתפות הממשלה בתקציבי ההשכלה הגבוהה עמדה על 80 אחוזים מכלל התקציב ולא על 50־60, כמו עתה. במקביל, וכשלב ראשון, יש להחזיר לקדמותו את שיעור שכר הלימוד מ־20 אחוזים בקירוב כיום ל־5 אחוזים בקירוב, כמו לפני שנים מעטות.

השכונות יחד עם הסטודנטים

ירידת משקלה של השתתפות הממשלה בתקציב ההשכלה הגבוהה מבטאת מגמה אנטי־חינוכית ואנטי־חברתית כוללת של ממשלת הליכוד והמערך. במסיבת עיתונאים שנערכה בשבוע שעבר בירושלים, ביוזמת נציגי שכונות המצוקה, הופיעו לימינם אנשי אקדמיה כמו ד"ר יצחק קדמן, ד"ר אסתר אלכסנדר וד"ר יוסי כורזים. טענתם העיקרית היתה, שתקציב המדינה החדש גוזל 800 מיליון שקלים מן השכבות החלשות והבינוניות ומעביר אותם לידי השכבות העשירות. ללא בושה גיבשה הממשלה מדיניות של חיסול השירותים החברתיים.

מה שקורה עכשיו בתחום ההשכלה הגבוהה כבר קרה בחינוך היסודי והעל־יסודי.

אמרו אבנר עמיאל, דוד [illegible] סוויסה לעיתונאים. ההוראה [illegible] למתקשים בוטלה כמעט להלוטין [illegible] חוסלה. יום הלימודים הארוך חוסל [illegible] המנותק מופקר לסמים ולפשע [illegible] במתנ"סים יקרים. [illegible] שמם אשר יהא, רוקנו את [illegible] מתוכנו.

במקביל הולך ומתחזק [illegible] השכונות. הפגיעה של [illegible] מחירי התחבורה הציבורית [illegible] הבריאות הציבורית שרויה במשבר [illegible] הבכירים מקבלים משכורות [illegible]

הממשלה מבינה את שפת הכוח

המהלומות שקיבלו הסטודנטים [illegible] ביום א' השבוע מידי [illegible] לתפיסתה הבסיסית של הממשלה [illegible] את שפת הכוח, והיא סבורה [illegible] המשכיל, הסטודנטים, מבינים [illegible]

לסטודנטים בישראל קרה [illegible] האחרונים דבר נפלא: הם [illegible] מאדישותם. נכון הדבר, [illegible] אינטרס חומרי מוגדר, אך [illegible] התנהל בעבר, כאשר [illegible] פחות. בהפגנה שנערכה בשבוע שעבר [illegible] יאיר צבן לסטודנטים את [illegible] עמיתיהם ברומא ב־1967: „אינו [illegible] אוניברסיטה שתהיה גיטו של זהב [illegible] טינופת".

הממשלה, אמר צבן, מתייחסת [illegible] כאל חיילים. על חיילים אלה מוטל [illegible] בטחוני כבד, המחייב אומץ, [illegible] ועצמאות רבה. אבל כאשר אותם [illegible] מסיימים את שירותם [illegible] לסטודנטים, מתייחסים אליהם [illegible] הסמוכים על שולחן הוריהם, [illegible] את שכר הלימוד על פי מצב [illegible] פי מצב הסטודנט.

יאיר צבן ליווה מקרוב את [illegible] אתא ואת מאבק מספנות ישראל, [illegible] ניהלו מאבק של ילדי טובים [illegible] לזרועות האבטלה. האחרונים [illegible] משרה ועתה הם משיקים [illegible] ההשכל הוא אחד הממשלה מבינה [illegible] הכוח. רק מי שנאבק מצליח.

פרס ל„אנחנו ושכנינו"

פרס קוהל הבין־לאומי לשלום הוענק ביום א' בירושלים למחנך סלים נאאס מתרשיחא ולמחנכת שמחה מוזס מירושלים, בזכות הכנה והפעלה של תוכנית לימודים חדשה — „אנחנו ושכנינו".

הפרס הוא בן 2500 דולרים. הזוכים מוזמנים לסדרת פגישות עם אנשי חינוך ועם אנשי תקשורת בשיקאגו. יוזמת קרן קוהל הבין־לאומית היא דולורס קוהל־סולוביי, מן העיר מילווקי בארצות־הברית. בעשר השנים האחרונות העבירה המייסדת למפעלי חינוך בישראל מיליון דולר.

התוכנית „אנחנו ושכנינו" הוכנה בידי משרד החינוך ומכון ון־ליר. מטרתה היא להפגיש תלמידים יהודים וערבים לשם יצירת מערכת קשרים אישית וחברתית, דיון בשאלות של זהות עצמית, מאבק בסטריאוטיפים ופיתוח סובלנות לשונה. השנה מופעלת התוכנית בבתי־ספר בגליל ובמרכז, על בסיס של זוגות: בית־ספר יהודי פועל בשיתוף עם ערבי.

ניהול ממוחשב

מ.ל.ל מערכות מחשבים ברמת־גן הציגו בשבוע שעבר לפני מנהלים ואנשי תקשורת מערכת ממוחשבת לניהול בית־ספר. המערכת היא מודולרית, והיא מציעה למנהלים, לרשויות המקומיות ולוועדי הורים לבנות מערכות מידע בשבעה תחומים:

● מינהל תלמידים — מערכת זאת כוללת מאגר מידע עם נתוניו האישיים של כל תלמיד, כמו גליון ציונים, נתונים כספיים, מסלולי לימוד, נתוני הורים ופרטים רפואיים. כן ניתן לכלול במסגרת זאת מאפיינים של כיתות, קבוצות לימוד, ורישומים של בעיות משמעת.

● מערכת שעות — מודול זה כולל מידע ודיווח על חלוקת הדלתות, ותפוסת כיתות.

● ניהול ספרייה — המערכת מאפשרת ניהול מצאי ורכישות, שאילות, וניהול מסודר של השאלת ספרים.

● ניהול מורים — מערכת זאת כוללת דוח"ות על נוכחות מורים, ניתוחי תקן מול שיבוץ, קשר למערכת השעות ולמערך השכר.

● התחשבנות — המערכת מבטיחה מעקב אחר גבייה, תשלומים, תרומות והנהלת חשבונות.

● מזכירות — מודול זה מאפשר עיבוד תמלילים דו־לשוני, ניהול כרטסות והפקת מדבקות.

● ניהול רכוש — מודול זה מאפשר מעקב ופיקוח אחר ציוד מתכלה וקבוע, ושליטה על רכישות, הזמנות, אחזקה ומשק.

אנשי מ.ל.ל מחשבים סבורים, כי יש משקל חינוכי להפעלת מערכת מידע ממוחשבת כוללת בבית־הספר, שהרי בתי־הספר מכשירים תלמידים לעיסוק במחשבים ברמות שונות, ומן הראוי שאותם בתי־ספר ישמשו מופת של שימוש יעיל במחשבים. בתי ספר רבים בישראל הם גדולים, ומה גם הקטנים אינם פחות בעייתיים מבחינת [illegible] המורים וריכוז המידע העדכני על התלמידים. מן הראוי הוא שכל מנהל ועד הורים [illegible] מקומית יבחנו את ההיצע בתחום הניהול הממוחשב.

ספורט מע"שי

300 חניכי אקי"ם העובדים במפעלי עבודה מוגנים (מעשי"ם) באזור השרון השתתפו בשבוע שעבר ביום ספורט שאירגנו עבורם תלמידי המגמה לחינוך מיוחד במכון לחינוך גופני בסמינר הקיבוצים.

תלמידי המגמה, המודרכים על־ידי תגר אריד, בשיתוף תלמידי שנה א' במכון לחינוך גופני שבסמינר הקיבוצים, העבירו יום ספורט מגוון ומרתק, שהופעל בדרך שלמשתתפים [illegible] המשחק שנבחר היה סימני־דרך. כאשר בכל תחנה קיבלו המשתתפים משימה בנושא, כגון: קפיצות בשקים, [illegible] כדור, משיכת חבל ועוד.

תלמידי המגמה לחינוך מיוחד אירגנו את יום הספורט כחלק במסגרת לימודיהם. יש לציין [illegible] ספורט כאלה מאורגנים על־ידי [illegible] לחינוך גופני בסמינר הקיבוצים [illegible] שנה.

מטען חלול

מאת אבי בניהו

קורס הכנה מיוחד לשטחים

היום אמורה להתכנס בפעם הראשונה ועדה מטכ"לית שאמורה לקבוע נהלים חדשים לגבי הכשרתם ואימונם של חיילי צה"ל בסדיר ובמילואים המופנים לתעסוקה מבצעית בשטחים. בראשות הוועדה, עומד האלוף עמרם מיצנע וחברים בה קצינים בכירים מפיקוד המרכז, במינהל האזרחי ובעוצבת צה"ל בשטחים, קצין חינוך וראש מחלקת מדעי ההתנהגות של צה"ל.

כרקע לעבודתה של הוועדה, ערכה מחלקת מדעי ההתנהגות סקר מקיף בקרב חיילי צה"ל הסדירים שעסקו בפעילות בטחון שוטף בשטחים בחודשים האחרונים. קצינים בכירים בשטחים איתם שוחחתי טוענים, כי הסקר אינו ממצה, אך הם תומכים בוועדה זו, שתרכז את תשומת־הדעת ותנסה לקבוע שיטה חדשה להכנת חיילים לתפקידי שיטור ופיזור הפגנות בשטחים.

נציין כאן, כי בשום קורס של צה"ל, לא בסיסי ולא גבוה לא נלמד נושא זה, המעסיק כיום יחידות מובחרות רבות של צה"ל. בכוונת „ועדת מיצנע" לקבוע ימי־עיון וסמינרים ליחידות חיילים המיועדות על־פי „טבלת הצדק" של הצבא למלא משימות אבטחה בשטחים. כך למשל, יורענן שם נוהל הפתיחה באש, יילמדו אמצעי הלחימה המשמשים את כוחות הצבא (גז מדמיע, כדורי גומי וכו') ויימסר חומר רקע על תולדות הסיכסוך ועל המתרחש בשטחים.

המציאות הקשה בה ניצב צה"ל בשטחים זה עשרים שנה, אל מול משימה שלא נועד לה, וכאשר אין באופק כל פתרון אחר, אין לנו אלא לברך על הקמת הוועדה ולקבוע שמוטב מאוחר...

● „אביר" — פיתוח חדש של „תעשיות־רכב נצרת"

חייל עוצר סטודנט. ירעננו את ההוראות

שיטה אבירית לפיזור הפגנות

מפעל „תעשיות רכב" בנצרת־עלית סיים באחרונה פיתוח קומנדקר חדש עבור צה"ל, הנקרא „אביר".

הקומנדקר הישראלי הוצג לראשונה בפני שר הבטחון לפני מספר חודשים, ויצחק רבין כל־כך התלהב, עד כדי כך שהוא זינק עליו ועשה בו סיבוב בחצר המפעל. השבוע הוצג „האביר" הישראלי בפני ראש הממשלה, יצחק שמיר, בעת סיור שערך במערך הלוגיסטי של צה"ל.

צה"ל ומשמר־הגבול יחלו בקרוב להצטייד ב„אביר" שישמש בעיקר את הכוחות ביהודה שומרון ועזה ואת יחידות השדה.

● משה לוי, „כבד"

פורום מדליק

חיל־הרפואה של צה"ל שוקל עתה ניסוחן של תקנות חדשות במסגרת פקודות המטכ"ל, שיאסרו עישון בחדרי ישיבות ודיונים ובחדרי האוכל בבסיסים ובמחנות. זאת, במסגרת כוונה להילחם בתופעת העישון הפוגעת בבריאות החיילים ובכושרם הגופני.

סקר שנערך בחודשים האחרונים על־ידי ענף הבריאות במפקדת קצין רפואה ראשי גילה, כי 44 אחוז מקרב החיילים ו־38 אחוז מקרב החיילות הם מעשנים קבועים ומרביתם (כ־70 אחוז) החלו לעשן בטרם גיוסם לצבא.

נתון נוסף בסקר, מגלה כי 66 אחוז מחיילי השירותים והיחידות העורפיות מעשנים דרך קבע, לעומת 34 אחוז בלבד בקרב החיילים הקרביים ביחידות השדה.

לא ברור כיצד יצליח חיל־הרפואה להנהיג תקנה חדשה שתאסור עישון בישיבות. המטה הכללי של צה"ל, המתכנס לדיונים לפחות יום אחד בשבוע, לא יקבל בקלות את התקנה, שכן בעוד רוב חברי המטכ"ל אינם מעשנים, הרי הרמטכ"ל (גם היוצא וגם הנכנס) הוא מעשן „כבד".

„במחנה" ערך סקר בין חברי המטכ"ל וסיווג אותם למעשנים ולמי שאינם מעשנים: בראש רשימת המעשנים ניתן למצוא את רב־אלוף משה לוי ואת הרב־אלוף בקרוב, דן שומרון. מעשנים גם האלופים אהוד ברק, יצחק מרדכי, יוסי פלד, משה בר־כוכבא, אמיר דרורי ואורי אור (שכבר הספיקו לעזוב את שולחן המטכ"ל).

הלא־מעשנים הם האלופים מתן וילנאי, אביהו בן־נון, עמוס לפידות, אברהם בן־שושן, אמנון שחק, אורי שגיא, דורון רובין, מנחם עינן וגם שני חברים נלווים — הרב הצבאי הראשי גד נבון ונשיא בית־הדין לערעורים בן־ציון פרחי.

בצה"ל, כידוע, יכולה להיות דעת החברים אשר תהיה — הרמטכ"ל הוא הפוסק האחרון ולכן כדאי לצפות ולראות כיצד יקבלו בצה"ל את הפקודה החדשה וכיצד יצליחו לעמוד בה.

שרירותרום

אף לא אחד מן העושים במלאכת „השירותרום" מסוגל היה לנדב סיבה הגיונית לעקשנותו של הרמטכ"ל הפורש, להעביר את משדר „השירותרום" מיום העצמאות. הסיבה שהעלה הרמטכ"ל בשורת דיונים היתה, שאסור להפוך את יום העצמאות ליום של „שנור" לאומי.

וכך השנה, בפעם הראשונה על־פי החלטתו של רא"ל לוי, ייערך השירותרום ב־30 באפריל. גם בגלי צה"ל וגם באגודה למען החייל מודים כי החלטה זו תגרום בהכרח לירידה רצינית בכמות התורמים ובגודל התרומות שלהן הורגלנו בשנים האחרונות.

אולם יש לציין כי אנשי גלי צה"ל מצאו פתרון גם לבעיה זו. ה־30 באפריל הוא הרי יום־חול רגיל, ומי יתפנה ביום שכזה מעבודתו ויתרום? הלכו, בדקו ומצאו, כי למחרת אותו יום חל 1 במאי, שהוא כידוע, כמעט שבתון מלא ומרבית אזרחי המדינה יושבים בבית. לפיכך, התחכמו אנשי התחנה עם החלטת הרמטכ"ל וקבעו כי ה„שירותרום" אמנם ייפתח ב־30 באפריל, אבל אחר־הצהריים, ויתארך עד סוף 1 במאי.

ובינתיים, עוד לפני שיש תרומות, כבר נטוש ויכוח בין האגודה למען החייל לבין הקרן לבטחון ישראל (לב"י) ששותפה השנה בפעם הראשונה ב„שירותרום". בעקבות הוראה של הרמטכ"ל. קרן זו, המטפלת כפי הנראה מקופה ריקה, תובעת לדעת כבר כעת מה יהיה חלקה ברווחים. באגודה למען החייל מסרבים להחליט עתה, בטרם יוברר מה כמות הכספים שייאספו. גלי־צה"ל, הגוף המבצע והמפיק, נקלע ללא כל ספק למצב בו הוא מוצא עצמו בהתראה קצרה מדי לאירוע כה גדול, ושם מנסים עתה למצות את כל הדרכים והאפשרויות כדי להגיע לכמה שיותר תורמים.

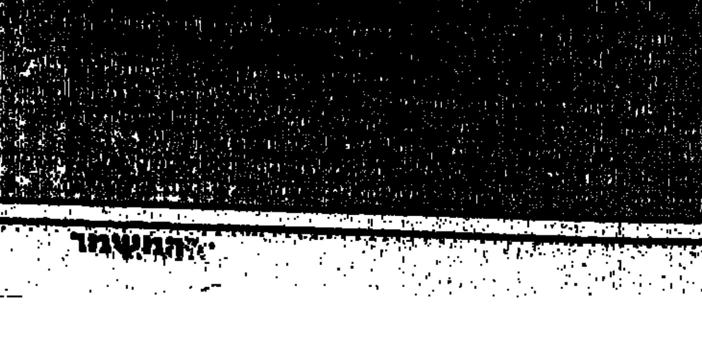

מקור בטחוני סיפר לכתבנו

לפני מספר חודשים פנה יועץ שר הבטחון, [illegible] בשם צה"ל ומערכת הבטחון [illegible] העיתונות בבקשה למנות ועדה [illegible] שתמליץ על נוהל חדש לכינוי אישים בכירים בצבא ובמערכת הבטחון שדבריהם מצוטטים בכלי־התקשורת.

פנייה זו באה לאחר שנדמה היה שהעיתונות „משתוללת" וכל קצין זוטר או פקיד במשרד הבטחון זוכה בתקשורת לכינוי „מקור צבאי בכיר", „גורמים בטחוניים רמי־דרג" וכו'. הוועדה בה היו חברים העיתונאים משה ז"ק מ„מעריב", זאב שיף מ„הארץ" והאלוף (מיל.) עמוס חורב, הגישה למועצת העיתונות מעין „מילון" שעל־פיו אמורה לנהוג התקשורת.

כך למשל, ייחשב שר הבטחון „מקור בטחוני בכיר". קצין צה"ל מדרגת אל"מ ומעלה ייקרא „מקור צבאי בכיר". דובר צה"ל או קצין שהוסמך להופיע בפני התקשורת יכונה „מקור צבאי מוסמך", וכך הלאה. העיתונות והכתבים הצבאיים דווקא התלהבו מהרעיון. עוד בטרם אישרה מועצת העיתונות את המלצות ועדת השלושה החלו לעשות שימוש „במילון" החדש, והנה, ביום חמישי שעבר התכנס הוועד־הפועל של מועצת העיתונות, ולאחר דיון קצר החליט לדחות את ההמלצות. ככל שנודע, הטענה העיקרית היתה, שלא צה"ל ולא מערכת הבטחון יקבעו לעיתונות כיצד לכנות אישים וקצינים וכי אישור המלצות אלה עשוי לגרור אחריו פניות של משרדי ממשלה אחרים שביקשו אף הם לקבוע „מילון" בתחומם.

במערכת הבטחון סירבו להגיב על החלטת מועצת העיתונות, ועתה נותר רק לחכות ולראות כיצד ינהגו העיתונים בהביאם ציטוטים ממקורות צבאיים בכירים.

קסדה בינלאומית

קסדת הטייס במטוס הקרב, שפיתחה לאחרונה חברת „אל־אופ", זכתה לתהודה בינלאומית בקרב אנשי מקצוע וחילות האוויר, בעיקר בשל התצוגה והכוונת הדיגיטלית המורכבת עליה.

בקסדה החדשה רואה הטייס על מסכי שבחזית את נתוני הטיסה ותצוגות מיוחדות משולבים על רקע העולם החיצון. נתוני הטיסה כוללים מהירות, גובה, זווית טיסה, נקודת מיכוון לשטח הנשק ועוד.

על הקסדה מורכבת גם מערכת [illegible] ומעקב המדויקת המודדת ברציפות את כיוון הקסדה ביחס למטוס, כך שעל־ידי [illegible] ראשו, משעבד הטייס את מערכות [illegible] של המטוס לפיוון המטרות בלי [illegible] את כיוון הטיסה.

[illegible] יחבשו הטייסים את הקסדה [illegible] שמשקלה עולה כ־200 גרם על משקל הקסדה התקנית הנוכחית.

המערכת המשולבת של תצוגה וכוונת לקסדה, מיועדת להחליף בעתיד את מערכות התצוגה העלית למטוסים. חברת „אל־אופ" נערכת עתה לשווק את הקסדה לחילות־אוויר בעולם.

רשות הקורא

העיקר המיכסה והייצור?

במאמרו הפולמוסי של רן חכים (חותם, 22.3.87) תחת הכותרת „קרובים יותר וקרובים פחות", מאמר שהשם „קרובים קרובים" היה יאה לו יותר, קורא החבר הנכבד לפירוק מפ"ם, להינתקות מיסודות ומחברים רעיון, תוך חיפוש קר ופרגמאטי אחר חברים חדשים מקרב המגזר החקלאי בלבד „שלא בהכרח חושבים כמונו", בקרב מושבי הליכוד, קיבוצי המפד"ל וה„תחיה" ואף, שומו שמים, בתק"ם. הלאה האידיאלים, הלאה דרך החיים הרעיונית, קדימה למכסות המים והייצור.

חכים מצייר לפנינו עתיד נפלא בחזיונותיו הוורודים, עתיד בו זורקים מאחורי גבם כל חברי המגזר החקלאי על מפלגותיהם, תנועותיהם ופלגיהם שותפויות היסטוריות עם מפלגות האם שלהם. ויחד, איש הליכוד איש ה„שומר" ואיש „אמונים" יבטלו כהרף עין את ההבדלים הרעיוניים ביניהם ויתלכדו לגוף אחד שמטרתו המשותפת היחידה תתבסס על חיזוק העוצמה הכלכלית של המגזר החקלאי. במשפט אחד בכל מאמרו מקופל הכל: „השותף האמיתי הוא זה שחי כמונו, ולא בהכרח זה שחושב כמונו".

מה לרן חכים ולבעיות ההווה הבוערות של כלל מדינת ישראל, כאשר בראש דאגותיו עומדת הקצבת מכסת הייצור למגזר אשר לו הוא קורא להתבדל מכלל העם? בנסיקתו לעתיד מתרחק והולך חכים מקרקע מציאות ההווה ומכאן כנראה, נובעות שאר קביעותיו המבולבלות וחסרות השחר כלפי המגזר העירוני במפ"ם.

משלא הצליח להגשים את שאפתנותו האישית במסגרת מפ"ם מוכן כיום רן חכים לנתץ כל בסיס לעבר והווה ולהעמיד עצמו בראש מסגרת חדשה על חשבון העתיד, בבחינת רועה בראש העדר, תרתי משמע.

איה הכבשים שיילכו אחר הרועה היורק לבאר ממנה הוא שותה?

חיים אורן, חולון.

למה עלו מחירי הנסיעה באוטובוס

אפשר, כמובן, לדון במחירי התחבורה הציבורית מנקודת המבט של ילד מפונק, כפי שעושה ישראל שמיר („סע באוטובוס ותגיע ביוקר", „על המשמר", 22.3) ששום דבר אינו מעניין אותו חוץ ממה שהוא דורש ורוצה. אדם בעל בגרות רגשית וציבורית לא היה מזדרז כל־כך לקבוע ש„אגד" ו„דן" „מרמים אותנו" ו„גוזלים", אם אין בידיו הוכחות חותכות לטענה חמורה כזאת. הוכחות שאינן כלולות במאמרו הרגזני.

לידיעתו של שמיר, אין בישראל כמעט שום מוצר או שירות שמחיריו נמצאים בפיקוח כה מדוקדק כמו מחירי התחבורה הציבורית. לא רק המחיר נקבע על־ידי רשויות המדינה, אלא גם כל הוצאות הציוד והרכש שהקואופרטיבים לתחבורה מוציאים כדי לבצע את השירות. ויותר מזה: בהסכם עם הממשלה על סל ההוצאות המוכרות, חייבים הקואופרטיבים להתייעל מדי שנה בשנה ולהקטין את הוצאותיהם. בהתאם לכך יורדת גם הסובסידיה הניתנת מקופת האוצר. סובסידיה המכוונת לקהל הנוסעים ולא לקופת הקואופרטיבים, כפי שרוצה לראות זאת ישראל שמיר. סובסידיה זו איננה המצאה ישראלית: אין כמעט מדינה מפותחת בעולם (כולל המדינות ששמיר מזכיר במאמרו) שאינה מסבסדת את התחבורה הציבורית וסובסידיה זו גבוהה לרוב בהרבה מאשר בישראל ומגיעה עד 60% ו־80% מעלות השירות. עושות זאת גם מדינות שאין להן כל מגמה של סיוע חברתי, כמו ארה"ב, מתוך השיקול הפשוט, שכל ירידה בשימוש בתחבורה הציבורית ועלייה מקבילה בשימוש ברכב פרטי גורמת סתימת הכבישים בערים. אפילו בעד כל הכסף שבעולם אי־אפשר לקנות מערכת כבישים, גשרים ומעברים שיאפשרו לכל אדם לנסוע בעיר במכונית פרטית משלו.

עליית מחירי התחבורה הציבורית איננה יוזמה של „אגד" ו„דן", והיא פוגעת בהם לא פחות משהיא פוגעת בציבור הנוסעים, כי פירושה ירידה במספר הנוסעים וגם עלייה ברמת המינוע הפרטי, ומכאן סתימה נוספת של הכבישים העמוסים. „אגד" ו„דן" אינם קובעים מחירים אלה ולא „אגד" ו„דן" ביקשו את העלאתם, להיפך.

איננו רואים טעם לבדוק את טיעוניו הכספיים והספציפיים של ישראל שמיר, מפני שהתרגיל על פניו אינו מנסה להיות הוגן: הוא משווה מחירי כרטיסים בודדים אצלנו למחירי כרטיסיות והנחות בערים נבחרות בעולם, כאילו אצלנו עוד לא שמעו על כרטיסיות, המעניקות לנוסעים הנחה של 20 עד 50 אחוזים (בהתאם לסוג הנוסע — תלמידים, קשישים וכו'). אגב, בימים אלה מתחילה מכירתן של כרטיסיות בכל אוטובוס, לנוחיות הנוסעים.

מותר, אף אנו חוששים מלאים להצעתו הכיעתו של ישראל שמיר, להוריד את מחירי התחבורה הציבורית ולעשותם שווים לכל נפש. השאלה היא, אם תקציב המדינה יכול לעמוד בכך בנסיבות הקיימות.

גבריאל שמש, דובר „דן".

גלולות זהב ופנינים נגד אין־אונות

ד"ר ראג'ינדר סינג אבוט הוא אחד ממאות רופאי־המין המשגשגים בעירה של הודו. לגברים, הסובלים מאין־אונות, הוא מציע טיפול מיוחד ("באוואבי שאהאנה") על־ידי גלולות עשויות זהב, פנינים ועשבי־מרפא טחונים — העולה (כולל הגלולות) אלף דולאר. לאבוט שלושה אחים ושלושה דודים שאף הם סקסולוגים, וכזה היה גם אביו. בחדר ההמתנה של המרפאה שלו, המקושט בתמונות של דמויות מיתולוגיות בתנוחות ארוטיות, ממתינים מבקשי טיפול רבים, רובם גברים צעירים חמורי סבר מן המעמד הבינוני. את הכניסה למרפאה, השוכנת בעיר העתיקה של בירת הודו, מסמן שלט גדול עם דיוקן אביו של אבוט, חאכים האריה קישאן לאל.

"הורים בהודו אוסרים על בניהם ובנותיהם בגיל ההתבגרות לבלות יחד, משום שיש להם מושג מוטעה על מין", אומר אבוט. "הודו הינה מבחינה זו ארץ מפגרת. בני עשרה במערב יודעים על מין יותר ממבוגרים רבים בהודו".

הרופא בן ה־55, ששיטותיו הן חלק מן הרפואה ההודית המסורתית, מטפל בכ־40 חולים ביום, וטוען כי ב־90 אחוזים של המקרים הוא מצליח לרפא אין־אונות וחוסר־יכולת של זוגות להביא ילדים לעולם.

אך כיצד ייתכן כי ארץ שיצרה את ה"קאמה סוטרה" (מדריך־האהבה ההודי העתיק) ואת הפסלים הארוטיים היפים ביותר בעולם, תיחשב כמפגרת בתחום המין? הסוציולוגית פרומילה קאפור מאשימה בשינוי זה את גלי הפולשים, לרבות הבריטים עם מוסרם הוויקטוריאני. לדברי ד"ר קאפור, המשמשת כיועצת בענייני נישואין וכתבה כמה ספרים על מנהגי מין, הורים רבים חושבים כיום את המין כ"בלתי־מוסרי". לדבריה זה נושא שאף בעל ואשה אינם מדברים עליו וחושבים אותו לחטא, ולכן זוגות רבים פוקדים אותה. "זה לא היה כך בתקופה בה נכתב הקאמה־סוטרה", היא אומרת. "נישואין הודיים מסורתיים מוסדרים על־ידי ההורים. אין מדברים על מין בציבור. עד לזמן האחרון אסור היה להראות בסרטים אפילו נשיקות. והרי נישואין מוסדרים הם בבחינת פגישה בין שני זרים".

קאפור מסכימה לדברי אבוט, ששיעור הפרעות המין בהודו עולה וכי לרפואה המסורתית יש תפקיד בריפויין. אך היא חוששת כי רופאי מין רבים אינם מקיימים את אשר הם מבטיחים. במודעות פירסומת בעיתונים ובשבועונים הם מבטיחים שבידם לרפא כל הפרעה כזו, ואכן מסע זה מביא להם הצלחה כספית רבה. ואולם ד"ר גאפור מפקפקת בכישוריהם, ובמשך עשר שנות עיסוקה בייעוץ נישואין, לא שלחה אליהם איש.

אבוט למד את הטיפול בהפרעות מין מאביו, שלמדו מאביו וכן הלאה. לדבריו, שירותו הוא בעיקר שירות לחברה. זוגות צעירים באים אליו ומאיימים כי יתאבדו אם לא יעזור להם. "אני אומר להם כי שורש הבעיה היא בורות", הוא מספר.

בחוברת שכתב אביו נאמר, כי תזונה בלתי־נכונה גורמת להפרעות מיניות רבות. החוברת מזהירה את הקוראים מאכילת מזון מקורר ומשומר ומשתיית תה וקפה.

איש הציפורים

בביקתה בצל דקלים, בחוף הים מדרומה של בומביי, נלחם הודי קטן ושביר נגד זמן ומחלה כדי להשלים את מפעל חייו. פרופ' סאלים עלי, אחד האורניתולוגים הגדולים בעולם וראש הלוחמים לשמירה על חיות־הבר בהודו, אשר בחודש נובמבר האחרון מלאו לו 90 שנה, אמנם איננו מיטיב עוד לשמוע ונעזר במקל להליכה, אך מוחו צלול. הוא עדיין עוסק בהשלמת המצבה, שהציב לעצמו בהכנסת תיקונים חיבור בן עשרה כרכים על הציפורים של הודו ופאקיסטן, החיבור הסטאנדארטי בה"א הידיעה בשטח זה. מחקר־השדה, שהביא לסאלים עלי את המוניטין שלו ואשר במסגרתו חקר ציפורים ועופות למן איזור ההימאלאיה ועד לקצה הדרומי של תת־היבשת, הוא נחלת העבר. עדיין ידוע מעט מאוד על הציפורים באזורה הצפון־מזרחי של הודו ועלי רוצה היה מאוד לנסוע לשם, אך גופו בוגד בו. כן עליו ועל שותפו האמריקני לחיבור, ס. דילון ריפלי, לתקן עדיין את הכרכים 7 עד 10. ואולם "זוהי מלאכה מייגעת והיתה לי שנה בלתי־פוריה. לא הרגשתי טוב והנה גם אותה פעולה בראג'ה סאבהא", הוא קובל.

ראש הממשלה ראג'יב גאנדי שיכנע לפני שנתיים את סאלים עלי להיכנס כחבר ממונה אל ה"ראג'ה סאבהא", הבית העליון של הפרלמנט ההודי, כדובר למען שמירת הסביבה. בעניינים האלה כבר אינדירה גאנדי התייעצה איתו.

כבר זמן רב לפני עצמאותה של הודו שיכנע סאלים עלי את החברה לתולדות הטבע של בומביי לממן את משלחות המחקר שלו על הציפורים באזורים השונים של הודו, שתוצאתן היתה שורה של ספרים אשר אין דומה להם למזיגה בין למדנות וקריאות. קשריו עם החברה הזאת, רבת־היוקרה, החלו עוד ב־1905. בהיותו נער צעיר, כאשר ירה ברובה־האוויר שלו בדרור צהוב־צוואר אשר דורו, אחד ההורים הראשונים שהתקבלו ל"חברה", לא ידע לזהותו. הוא יעץ לאחיינו הקטן לפנות אל מזכיר־הכבוד של החברה, וולטר מילארד. מילארד נדהם. הורים כדרך־כלל לא היו מתעניינים בכגון דא, והנה בא ילד בן 8 או 9 ומביא לו דרור לזיהוי. "אך הוא היה נחמד מאוד אלי, והראה לי את האוספים הנהדרים של החברה. זה פתח לפניי עולם ומלואו" מספר עלי. משפחתו התייחסה בסובלנות לעיסוקו החדש וראתה בו משהו דומה לאיסוף בולים או קופסות גפרורים. היא הרשתה לו לעבור למען "החברה" ולפנות אל המוזיאון הבריטי בבקשה שיתנו לו הכשרה מקצועית. הבריטים לא התלהבו לתמוך בהודי, בשעה שהיו להם צרות עם התעמולה של מאהאטמה גאנדי. ואולם במוזיאון של ברלין התקבל בברכה, ושם גם רכש את השקפתו האקולוגית, אשר לפיה חיות־הבר הן חלק בלתי־נפרד מן הסביבה ויש לשומרן לטובת האדם. השמירה על הסביבה קשה במיוחד במדינה כה הראגה לצרכיהם של עשרות מיליוני בני־אדם חשוכה מכול. ואכן — לסאלים עלי גישה בלתי־סנטימנטאלית אל חיות־הבר. הוא רואה בהן "הון של האומה, שאסור לאוכלו אך מותר ליהנות מן הריבית שלו..."

עדיין הורגים מכשפות

חמרה מורו, אשה מן הכפר דאולאטפור במערב־בנגאל, נתלתה לא־מכבר בפומבי. אף כי פשעה היחיד היה שהיתה זקנה, בלתי־כשרה לעבודה ובבחינת "פה מיותר" להאכילו. בעיני תושבי הכפר היתה מכשפה.

בשעה שראש־הממשלה ראג'יב גאנדי מגולל את חזונו בדבר הודו במאה ה־21, ימי הביניים עודם שרידים וקיימים באיזור נידח זה, אשר בו נרצחו בארבע השנים האחרונות 50 נשים שנחשבו כמכשפות. באיזור אשר בו שוכן הכפר, ובאזורים הסמוכים, חיים הסאנתאלים, אחד השבטים העניים ביותר של הודו, העובדים כפועלים חקלאיים שכירים וניזונים בעיקר ממין עראק. בני השבט הזה מאמינים ברוחות טובים ורעים. הטובים דואגים לבני־השבט ואלו הרעים הורגים בני־אדם ובקר וגורמים ליבולים גרועים. יש שהרוחות משתלטים על נשים זקנות, המוצצות את דמם של אלה שהם (הרוחות) שונאים, בגורמן בכך מות איטי אך בטוח. לאמונה הזאת שותפים גם המשכילים יותר בין בני השבט. "נשים זקנות מסוגלות לעוף בלילה על עצים עקורים־משורש ולשנות את רמותן", אומר רהריה המבראם, צעיר משכיל מן הכפר האביבפור; "הן נהפכות לפעמים לחתולים וכלבים כדי לגנוב מקורבנותיהן חפצים, המשמשים לכישוף נגדם. המכשפות הללו זקוקות לאספקה מתמדת של דם אנושי טרי כדי להישאר בחיים". בדרך־כלל אשה מוגברת כמכשפה לאחר שבכפר מתו בני־אדם או בני־בקר. אז ניגשים האנשים ל"ג'אן גורו" — רופא האליל — ומבקשים ממנו לציין את האשה. והוא אכן עושה זאת ואחרי הקרבת חזיר או עז, וטקסים אחרים. אזי הולכים הכפריים יחד אל האשה ותולים אותה על עץ, או מכים אותה למוות. בעלה, בניה וקרובי משפחה אחרים נוכחים במעשה בלא להניד עפעף.

"אין להם שום מעצורים לספר על־כך למשטרה, משום שבעיניהם אין זה פשע", אמר ס.ב. פאל, מפכ"ל משטרת המחוז; "ברוב תמימות מרגישים הם, כי אותה אשה רצחה אנשים רבים...אם המשטרה מנסה להגיש משפט נגדם, הם מלוכדים די־הצורך כדי שאיש מהם לא יהיה מוכן להעיד. בעשר שנים איש מהם לא הורשע על רציחת 'מכשפה', כביכול". פאל רואה בהריגת נשים זקנות, שאינן מסוגלות עוד לתרום למשפחה, אחד האמצעים של בני־השבט הזה שלא לגווע ברעב.

"האשה המואשמת בכישוף יודעת שהדבר היחיד העשוי להצילה הוא להגיע לפני בני־כפרה אל תחנת המשטרה הקרובה. אם לא היה סיפק בידינו להציל אשה אנו הולכים אל הכפר ושוברים את עצמותיהם של כמה אנשים, כדי שהדבר לא יישנה בקרוב. אצלם מתחרה הפחד מפני האלים עם הפחד מפני המשטרה", אמר...

כתבי "היוטר" בהודו

ד"ר שמעון רביד, יו"ר ועדת ההיגוי:

המושבים יכריעו גורלם בעצמם

כל מושב יצטרך להחליט בימים הקרובים אם הוא מקבל את המלצות הוועדה (ועדת רביד), ומוכן להיכנס להסדר החובות עם הממשלה והבנקים — אומר ד"ר שמעון רביד, יו"ר ועדת ההיגוי העליונה לנושא המשק המושבי. לדעתו, החלטות המושבים, שיתקבלו כנראה באסיפה כללית של כל החברים, הן שיכריעו ולפיהן יוחלט אם צורת החיים הקואופרטיבית הנקראת מושב והמבוססת על משקים משפחתיים תמשיך להתקיים, או שיחול שינוי מבני שיביא להקמת ישויות כפריות חדשות.

לדבריו, החלטות אלה חשובות יותר מהחלטת הממשלה בדבר המלצות הוועדה שהוא עמד בראשה. הוא בטוח שעל אף הדחיות, הממשלה תקבל את ההמלצות בנושא הפיננסי. זה חשוב, הוא אומר, אך לא העיקר. רביד חוזר ומסביר כי הוועדה שעמד בראשה עסקה בכל המושבים, מתנועת המושבים הגדולה, שראשיה מזוהים עם מפלגת העבודה, ועד למושבי תנועת "חרות". כולל המושבים הדתיים ומושבי העובד הציוני. הוא מדגיש זאת, שכן לדבריו יש מעסקני הליכוד וחבריהם בכנסת המכשילים את ההסדרים, משום שאינם יודעים כי מדובר בכל המושבים ולא רק בתנועת המושבים.

בנושא הכלכלי הגיעה ועדת רביד לסיכומים. מהנתונים שנאספו התברר, כי חובות הסקטור המושבי כ־30 בספטמבר היו 1.3 מיליארד ש"ח, כמחציתם חובות לזמן קצר. ברור, אומר רביד, כי מאז עברו חמישה חודשים והחוב גדל בגלל שיעורי הריבית הרצחנית. הוא מציין, כי הצעת הוועדה להסדר החובות מתייחסת לכל הסכום. המושבים יכולים לפרוע כמחצית הסכום. אז, ב־30 בספטמבר, דובר על סכום של 526 מיליון ש"ח, שיפרעו המושבים ממקורות עצמיים. הוועדה ביקשה מהאוצר כי חוב של 400 מיליון ש"ח יתפרס לתשלומים במשך 15 שנה, בריבית שנתית של 7 אחוזים ריאלי. ד"ר רביד מעיר, כי 7 אחוזים בשנה זאת ריבית נוראה, בהשוואה לכל מדינה מערבית, בה הריבית השנתית הריאלית הממוצעת היא [illegible] אחוזים בשנה ואף פחות מזה, כאשר [illegible] בסיוע למשקים חקלאיים. הוועדה הציעה [illegible] חובות בסך 222 מיליון ש"ח ייפרסו על פני פרק זמן, 15 שנים, על־ידי הבנקים [illegible] שנתית ריאלית של 9 אחוזים. [illegible] ישלמו המושבים כ־1.5 מיליארד ש"ח [illegible] 152 מיליון הש"ח יימחקו כ־66 מיליון [illegible] בעזרת מחלקת ההתיישבות של הסוכנות [illegible] מיליון ש"ח בעזרת הבנקים.

במכתב ששיגר דקל [illegible] להתיישבות כפרית בסוכנות הוא טוען, כי [illegible] חישוביו יהיה חלקה של הסוכנות [illegible] מיליון ש"ח, ולא 66 מיליון ש"ח. ד"ר [illegible] טען כי דקל צודק, ומכך עולה שחלקם [illegible] הבנקים ב"מחיקת החובות" יירד ל[illegible] ש"ח.

המלצות הוועדה התבססו על כך [illegible] 30 מושבים ישנו יעוד. לדברי ד"ר [illegible] באותם מושבים יותר משליש בעלי [illegible] אינם מפרנסים את עצמם ואין סיכוי [illegible] מן הימים יוכלו לעשות זאת. הוא [illegible] במבוכה לגבי מושבים אחרים. [illegible] שגם במושב מבוסס, כתוצאה [illegible] סיבות שונות, יחליטו חבריו על פירוק — [illegible] לא ירצו באגודה השיתופית, או אינם [illegible] לעזרה הדדית, אם נשבר להם ואינם [illegible] עוד. תנועת התיישבות ארוכה [illegible] בשנות ה־20', אומר ד"ר רביד, [illegible] לאחר קום המדינה להקים מאות [illegible] תתפורר ותתפזר, בגלל אוכון [illegible] שהליכוד עלה לשלטון.

לדבריו, המצוקה החברתית — [illegible] של המושבים לא החלה בימי ארידור [illegible] החלה ב־31 באוקטובר 1977, כאשר [illegible] ניסה להפוך את המדינה לשוויץ של [illegible] התיכון. מאותו יום אבד התכנון, [illegible] לחקלאות המודרנית בכל המדינות [illegible] כולל ארה"ב. במקום תכנון, [illegible] במקום אשראי מרוכז שקיבלו [illegible] הבנקים, ושילמו עליו ריבית [illegible] נהפכו כל החקלאים לבעלי חוב [illegible] הסובסידיה נעה מעשרות אחוזים [illegible] באוצר) לאפס אחוזים בימי הורביץ, [illegible] ליותר מ־100 אחוזים בימי ארידור [illegible] בימי כהן־אורגד. החקלאים נכנסו [illegible] לקחו הלוואות לצורך ושלא לצורך [illegible] האינפלציה, לפני שההלוואות הוצמדו [illegible] למדד ואחרי שהוצמדו, ועתה הם [illegible] בגלל הריבית. במושבים נוצרה [illegible] יש עשירים ויש עניים. יש חזקים [illegible] האגודה השיתופית, ויש עניים, [illegible] זה עומד למבחן, ד"ר רביד בטוח [illegible] ויש עתיד. רעיון המושב לא פשט [illegible] אפשר וצריך לשנות, כדי שהמושבים [illegible] הממשלה, כאמור, בוודאי תחליט [illegible] ההסדר לפי המלצת ועדת רביד, על [illegible] יהיה להחליט אם להיות או לחדול.

חיים מרגלית

נחום זווילי:

לבטל את גיבנת הריבית ולגוון מקורות התעסוקה

בעיות המושבים מתרכזות בעיקר בשלושה אזורי ספר, הגליל, הגולן ובקעת הירדן — אומר נחום זווילי, יו"ר מחלקת ההתיישבות בסוכנות. בגליל הוקמו המושבים בשנות ה־50', על בסיס כלכלי צר מאוד והעדר מגוון תעסוקתי. ההכנסה מחקלאות מהווה רק כמחצית מהדרוש לקיומה של משפחה, אולם אין מקורות הכנסה אחרים. לפיכך סבור זווילי כי יש להמשיך בשילוב תעשייה במושבים אלה, באמצעות פארקים תעשייתיים, הפועלים כבר בהצלחה בגליל.

פארק תעשייתי כזה פועל כבר בתפן, באיזור מעלות, וכגורן, בגליל המערבי. באיזור זה מועסקים כיום כ־150 עובדים, כמחציתם בני מושבים. פארק תעשייתי נוסף מוקם בדלתון, ליד צפת, בו ישותפו גם תושבי העיר.

לדעת זווילי, יש לחפש דרכים לשיתוף פעולה בין תושבי העיר, המושב והקיבוצים, שתושתת על עקרונות של שוויון ולא על השיטה הקיימת, "בה החזקים ניצלו את החוקים".

ברמת הגולן, סבור זווילי, קיימת תשתית כלכלית חזקה, אך האיזור סובל משיעורי הריבית האבסורדית של השנים האחרונות, שהגיעה ל־40־70 אחוז ריבית ריאלית שנתית. בגלל הוצאות המימון נוצר גרעון אדיר. אילו ניתן היה למחוק גרעון זה, היו בעיות מושבי הרמה נפתרות. ישובי הרמה יצרו ב־1983 40 מיליון דולר תוצר, כאשר חובם הכולל עמד על 70 מיליון דולר. ב־1986 הגיע הייצור ל־70 מיליון דולר לשנה, אך החוב תפח, בגלל שיעורי הריבית, עד ל־170 מיליון דולר. כלומר, גידול הייצור אינו יכול להדביק את גידול החוב.

בקעת הירדן, אומר זווילי, לאחר כשלונות ותשלום "שכר לימוד", החלה לעלות על דרך נכונה, אך סוחבת על גבה את גיבנת החובות. היום למדו כי הבקעה היא איזור אידאלי לגידול פרחים, המשיגים תמורה גבוהה בשל איכותם. גידול נוסף שיש לו עתיד גדול הם התמרים, וניתן להפוך 18 אלף דונם בגאון הירדן לגן־תמרים.

ניסוי מעניין אחר הוא גידול אפרסקים בשיטה חדשנית — עץ האפרסק הננסי שמגדלים אותו בדלי. ניתן לגדל כ־2000 דליי עצים כאלה בדונם חממה. שיטת הגידול כוללת הקפאת העץ בראשית דצמבר והפשרתו מינואר עד ראשית מארס. קטיף במארס משיג מחירים טובים, שהגיעו אשתקד ל־18 ש"ח לק"ג בשוק המקומי. מקווים שהשנה יגדלו אפרסקים בשטח של 40 דונם.

שווייץ

סודיות הבנקים טרם נסדקה

עורכי הדין של שווייץ מנעו במידה רבה ניסיון לצמצם את סודיות הבנקים ולהגביל את סמכויותיהם לפעול למען לקוחותיהם בחלק ממערכת כללים חדשה להתנהגות הבנקים.

הלבנת כספים שמקורם בסחר סמים ובעסקים מפוקפקים אחרים, בשווייץ, ומחלוקת על חשבונותיהם של נשיאי הפיליפינים והאיטי המודחים בבנקים שווייציים, פגעו באחרונה במעמד הבנקים האלה וגרמו מתיחות בקשריה הבינלאומיים של שווייץ, בעיקר עם ארה"ב.

אולם לדבריהם של מותחי הביקורת, הכללים אשר עליהם הוסכם בימים אלה בהתאחדות הבנקאים של שווייץ לא תרמו הרבה לסתימת הסדק העיקרי בחיוב הבנקים לדעת את זהות הלקוחות הפותחים בהם חשבונות, ואין בהם משום רפורמה.

"פרט לכמה ניואנסים, אנו מרוצים מאוד מן ההסכם", אמר מאקס אש, פקיד בכיר בפדראציית עורכי הדין של שווייץ, שניהל מאבק ממושך למניעת הטלת הגבלות כלשהן על יכולתם של עורכי הדין לפעול למען לקוחותיהם. לדבריו, "ההסכם מוכיח כי אין להעניש את 4,000 עורכי הדין השווייציים, העושים מלאכתם נאמנה, כדי לתפוס שתיים־שלוש כבשים שחורות".

אולם המפלגה הסוציאל־דמוקראטית, החברה בקואליציה הממשלתית של ארבע מפלגות, ואשר יזמה ב־1984 משאל־עם, שלא עלה יפה, על הגבלת הסודיות הבנקאית, קובלת כי ההסכם אינו קובע את הפיקוח החוקי שבו היא רוצה. "על הנייר זה נראה כשיפור־מה, אך למעשה מאפשר אותם טריקים שהשתמשו בהם עד כה", אומר פליקס מאייר, פקיד בכיר במפלגה.

תפקיד עורכי הדין עמד במרכזם של דיונים ממושכים על חידוש קוד ההתנהגות שהבנקים קיבלו על עצמם מרצונם הטוב בעקבות "שערורייה" גדולה בבנקאות השווייצית בשנת 1977. הקוד החדש יכנס לתוקפו בחודש אוקטובר.

מארקוס והברחת הרואין

לנוכח חזרת הבנקים השווייציים לתשומת־לב הציבור בעקבות הפרשה של פרדיננד מארקוס, והקשר של בנק שווייצי עם "קשר הפיצה", רשת בינלאומית להברחת הרואין שהתגלתה באחרונה, אומרים פקידים בוועדת הבנקאות שהם רוצים בהידוק המגבלות על עילום־שם הלקוחות.

השינויים שעליהם הוסכם אינם גדולים. לקוחות עדיין יוכלו להסתיר את זהותם מאחורי עורכי־דין, בתנאי שהללו יאמרו לבנקים שיחסיהם עם הלקוחות "אינם בעלי אופי זמני גרידא" כרוכים במתן שירותים נוספים. לטענת התאחדות עורכי־הדין, המקרים הללו ממילא אינם אלא חלק מזערי מעסקיהם. ברוב המקרים, יש לאנשים סיבות פרטיות או מסחריות חוקיות לחלוטין לאי־רצונם שהבנקים ידעו את זהותם אומר אש. ועדת הבנקאות, למרות דרישתה הקודמת לחיסול גמור של ה"סדק", אומרת אף היא שהיא מרוצה מן הקוד החדש.

אולם מותחי הביקורת קובלים כי [illegible] עדיין יוכלו לעקוף את ההסכם. "שום [illegible] אחרת בחברה אינה רשאית במידה כה [illegible] לפקח על עצמה כמו הבנקים", קובל [illegible] "אני מקווה שוועדת הבנקאות ממלאת את תפקידה כמוסד מפקח".

חלקים אחרים של ההסכם זכו לביקורת [illegible] אחד מהם קובע, כי מעתה יידרשו הבנקים לבקש גם את גילוי זהותו של כל [illegible] איתם עסקים ביותר מ־100 אלף פרנק [illegible] אלף דולר), אפילו אין לו חשבון בבנק [illegible] היה הסף חצי מיליון פרנקים (330 אלף [illegible]).

פטר קליזר, ראש המחלקה המשפטית [illegible] הבנק הלאומי של שווייץ, אשר דרש [illegible] יותר, אומר כי הצעד הזה עשוי [illegible] במלחמה נגד השימוש בבנקים לשם [illegible] כסף או הסתרת מקורו הפלילי.

ההסכם גם מבהיר את המעמד החוקי [illegible] בית־דין הרשאי להטיל קנסות כבדים [illegible] בנקים שאינם מכבדים את הקוד.

פיטר קונראדי, רויטר

■ הנהלת מועצת מובילי המשאות דורשת פטור ממס רווחי הון והה לפטור שאמורים לקבל הקואופרטיבים, לרבות "אגד" ו"דן". לדברי יו"ר מועצת מובילי המשאות, במדינה מתוקנת צריך להיות דין אחד לכולם. בעל משאית או אוטובוס חייב בתשלום רווחי הון ואילו חבר הקואופרטיב, שאף הוא בעל רכוש (אוטובוס) פטור ממס זה. הוא טוען, כי בידיו הבטחות ברורות ברוח זו מנציגי המערך והליכוד כאחד.

● בסוף אפריל יתקיים הכנס השנתי המוקדש ליחסי הגומלין בין התעשייה למערכת הבטחון. בכנס תסוכם שנת העבודה הנוכחית וידונו בו נושאי פיתוח ומחקר, היבוא הבטחוני והמגמות הכלכליות של מערכת הבטחון ומדיניות המשרד כלפי רכישות בשוק המקומי.

● חברת "מטע אפיכל" משתתפת [illegible] לראשונה בתערוכת המזון הבינלאומית [illegible] הקנריים, בין ה־27.4 ל־2.5.

"מטע אפיכל", חברה בת של "כור [illegible]" המייצרת ומשווקת את מוצרי [illegible] "אפיכל" ו־778, תציג מגוון רחב של [illegible] הכוללים: קונפיטורות ומרמלדות, [illegible] ריבות גמורים, ריבות דיאטטיות [illegible] ממרחים, סירופים, גבינות, תערובות [illegible] של עוגות טורט, זעתר, ג'לי ואת [illegible] — טבלית ההמתקה החדשה של "אפיכל".

תערוכת המזון באיים הקנריים [illegible] שנה ונחשבת כאחת התערוכות [illegible] בתחום זה, בהיותה מרכז לקשרית [illegible] והפצה לשווקים מיוחדים [illegible].

משחקים ב"לביא" ובסיוע

שר הבטחון לשעבר ואבי ה"לביא" הופיע לפני ימים מספר באגודת ידידי מכון וייצמן. בהרצאה על הלביא, בהרצאתו העלה ארנס שורה של נימוקים בעד המשך פיתוח הלביא. עוד בטרם נימק הסביר השר, כי על הלביא צריכים להתווכח רק אנשי אווירונאוטיקה וכי לכל אלה שאינם מסוגלים לייצר מטוס־קרב כגון כלכלנים, מדינאים ואנשי צבא, אין זכות דיבור בתחום זה.

שני נימוקים עיקריים היו בפיו בעד המשך הפיתוח. הראשון, כי אי־אפשר להסב מקצועית את האנשים שהתמחו בטכנולוגיה של כלי־קרב לטכנולוגיה אחרות, ולכן אם יופסק הפיתוח, הם ירדו מהארץ. הנימוק השני היה, שהלביא אינו מטיל מעמסה על המשק, הוא ממומן במלואו מסיוע אמריקני. לשם פיתוח הלביא השיג ארנס, לאחר שכנוע האמריקנים, תוספת סיוע של 400 מיליון דולר ע"י הגדלת הסיוע מ־1.4 מיליארד ל־1.8 מיליארד דולר. לדבריו, אם נודיע כעת לאמריקנים שסתם בזבזנו את כספם על "שטות", גם הלביא לא יהיה וגם הכסף לא יגיע — אם הסיוע לא יוקטן מיד, או בעוד שנה שנתיים.

"שיכנעתי אותם"

אגב, ארנס גילה שאחד הנימוקים העיקריים בו שיכנע את האמריקנים היה שהם ייהנו ממלוא התוצאות של פיתוח המטוס הישראלי לפני פיתוח הדור הבא של המטוס האמריקני. כלומר, האמריקנים ייהנו מפיתוח זול שנעשה ע"י אחרים.

יתכן, כי ארנס, שטען כי מי שאינו מומחה למטוסי־קרב אינו יכול להתווכח בוויכוח זה, לא העלה בעצמו שום נימוק טכנולוגי, אלא שורה של נימוקים פוליטיים וכלכליים, בהם הוא לא מבין. לפיכך, כולם מסוגלים להיות שותפים לוויכוח. ציין בצדק יו"ר האגודה, ארנון גפני, שקשה לחלק את הציבור לאלה שמבינים יותר והיתר שאינם מבינים.

בכל מקום, כפי שארנס הציג את הנושא, לא מדובר בפיתוח בסיס ישראלי, אלא בעבודות פיתוח במימון אמריקני — למען האמריקנים. לכן ניתן למצוא לכך פיתרון פשוט, והוא — מכירת כל הפרוייקט לאמריקנים, שיזמינו ויממנו את מו"פ הלביא ולאחר מכן, בשלב הייצור, יזמינו חלקים עיקריים שפותחו כאן בתעשייה הישראלית. ואז, ניתן יהיה להוריד את המטוס מהסיוע [illegible] אותו לקשר עסקי גדול.

הבעיה עם טיעונו של ארנס היא, כי האמריקנים הם שרוצים להפסיק את פיתוח המטוס, בהבינם כי אם הם יצטרכו לממנו אזי יהיה צורך בהגדלת הסיוע האמריקני לשם בניית פרוייקטים אחרים, כגון צוללות, "מרכבה" ואוניות סיור. אם האמריקנים מבטיחים את המשך הכיסוי המלא של פרוייקט הלביא, עד הסוף, שום בעיה כלכלית אינה מתעוררת, כי בסך הכל מדובר כיצוא מו"פ, אם כי במחיר הקרן.

הבעיה מתחילה להתעורר רק משום שהמימשל בארה"ב לוחץ להפסיק את הפרוייקט, וספק אם יעמיד לכך את מלוא המימון של 9 מיליארד דולר. בתקציב הישראלי קשה למצוא סכומים מתאימים להגדלת תקציב הביטחון. לכן הלביא יבוא ע"ח לצרכים אחרים או ע"ח צרכים אזרחיים אחרים. במקרה זה, על ארנס להצביע איזה סוג של צריכה הוא מציע לבטל — האם לצמצם עוד יותר את ההשכלה הגבוהה או לקצץ בכוחות היבשה.

מי ייהנה מהפרוייקט

אם ארנס מנהל פרוייקט שהאמריקנים ייהנו ממלוא פירותיו וצה"ל יכול בלעדיו, שישכנע את האמריקנים להבטיח מימון רב־שנתי עד סוף הפרוייקט, באמצעות כלים מסחריים או סיוע מיועד בצורה חוזית. הנכונות להמשיך בפרוייקט כאשר עתידו אינו מובטח, היא רק הנחת מיליארדי דולרים נוספים על קרן הצבי.

עד כה הושקעו בפרוייקט כ־1.5 מיליארד דולר, וגם לדברי ארנס פיתוח המטוס הגיע רק למחצית הדרך. השלמת הפיתוח והתחלת הייצור הן עדיין עניין לשנים. כל עוד מאות מיליוני דולרים אלה, שהם כיום בני־המרה וניתן להשתמש בהם באופן חופשי מושקעים בפרוייקט בלתי סחיר, המשק הישראלי ישקע. כי הלביא לעולם לא יתן פירות מסחריים. יצואו תלוי בהיתר אמריקני וצה"ל יוכל לרכוש רק כמות קטנה למדי.

אומנם היותה של ישראל אחת משש מדינות המסוגלות לייצר מטוסי־קרב עשויה "לחמם את הלב", לאחר הכישלון באליפות אירופה בכדורסל. אך מבחינת השיקול הלאומי יש לבחון אם קיימות אלטרנטיבות כדאיות יותר של ייצור מוצרים סחירים בשוק הבינלאומי לטווח קצר, ולא סיכויים מפוקפקים לטווח של 10־15 שנה.

צבי טימור

מומחים פיננסיים מזהירים:

לא לקחת אשראי בריבית קבועה

בכירים במערכת הבנקאית טוענים, כי אם האינפלציה החזויה לחודשים מאי ויוני היא ברמה של כאחוז אחד לחודש, אין כל סיבה שבנק ישראל לא יחזור לריבית בסיסית בשיעור שנתי של 18 אחוז (רמת הריבית לפני העלאתה בפברואר). אותם בכירים הביעו פליאה על כך שבנק ישראל ממשיך לעכב את הורדת הריבית.

בבנקים הגדולים העריכו אתמול, כי בנק ישראל יוריד את הריבית רק לקראת סוף אפריל. לאחר שיוכל להעריך ביתר דיוק את מדד אפריל ואת השלכותיו על המדדים של מאי ויוני. כיוון שההודעות על שינויי הריבית נמסרות לבנקים בדרך כלל בימי שני, כדי לתת להם התראה מוקדמת של שלושה ימים לפחות, יש להניח כי הריבית לא תופחת לפני יום רביעי בשבוע הבא, ה־15 במארס. ויתכן שבנק ישראל יבקש להמתין עוד שבוע או שבועיים, לפני שיחליט על הפחתת הריבית. במקרה כזה, מעריכים בבנקים, שיעור ההפחתה יהיה גדול יותר משיעור ההפחתה שביצעו בנק לאומי והבנק הבינלאומי, ב־4 אחוזים לשנה.

מומחים פיננסיים מזהירים את הציבור מהלוואות בריבית קבועה שמציעים בימים אלה חלק מהבנקים. הם טוענים, כי בשל הציפייה להפחתת הריבית, יש לקחת הלוואות המבוססות על ריבית ה"פריים" ולהימנע מהיסחפות אחר ההתחרות בין הבנקים הגדולים, שבמסגרתה מוצעות לציבור הלוואות יקרות מדי.

על־פי נתונים שהצטברו בבנקים הגדולים, מסתכמים עודפי הנזילות בבנקים ביותר מ־500 מיליון ש"ח, וריבית הכ'מבר עמדה אתמול על שיעור שנע בין 25 ל־26.5 אחוז בחישוב שנתי. עסקות בורדות בבנקים קטנים ובינוניים נסגרו בשיעור של 27 אחוז.

אורי נחשון

הערכות בבנקים:

מדד מארס — 2.1%

מדד המחירים בחודש מארס הסתכם ב־2.1 אחוזים — מעריכים באחד הבנקים הגדולים. על־פי אומדנים ראשונים, עשוי מדד חודש אפריל להסתכם בכ־3 אחוזים. לפיכך גם בחודש מארס כפה בנק ישראל ריבית גבוהה מדי על המשק הישראלי.

מאזני 1986

ירידה של 40% ברווחי "אוצר החייל"

הרווח הנקי של בנק אוצר החייל ב־1986 הסתכם בכ־1.4 מיליון ש"ח. ירידה של כ־40 אחוז לעומת הרווח הנקי ב־1985. במקביל חל גידול ריאלי של 34 אחוז במאזן הבנק, שהסתכם בכ־316 מיליון ש"ח. גידול תלול של 233 אחוז חל בהלוואות לציבור, שהסתכמו בכ־158 מיליון ש"ח. התשואה להון העצמי הגיעה בשנה שעברה ל־16 אחוז.

בנק אוצר החייל נמצא בבעלות משותפת של אנשי הצבא, עובדי מערכת הביטחון ובנק הפועלים. הדו"חות הכספיים שפורסמו אתמול משקפים גידול ניכר בהיקף פעילות הבנק, כולל גידול במספר הלקוחות העסקיים ובמספר מקבלי משכורות. 17 מתוך 27 סניפי הבנק נמצאים בבסיסי צה"ל.

א.נ.

"חשבונך ייסגר תוך 6 שבועות"

המפקחת על הבנקים פרסמה אתמול הנחיות בדבר הטיפול בסגירת חשבונות עו"ש של לקוחות בבנקים, לאחר שהתברר שקיימים אי־סדרים בתחום זה, שגרמו לעיתים הפסדים ללקוחות, הן בשל יתרות זכות שלא נוצלו והן בשל יתרות חובה שגרמו חיובי ריבית.

אם הלקוח מבקש לסגור את חשבונו, הבנק יהיה חייב למסור לו טופס מיוחד שיכלול את צעדי הסגירה ובתום 6 שבועות מיום סיום התהליך ייסגר החשבון — אך לא מוקדם משבועיים לאחר סוף הרבעון הקלנדרי הקרוב (כדי לאפשר לבנק לסיים את זקיפת הזיכויים והחיובים הרבעוניים).

במקרה של סגירת חשבון לפי החלטת הבנק, הוא חייב להודיע ללקוח בכתב על הסיבות לסגירה. הבנק רשאי לדרוש מהלקוח לסיים את התהליכים הנדרשים לסגירת החשבון תוך 30 יום ממועד ההודעה. אם פעילות הלקוח בחשבון עלולה לגרום הפסד כספי לבנק, רשאי הבנק להפסיק את פעילות הלקוח בחשבון במקביל למועד משלוח ההודעה ללקוח.

א.נ.

גלגלי הבורסה

נהירה לקרנות הנאמנות

● כישלון להנפקות בנק ישראל

בשוק המניות עלו אתמול 141 מניות, לעומת 130 שירדו ו־122 שנותרו בלי שינוי. מגמת עלייה היתה במניות ההשקעות וגם במניות ההסדר. [illegible] תשואותיהן השנתיות נעו בין 16.38% ל־17.01%. על אף עודף היצע של 1.2 מיליון ש"ח, ערך השוק של המניות [illegible] עלה אתמול ב־0.39% וערך השוק של מניות ההסדר עלה ב־0.07%. מניות חיפושי הנפט ירדו ב־3.7%. [illegible] איגרות החוב היו עודפי ביקוש [illegible] לצמודות למדד ועודפי [illegible] בצמודות למט"ח. ערך השוק של הצמודות למדד עלה ב־0.1%, בעוד ערך השוק של הצמודות למט"ח ירד ב־0.0%.

[illegible] השקיע אתמול 16.5 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות, בעיקר במתמחות במניות. [illegible] נהפך הגלגל בהנפקות בנק ישראל. אחרי חתימות היתר המרשימות של הנפקות בזמן האחרון, נסתיימו [illegible] ונמכרו במחירי המינימום שתי סדרות של איגרות החוב הצמודות למדד שבנק ישראל הציע אתמול לציבור, בערך כולל של 90 מיליון ש"ח. ההזמנות [illegible] אלו הסתכמו כ־48.4 מיליון [illegible] 25.6 מיליון ש"ח לסדרה מסוג [illegible] שהוצעה לציבור בערך נקוב של 30 מיליון ש"ח לעשר שנים במחיר מינימום של [illegible] 22.81 מיליון ש"ח לסדרה מסוג [illegible] שהוצעה לציבור בערך נקוב של 60 מיליון ש"ח לשש שנים, במחיר מינימום של [illegible] בערך הנקוב.

[illegible] ירד אתמול ב־0.16%, ל־[illegible] ש"ח. ושער הדולר היציג ירד ב־[illegible] ל־1.6049 ש"ח. דולר נוספים היה [illegible] ש"ח. הדולר השחור הוסיף לנוע בין [illegible] ל־1.59 ש"ח.

במניות ההסדר היו עליות שערים שנעו בין [illegible] (דיסקונט א') ל־1.0% (אגוד רג'). [illegible] הפועלים למוכ"ז עלה ב־0.6%. לפועלים [illegible] הוצע, שנקלט ללא שינוי בשער. במניות הבנקים המסחריים שמחוץ [illegible] היו ירידות שערים (ב־%): הסנסנות 0.1 — 0.5 [illegible] — 1.7: פ"י — 0.7.

במניות הבינלאומי היה היצע, שנקלט ללא שינוי בשערן. לעומתן עלתה אוה"ה ב־1.9%.

במניות החושטיות בלטו העליות ב־10%: מיפ גליקו, ציקלון 5, קצנשטיין 5, ברטון 5. לעומתן ירדו ב־10%: עוז 0.1, מטוויות 1 ו־5, טמפו 1. הפניקס 0.1 ירדה ב־3.5% והפניקס 0.5 ב־1.9%.

בשוק איגרות החוב הסתכם המחזור ב־9.1 מיליון ש"ח, מזה 2 מיליוני ש"ח בסוג "שגיא", 1.5 מיליון ש"ח ב"גליל 4.25%" וכ־3.6 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.97% ל־2.55% והתשואות השנתיות בין 26.45% ל־35%, תוך מחזור של כ־17 מיליון ש"ח.

"אנדין" החליטה להגדיל את הונה הרשום מ־101 אלף ש"ח ל־6.060 אלף ש"ח, ולחלק מניות הטבה בשיעור 6.000% לבעלי מניותיה ולגייס הון בסך 2.5 מיליון ש"ח מהציבור ע"י הנפקת אג"ח צמודות למחיר הזהב ונושאות ריבית צמודה למחיר הזהב.

"אלביט מחשבים" מזמינה את הציבור להציע לה הצעות לרכישת ניירות־ערך מיחידות מו"פ שהונפקו ע"י חברת אלביט מחשבים חברה למחקר ופיתוח (1985), עפ"י תשקיף מ־31.5.85. הציבור מוזמן להציע לאלביט לרכוש את יחידות המו"פ שבבעלותו בדרך של מכרז, כאשר מחירי המכרז נעים בין 215 סנט לבין 230 סנט לכל יחידה. אלביט מתחייבת לרכוש כל כמות יחידות שתוצע בהיענות להצעה זו, עד סכום של 3.4 מיליון יחידות.

"הפועלים הנפקות" פרסמה אתמול תשקיף נוסף להנפקת סדרה 12 של איגרות־חוב בערך נקוב של 18.155 אלף ש"ח, צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן בגין חודש פברואר 87 (168.2 נקודות) ונושאות ריבית בשיעור שייקבע במכרז אך לא יעלה על 7.5% לשנה, למימון התעשייה הקיבוצית.

אלחנן הורוביץ

מבוזקים כלכליים

■ כדי לממן את שכר לימודו והוצאות קיומו, זקוק סטודנט ממוצע ל־740 ש"ח לחודש, סכום גבוה בהרבה מן השכר שהוא מסוגל להשתכר בתקופת לימודיו כאשר הוא מקבל 2.2 ש"ח לשעה — אמרה ח"כ אמירה סרטני. בדיון על תקלות בשנת הלימודים האוניברסיטאית, היא הדגישה את העלייה התלולה של חלק שכר הלימוד בתקציב האוניברסיטאות, המגיע כיום ל־19 אחוז, בעוד שב־1980 היווה רק 5.2 אחוזים. ח"כ סרטני דרשה למתן את העלאת שכר הלימוד ולהעמידו על גובה של 800 דולר לשנה בלבד.

■ מועדון הצרכנים הגדול ביותר בישראל הוקם בימים אלה ע"י קופת חולים "מכבי". המועדון "מכבי פלוס", יאגד את כל 380,000 חברי קופ"ח "מכבי" ויחתור להעניק להם שירותי הבראה ופנאי ברמה גבוהה וכמחירים מוזלים.

המועדון יציע לחברי "מכבי" שורה ארוכה של טיולים לאתרי מרפא בארץ ובחו"ל, במחירים מוזלים, הנחות לנופש בבתי־מלון בישראל, הנחות בקייטנות לילדי החברים ובחופשת הקיץ בכל רחבי הארץ, מנויים מוזלים לבריכות שחייה ושורה של ספרי רפואה ובריאות בהנחות משמעותיות.

■ בנק לאומי מנהיג חשבון מסוג חדש, "חשבון פתוח", המיועד לשימוש בכרטיס האשראי "ויזהב" ולניהול תיק ההשקעות של הלקוח. בחשבון החדש לא ניתן יהיה להשתמש בשיקים.

ב"חשבון פתוח" תשולם ריבית זכות יומית על כל יתרה, בשיעור 21 אחוז לשנה (או 1.75 אחוזים לחודש). במסגרת החשבון תוקנה ללקוח גם זכות למשיכת־יתר בגובה 7.500 ש"ח, בריבית שנתית של 42 אחוז (3.5 אחוזים לחודש), נוסף על כל משיכות היתר שאושרו ללקוח במסגרת "זכות יתר" או "ריזה עריף". כרטיס "ויזהב", יאפשר משיכה של 500 ש"ח במכשיר הכספומט, והוא יינתן חינם לשנה הראשונה למי שיפתח את החשבון החדש. החשבון יתנהל ללא עמלות.

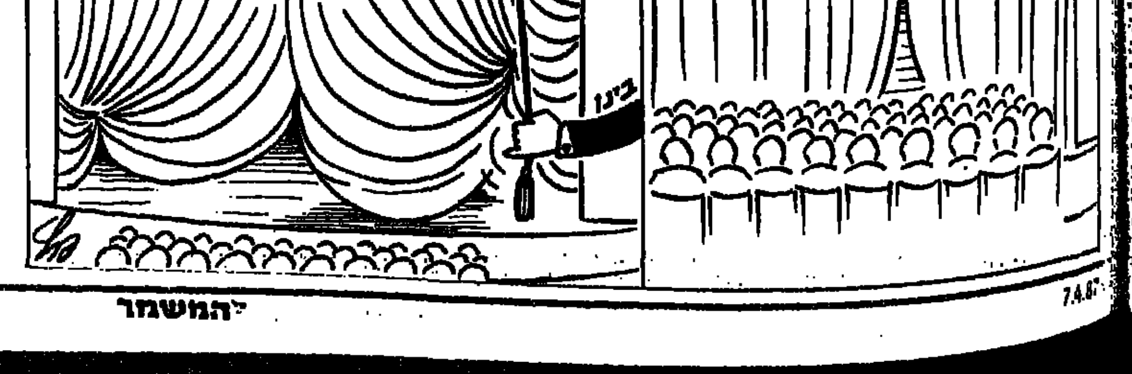

200 מיליון דולר יושקעו בתעשייה האווירית

מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר אישרה אתמול תוכנית השקעה לשלוש השנים הקרובות במפעלי התעשייה האווירית, בהיקף כולל של 200 מיליון דולר. מנהל מרכז ההשקעות בתמ"ס, עודד שמיר, מסר כי מדובר בתוכנית השקעה בכל מפעלי הקבוצה, שעיקרה הרחבת התשתית והציוד במפעלי התעשייה האווירית.

במרכז ההשקעות אושרו אתמול עוד שש תוכניות של הרחבת מפעלים, כולם באזורי פיתוח א', בהיקף כולל של 18 מליון דולר. דובר המשרד מסר, כי שש ההשקעות האלה יצרו 200 מקומות עבודה חדשים.

א.נ.

"ישראטק" — הפעם בניו־יורק

8,000 קניינים ומקבלי החלטות בכירים בתחומי האלקטרוניקה, המתכת והתעופה בצפון־אמריקה יבקרו בתערוכת "ישראטק 88", שתערך ביוני 1988 בניו־יורק — כך מעריכים במכון היצוא, המארגן את התערוכה.

תהיה זו הפעם הראשונה שתערוכת "ישראטק" תערך מחוץ לגבולות ישראל, ובמכון היצוא אומרים כי כבר עתה היא מעוררת עניין רב בקרב חוגים כלכליים בארה"ב ובקנדה. בתערוכה יטלו חלק כ־250 תעשיינים ישראלים בתחומי המתכת, האלקטרוניקה, התעופה, התוכנה, הביטחון, הציוד הרפואי והאנרגיה. בארגון התערוכה יושקעו 1.5 מיליון דולר, מהם מיליון דולר מתקציב הממשלה והיתרה על־ידי המשתתפים. בניגוד לעבר, התערוכה בשנה הבאה תהיה פתוחה אך ורק לאנשי מקצוע ולא לקהל הרחב.

למכון היצוא מונה רובר חדש — מנחם דותן, שהיה דובר מפעל הפיס ועבר לעסקי יחסי ציבור פרטיים. דותן זכה במכרז זה בעקבות פרישתו של הדובר הקודם, יוסי פריאל, עם כניסתו של יוסי גנוסר לתפקיד מנכ"ל מכון היצוא.

מפופ ומשם

מה חדש?

ניק קרשו: נמוך־קומה, גבוה במצעד

מאת עופר ניר

כשהיה נער צעיר, בעיר בריסטול באנגליה, היה קשה לו לשחק כדורגל, או לרוץ ספרינטים, או להיות אתלט, או להצליח עם ילדות גבוהות. ניק קרשו, כך רצו הגנים, נולד נמוך, נשאר נמוך, התרגל לחיות נמוך. זה לא הפריע לו להגיע גבוה גבוה, אל צמרת מצעד הפזמונים בבריטניה ובמדינות נוספות. זה לא יפריע לו להגיע למיקרופון, יתאימו עבורו את ה„סטנד", בסינרמה (18, 14 באפריל), בבריכת השולטן (16/4) או אודיטוריום חיפה (17 בחודש). זה לא יפריע גם לקהל.

השחורה, יהיה לו סיכוי טוב יותר. הוא פרסם מודעה, מיין את התשובות ונשאר עם שם אחד, מיקי מודרן, מנהלה־לשעבר של להקה בריטית חביבה אבל לא הכי מצליחה ושמה „תשע מתחת לאפס". קרשו, שאהב את הלהקה הזאת, החליט להמר על הבחור. מודרן השיג לו חוזה הקלטות בחברת „אמ.סי.איי". התקליטון הראשון, שניסה לעשות את הבלתי־אפשרי כמעט ולשלב נושא רציני (מלחמה גרעינית) בשיר פופ קליט, נכשל. זה היה „לא אתן לשמש לשקוע מעליי", ששב ונדחף למצעד יותר. משנה לאחר שיצא לראשונה לשוק ובפעם השנייה נישא על גלי הפופולריות של קרשו, הצליח להגיע קרוב מאוד לצמרת.

קרשו הוציא שלושה אלבומים עד היום

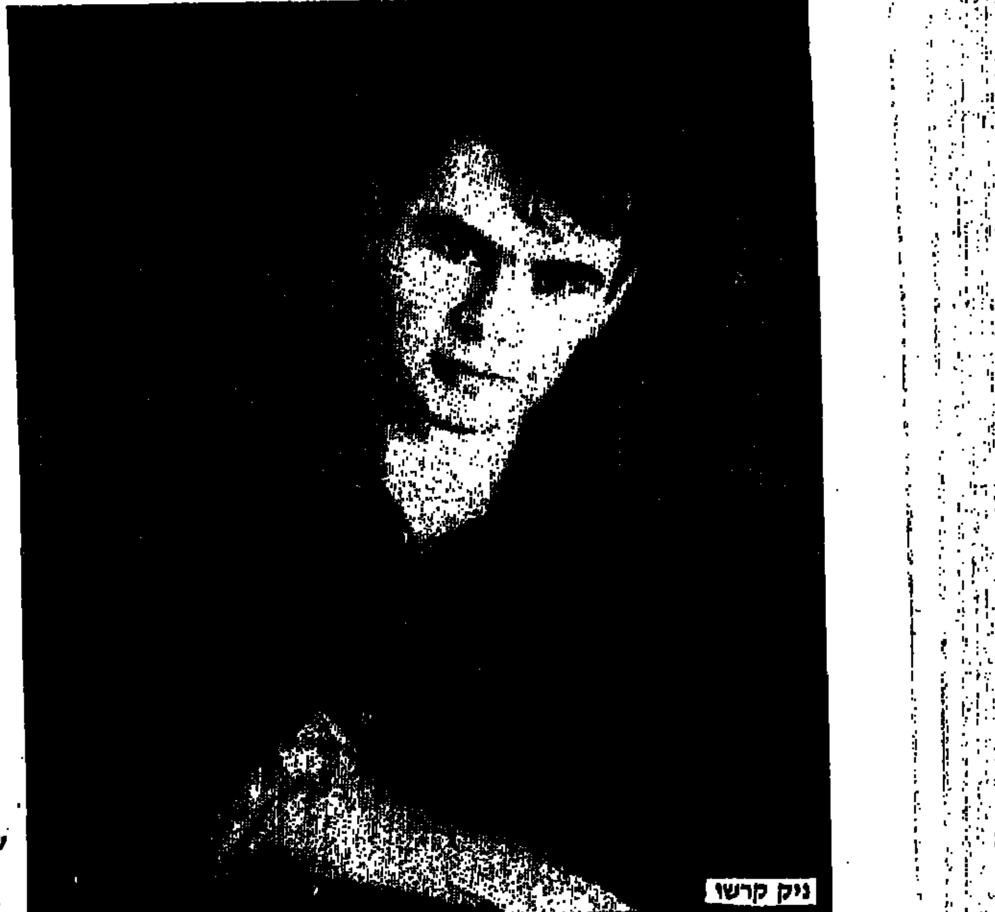

ניק קרשו

קרשו, בן 29, התפרסם בראשית שנת 1984 בלהיט „האם לא יהיה זה טוב", שהגיע למקום ראשון במצעד. עד אז היה אלמוני כמעט לחלוטין. אבל, בשום פנים ואופן, לא הצלחה בן־לילה. לא כוכב־שביט. את הקאריירה שלו, המקצועית, החל בלהקת ג'אז־רוק בשם „פיוז'ן" ובמקביל עבד כפקיד בלשכת התעסוקה המקומית. בשלב מסוים החליט לעזוב את העבודה ולהתרכז במוסיקה. הוא ניגן גיטארה וחלם לכתוב שירים ולשיר אותם. כאשר התפרקה הלהקה, החל לנסות להגשים את החלום הזה. הוא הקליט ושיכפל עשרות קלטות־דוגמה, שלח אותן לחברות התקליטים, בצורה מסודרת, על־פי „דפי זהב", אחת לאחת. במקרה הטוב, קיבל סירוב מנומס. במקרה הרע, הפחות נדיר, לא זכה אף למענה.

צעד אחר לפני הייאוש החליט, שאם ימצא מנהל אישי טוב, שיעשה בשבילו את העבודה

— „מירוץ אנושי", „החידה" והאחרון שבהם „רדיו מוסיקולה". הוא שר ב„לייב אייד", שר למען „גרינפיס", שר עם אלטון ג'ון, אלילו מנוער. הוא נשוי לשרי, מגדל תפוחי־אדמה בחצר ביתו ואוהב לצפות, שוב ושוב, בקלטות וידיאו של „המלון של פולטי" ושל סרטי קולנוע החביבים עליו במיוחד.

ו..בן, לא כדאי לשאול יותר מדי שאלות על קומתו הנמוכה. זה די מעצבן אותו. „כשאתה נמוך, לא מתייחסים אליך ברצינות הראויה", מתעצבן קרשו. „הרבה עיתונאים הסתכלו עלי ככה, מלמעלה... קומה נמוכה גוררת אחריה שאלות דביליות. אני אולי נמוך, אבל האינטליגנציה שלי קצת יותר גבוהה מזו של ילד בן 16. בחייכם".

שמענו, קרשו. נשתדל לעמוד בציפיות. מצפים לך, לששת הנגנים שאיתך ועוד עשרה אנשי צוות טכני. את הבדיחות נשמור לאחר־כך, אם יהיה מקום.

לקראת שידור

מאראתון „יו.2" בגל"צ

מאת עופר ניר

ביום שישי הקרוב, משעה עשר בלילה ועד אחת אחר חצות, ישודר בגלי צה"ל מרתון מוסיקלי, המוקדש ללהקת „יו.2", עם צאת אלבומה החדש „עץ יהושע" בהוצאה מקומית.

אלדד קובלנץ עורך את המשדר ומגישה מיכל ניב. יובאו שירים מתוך תקליטי הלהקה, מן הראשון, „ילד", ועד לאחרון, זה והחלק היותר שיגרתי. אבל, לא יסתפקו רק בכך וישמעו גם קטעים מתוך תקליטים לבנים, פיראטיים, של „יו.2", מתוך הופעות חיות וקטעים נדירים אחרים. מבטיחים גם הפתעה, בשידור חי ואין לנו אלא להעריך שהפתעה זו היא ראיון טלפוני עם בונו, סולן הלהקה, או לפחות אחד מחבריה.

ובינתיים, באנגליה, הפך „עץ יהושע" לאחד התקליטים המצליחים בתולדות הפופ הבריטי. תוך 48 שעות נמכר ביותר מ־300 אלף עותקים והוכתר כפלאטינה. תוך שבוע נמכר התקליט בכחצי מיליון עותקים והיה בכך ל„מהיר" ביותר בהיסטוריה המתועדת של מצעדי המכירות בבריטניה. בכך שברה „יו.2" את שיאה של להקת „החיפושיות", בתקליט „שיהיה".

הצד השלישי של התקליט

הסתערות על הביטלס

מאת עופר ניר

אלף קופסאות תקליטים נחטפו מן המדפים תוך שעתיים. כולם הזמנות מוקדמות. גם התקליטים שיימכרו בשבועות הקרובים הם העונות להזמנות מוקדמות להנפקה הזאת. הדרישה לתקליטים היתה כה גדולה עד שהיו במה לקוחות שהחליפו מהלומות בנסיון להגיע ראשונים אל המדפים.

ה„ביטלס" עדיין גורמים לאנשים קרי המזג לאבד את העשתונות. נמסר גם על פקקי תנועה גדולים. בתור לחנות התקליטים הגדולה ברחוב אוכספורד בלונדון.

סי.די במחיר מוזל

לראשונה מאז הוחל בייצורם של הסי.די: הודיעה חברת תקליטים בריטית המתמחה בהפקת תקליטי אוסף על החלטתה למכור את סדרת הקומפקטים החדשה שלה במחיר מוזל כשוויים של תקליטי ויניל רגילים — אין ספק שלהחלטה זו תהיינה השלכות על מחירי הסי.די. של חברות אחרות. הלקוח במקרה זה ייצא נשכר.

החברה הודיעה כי תקליטיה החדשים יימכרו בשישה ליי"ש, המחיר הזול ביותר עבור סי.די כלשהו. הסדרה בת שלושים תקליטים תכלול מוסיקה קלאסית קלה, מוסיקה אינסטרומנטלית ואוספים למיניהם. בשלב ראשון הופצו מאה אלף תקליטים.

מנהל החברה מסר, כי על אף המחיר הזול הוחלט להעניק לסדרה תשומת לב מיוחדת, כדי שלא תפעל כאן הפסיכולוגיה המקובלת: „אם המחיר זול כל־כך, זה סימן שמשהו כוודאי רפוק כאן".

כך או כך, הוא מבטיח, זו רק ההתחלה ועד סוף השנה מתכוננת החברה להוציא תקליטים נוספים במחיר זול ובאיכות גבוהה.

מה מעניין אתכם?

מאת עמית רוט

במשך השנה וחצי שחרף הזה יוצא לאור, לא קיבלתי אפילו תגובה אחת, למרות שהרבה מאוד שטויות, שיבושים וטעויות מתפרסמות כל שבוע.

לא שמתם לב, למשל, שהמתופף של מיילס דיוויס היה טוני ויליאמס ולא אנדי ויליאמס? ושהשם התקליט הלפני אחרון של ג'וני מיטשל היה „דברים פראיים רצים מהר" ולא „סוסים פראיים רצים מהר"? אז אם לא שמתם לב לשטויות האלה, כנראה שזה בכלל לא מעניין אותכם אז תגידו, מה כן? מה אתם רוצים לדעת?

זה שמביאים החודש לארץ 4 סטים של 500 קומפקט־דיסקים של ארבעת התקליטים הראשונים של ה„ביטלס" וזה שבקרוב יגיעו לארץ הסרטונים של „פני ליין" ו„סטרוברי פילדס־פוראוור" זה מעניין אותכם או אני רוצה לדעת. או שאולי מעניין אתכם משהו לגמרי אחר, כמו הקונצרט של להקת „אירופה" השוודית בבריה"מ ששודר למזרחי ולשוודיה בליל ה־18 באפריל.

או אולי המוח שלכם חושב כיום ולילה על הפוסטרים של סמנטה פוקס שמעניין אותכם? תאמינו לי שאין לי מה מעניין את החלק האחר של קוראי העיתון הזה, שהוא ככל הנראה אחת.

אז בבקשה, תראו או תראי ועניין ותכתבו מה חסר לכם ועל מה רוצים לקרוא, כי למען האמת, שלא בא לי בכלל לכתוב על להתראות.

קול קורא

אבי לינקולן, „מדברת לשמש" — ENJA — יבוא קורוס

מאת יוסי ונונו

אשה יפה מחייכת מהעטיפה. אינני בטוח שהרבה חובבי מוסיקת ג'אז מכירים אותה, למרות שהספיקה כבר לשיר עם סוני רולינס, פול צמברס ומקס רוק. כותבת ומלחינה עם קול אדיר, מלא, חם, קול שמזכיר את זמרות הג'אז הגדולות באמת.

„מדברת לשמש" הוא במקור שם המופע המוצלח של לינקולן בניו־יורק, התקליט סוגר מעגל. הטקסטים נעים בין שירי אהבה לתיאורים אימפרסיוניסטיים של אנשים ומקומות. „אנשים ברחוב" היא קוראת לאחד הקטעים. לינקולן שהתה תקופה ארוכה באפריקה, בנסיון להתחקות אחר שורשי הג'אז, והדבר בולט במוסיקה אך גם במילים. „מדברת לשמש" הוא גם שמו של קטע בו היא מספרת על בחור שהכירה בגאנה, שהיה נוהג לדבר אל השמש. הרבה אהבת אדם נושבת מהטקסטים, שירים על חירות אישית, פרטית.

המוסיקה מגוונת, מלאה סגנונות והשפעות. ב„נהר" אפשר למצוא השפעה של מוסיקה קלאסית ונגינה בטכניקה של ג'אז חופשי. בקטעים אחרים כ־COOL ג'אז, מוסיקה אפריקנית, ומוסיקת נשמה כמו בגירסה של לינקולן ל„את ואני" שכתב סטיבי וונדר. השירה שלה גם היא נעה בין שירה ג'אזית קלאסית לשירה כמעט מדוברת ולהגשה תיאטרלית, כמו בשיר „מגרשת את החושך" שכתבו הצמד מרקר ומציני, קטע מצויין. הקול שלה מלטף ועצוב והסקסופון ברקע רומאנטי, אך נזהר מלגלוש לקיטש ומצליח.

קטע נהדר אחר הוא „פרלוד", לינקולן חיברה מנגינה למילים של וילה לובוס, שיר קינה־שמחה בהגשה נהדרת. לינקולן זוכה לגיבוי מהרכב מצויין, במיוחד נגן הסקסופון, סטיב קולמן, נגן הפסנתר ג'ימס וידמן ונגן כלי הקשה גרי גונלס. תקליט שאולי לא כל אחד ימצא בו עניין, אבל למי שמוכן להתכונן להרפתקה — מומלץ.

זה קורה

שירים לא פשוטים

מאת יוסי ונונו

„לא רוצים קונצרט" זו רק אחת התגובות בהן נתקלים האחראים על „אגודת הנוער המוסיקאלי", כשהם מנסים להביא תלמידים לקונצרט מודרך של מוסיקה קלאסית. מטרת אותם קונצרטים, או מפגשים מוסיקאליים עם סגנונות כמו ג'אז או רוק איכותי, היא להפוך בני נוער, שזו להם הפעם הראשונה שהם נפגשים עם מוסיקה מהסוג הזה, לחובבי מוסיקה טובים יותר, ואת החלק האחר, זה שמנגן, למוסיקאים טובים יותר.

הרעיון של אגודת נוער מוסיקאלי התחיל בעצם בבריסל בשנת 1940. יוזם הרעיון, מרסל קובלייה, ניסה לגשר בעזרת המוסיקה על כל אותם פערים מוכרים כל־כך של תקופתו. בארץ נוסדה האגודה ב־1957 ובשנתיים האחרונות היא זוכה לתנופה מחודשת.

כיום מלבד הפעילות בבתי־הספר, פועלים ברחבי הארץ כעשרים תאים של נוער שוחר מוסיקה, המאגדים למעלה מ־600 צעירים חברי תנועה, כמו כל תנועת נוער אחרת. האגודה מוציאה בין היתר בטאון למוסיקה בשם „גיתית" ועורכת מדי קיץ מחנה מיוחד למוסיקה. בקיצור, פעילות מוסיקאלית ענפה.

המופע שנכחתי בו שייך לפעילות השוטפת של האגודה, הוא התקיים בחמאם, שהיה מלא בני נוער. חלקם עם הוריהם. מופע אחר־הצהריים עם שלמה גרוניך, שרץ ברחבי הארץ.

מפגש של נוער עם מלחין ישראלי שכותב ומנגן רוק, גרוניך טוען שהסיבה להזמנתו קשורה כנראה לקירבה בין המוסיקה שהוא יוצר למוסיקה הקלאסית. הוא הרי גדל על ערכי הקלאסיקה ויש לה השפעה ישירה על יצירתו. זה התירוץ הרשמי. המטרה האמיתית היא להפגיש בני נוער [illegible] שלא תמיד אפשר לשמוע ברדיו [illegible] הטבעית", אגב, עורכת מפגשים [illegible] גרוניך, שרגיל לנגוב את [illegible] הפעם להציג את המוסיקה [illegible] כדיחות לא מזיקות, המפגשים [illegible] המוסיקאלי מאופיינים [illegible] להכניס קצת הומור להסברים [illegible] על המוסיקה, משהו כמו „אלגרו [illegible] יותר". גרוניך מבחינה זו הוא [illegible] שקונה את הקהל הצעיר כבר [illegible] מתחיל בקטע של שיר [illegible] וממשיך ב„אל נא תלך" [illegible] בעקבות פרליוד [illegible] קשר לקלאסיקה. הוא ממשיך [illegible] מוכרים שלו. אך מבצע גם שירים [illegible] „ילדה" או „שירים פשוטים". [illegible] האווירה ולשתף את הקהל. [illegible] שיר חדש מתקליט [illegible] וקטע ארוך, „מפלצת", [illegible] שהופיע איתה בניו־יורק [illegible] ואולי הם קצת [illegible] שהקלידים החשמליים [illegible] מוכרים לכל אחד.

ב„קטע מזרחי" [illegible] אמיתי, כולל השתתפות של [illegible] על חכמה ובאולם [illegible] מתאימה [illegible] במפגשים הבאים [illegible] בקהל.

יש משהו מהמם במפגשים אלה [illegible] דור חדש של מאזינים [illegible] יותר. ביקורתיים [illegible] להאכיל בכל אופנה [illegible] שחשוב במפגשים [illegible] באוזן, אבל לא [illegible]

חגיגה קולינרית על מדף הספרים

אנו חרוה מתלוצצים בלב כואב שמ„עם הספר" הפכנו ל„עם ספרי בישול", אבל את המבול אי־אפשר לעצור. זה מה שהציבור דורש. זה מה שמו"לים נותנים לו, בכל מיני צורות, לרוב – אלבומיות. ואם נהיה ישרים צריך להודות, שבכל בית שמחים לקבל במתנה ספר בישול חדש.

בחודשיים האחרונים היתה חגיגה קולינרית על המדפים. אני מניחה שלא כל הספרים שראו אור הגיעו לידי, אך גם מה שכן הגיע די בו למלא עמוד.

קבלו את זה כרעיון למתנה שאתם מבקשים שיביאו לכם או שאתם קונים לקרוביכם בכלל ולמארחיכם בפרט. ואנא, אל תשכחו פתק החלפה. אין ספק שמישהו יעדיף אנתולוגיה של השירה העברית החדישה, או לפחות, ספר הדרכה להפעלת מחשב אישי.

צב"ש

כשר לפסח

THE PASSOVER GOURMET
by NIRA ROUSSO
ADAMA BOOKS —
NEW—YORK

הוצאת מודן

בדיוק לפני שנה ראו אור, לראשונה אחרי אלפיים שנה, כמו שאומרים, שני ספרי בישול מיוחדים לפסח: של חוות נתן (ספר בישול לחג הפסח, הוצאת זמורה־ביתן) ושל נירה רוסו (כשר לפסח, הוצאת מודן). לפסח השתא הכינה נירה רוסו גירסה אנגלית של ספרה, לא תרגום מדוייק כי לדבריה אי אפשר לתרגם ספר בישול, צריך לעבד אותו ולהתאים. מה שדרש ממנה, במקרה זה, להפוך את המידות לאנגלוסקסיות, לבדר את המשקל של אריזות־מזון־קפוא בארצות־הברית ובכלל לעבוד עם מומחה אמריקני, אף על פי שגם היא שהתה שם שנים אחדות. המירשמים כשרים למהדרין, רבים ביניהם מאכלי עדות, והם מלווים הסבר פולקלוריסטי, שנחסך מקוראי המהדורה העברית שלא צריך להסביר להם מה זאת שקשוקה, למשל. ברור שהוצאת מודן השתמשה בתצלומים היפהפיים של המהדורה העברית, על כן יש בספר הרבה אותיות עבריות בתצלומים של ספרי הגדה עתיקים. זאת, לדעתי, מתנה חלומית לקרובינו בגולה הדווה, אם כי ליורדים (סליחה, ישראלים השוהים זמנית בנכר) הייתי שולחת את המהדורה העברית.

אלבומי, צבעוני, 188 עמודים, כריכה קשה.

כמו שמדברים עם חברים

מטבח, שני חדרים וסלון לא גדול
דניאלה שמי
הוצאת רכגולד־עירית שגיב

זה לא בדיוק ספר בישול, יש בו המון עצות בכל תחומי החיים וסתם פטפוטים, כמו שמדברים עם חברים, והרבה אינפורמציה על משפחתה של הגברת שמי, שיש לה המונת פנטאסטי ועוקצני אבל בלי ארס והיא כל־כך בלתי־אמצעית, שאתה מרגיש ממש חבר שלה. גם בחיים היא אשה מאד סימפטית, נפגשנו בכל מיני אירועים מקצועיים, אי־אפשר לא לפרגן לה. הספר הוא אוסף, קצת מעורבן ומקוצר, של רשימות שפורסמו בעולם הזה, במדורה של שמי „גם זה". מי שקורא את השבועון ישמח לקבל את כל העצות הטובות (ובפרט המירשמים הפאטנטיים) במרוכז, מי שאינו קורא — טוב שיתוודע. אשר למירשמים — כי בזאת עסקינו הפעם — מרביתם קלי הכנה, העיקר לא להשקיע עבודה אבל לקבל תוצאות מרשימות. למרות שזה לא רק ספר בישול יש בו מירשמים לארוחות שלמות, גבינות, חמוצים, ירקות, לחם, ממתקים, מרקים, משקאות, סלטים עופות רטבים וכו'. לצד המצאות ותרופות ודיאטות וחינוך ילדים ועבודות יד. מכל דבר משהו — והכל מאד בלתי־שגרתי. מומלץ לבעלי חוש הומור, שלא ייעלבו מהפנייה הבלתי־אמצעית ומהערות אישיות.

בלי תצלומי צבע, איורים מצחיקים ותצלומים כנ"ל בשחור לבן (עיצוב גרפי: רבקה בריסק), 128 עמודים, כריכה קשה, לא כשר.

מה שאדם קונה לעצמו

על קצה המזלג
אביבה גולדמן
הוצאת זמורה ביתן
בסידרה „נכון לעכשיו"

[illegible] השמות המרשימים בעיצובם, בולט סיפרה של אביבה גולדמן, [illegible] מגדירה את תוכנם כ„מתכונים — קלי הכנה — בישול מהיר — יעילים". זה סיפרה השלישי של [illegible], אשת חברה, זמרת אופרה, יועצת [illegible] במרכזי ההדרכה של ויצו. הספר [illegible] שנקרא פשוט „ספר בישול", פורסם [illegible]. שני האחרים „ארץ חלב ודבש" ו„יומן גסטרונומי", היו [illegible] וגם הם נחטפו. את הספר [illegible] החליטה — בתמיכת המו"ל — [illegible] במתכונת צנועה, שיהיה בשוק [illegible] שבנאדם יקנה לעצמו. אכן — [illegible] צנועה, בלי תצלומים, מעט מאד [illegible], אבל התוכן עשיר, מגוון, יש בו הכל, אם כי במעט, אכן על קצה המזלג. [illegible] סלטים, משהו ממרקים, מבשרים, [illegible], ממולאים, קינוחים — אפילו גלידות [illegible]. הסברים ברורים, אופן הכנה מפושט, עידוד לשימוש בעזרים חשמליים. המחברת טוענת שהמירשמים הם למאכלים קלי הכנה וזולים, ואף כי לא תמיד הזול הוא מוחלט, יש בספר מאכלים סטנדרטיים, שספרי בישול יותר אלגנטיים מתעלמים מהם.

צנוע, 190 עמודים, כריכה רכה.

לצמחונים המתגעגעים לבשר

לאכול לבריאות
ספריית בישול
בעריכת רות סירקיס
הוצאת ר. סירקיס

ספר זה מיועד במפורש למי שמתנזר מבשר לא מפני שהוא אוהב ירקות אלא משום שהוא סבור — ולא כאן המקום להתווכח איתו — שבשר איננו בריא, וכל השאר — כן. אך כיוון שהאורגניזם דורש מידה מסוימת של חלבון מלא, הנמצא בעיקר במזון מן החי, אין ברירה אלא להיעזר לתחליף היחיד שבטבע, הלא הם פולי סויה.

כבר שנים מנסים למכור לנו תחליפי בשר מסויה, בתי־חרושת רבים התייאשו מהנושא, הלהיט האחרון הוא „טיבעול" ועל טהרת מוצרי פירמה זאת עבר הצוות של סירקיס בהכנת מטעמים בטעם בשר, שרוכזו בספר זה. לא משתמשים בספר במונחים כמו תחליפי בשר, סויה או טיבעול — כותבים „טחון מן הצומח", „שניצל מן הצומח" או „נקניק מן הצומח", אבל כולנו יודעים שטבעול הוא היחיד בשוק.

הדגש בספר אינו על הצמחונות כי אם על הבריאות: ב„מן הצומח" יש פחות כולסטרול, פחות שומן, פחות קאלוריות. ואפשר להכין ממנו מטעמים מגוונים, חגיגיים, גם לאירוח: מרקים, ממולאים, סלטים, כיסנים, פשטידות, קציצות ואפילו מאכלים מהירים. הספר מיועד לציבור מוגדר מאד. ה„קניבלים" וזוללי בשר יתרחקו ממנו.

אלבומי, תצלומים צבעוניים, 78 עמודים, כריכה קשה.

פעמיים מרק

קינאת סופרים כלב לעשות קינאת המו"לים. ראש בראש ראו אור שני ספרי מרקים, שניהם מהודרים, גדולים, צבעוניים, מגוונים בהצעותיהם.

ספר המרקים
של קובי בר
הוצאת כנרת לבית ולמשפחה

במסגרות ירוקות, דקורטיביות, מסוגרים המירשמים למרקים, מירשם בעמוד, הכמויות ל־6־8 מנות, עם יוצאים מן הכלל. הרבה תצלומים צבעוניים, על עמוד שלם, לרוב של צלחת מלאה בגוּל מעורר תיאבון ולצידה מסודרים בצורה דקורטיבית המרכיבים — ירקות, תבלינים, עשבי תיבול... בסך הכל 115 מרקים, מאורגנים לפי המרכיבים ולפי הייעוד. הכי הרבה מרקי ירקות, אך יש גם על בסיס בשר או קטניות ולצידם — מרק של מרקים לאירוח, ומרקים קרים ומרקי עמים, שזה אבגולמוני היווני, וחררה המרוקנית, ומלוחיה המצרית ומרק עוף יהודי נוסח ניו־יורק ועוד כהנה וכהנה ממזרח וממערב. את ישראל מייצג מרק אבוקדו קר.

מרקים
חנה שאולוב
הוצאת מודן

על כל צמד עמודים משתרע תצלום צבעוני של צלחת מרק, בגודל טבעי, צלחת מאד דקורטיבית והמרק מעלה ריח. לצד הצלחת, במסגרת — המירשם, ל־5־6 מנות בדרך כלל. בסך־הכל 78 מרקים, מרקי ירקות, בשר ועוף, חלביים, קרים וגם לאומיים, מרק תירס סיני ומרק דגים צרפתי וחמיצה נוסח הונגריה ומרק שזיפים בולגרי ועוד מכאן ומכאן, רק שישראל אינה מיוצגת.

שני ספרי מרקים — איזה עדיף? איך אני יכולה לדעת מה חשוב לכם יותר — הכמות או העיצוב? בכל מקרה, לא עשיתי דוקטוראט על שני ספרים אלה ולא בדקתי אם יש חפיפה ובכמות, סביר להניח שכן כי הרי אי־אפשר להתעלם מ„מינסטרוני" או גולש. הצלחתי רק להבחין שגם המרקים הזהים בשמותיהם עשויים בשני הספרים בצורה קצת שונה, אפילו מרכיבים קצת שונים. וזה, כל אחד והמרק שלו.

עוגות בערבית

ראה אור, בהוצאת מודן, ספר עוגות ועוגיות של חנה שאולוב, בערבית. התצלומים שבו זהים לאלה שבספריה האחרים של המחברת, אך כיוון שאין בי אף לא מלה ערבית אחת, אינני יכולה להתייחס לתוכו. אני מקווה שעמיתי קאסם זייד (בטיעו העיתון) יתייחס לספר זה, בינתיים רק רציתי שתדעו כי יש.

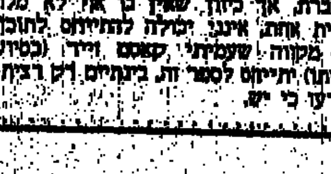

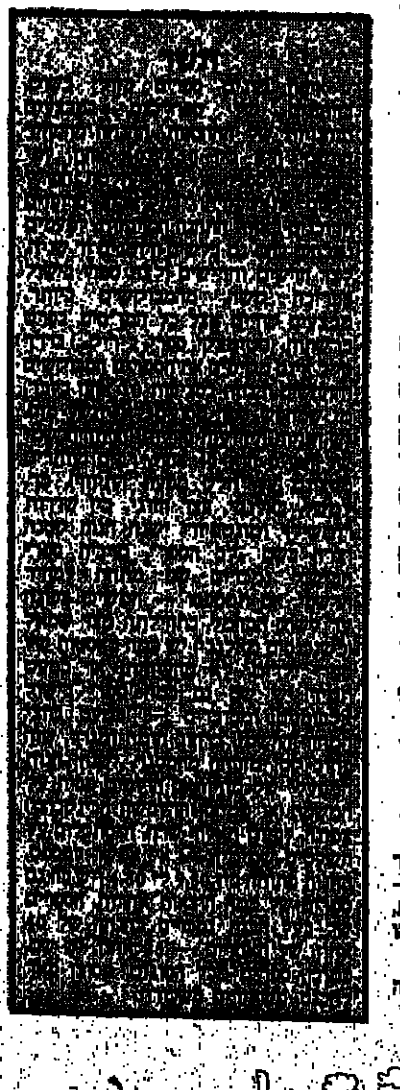

מהיר נוסח אמריקה

מטבח מהיר
מתכונים: מושל ברוידל ג'ונסון
הוצאת: ר. סירקיס

ספר קטן, שגודלו כמחצית ממדיו של ספר בישול אלבומי, אבל צבעוני, עם תצלומים ומלא כל טוב: הרעיון המרכזי הוא לבשל מהר, להיעזר במוצרים מוכנים או חצי מוכנים, מוקפאים, אבקות, שימורים וכו'. בסוף הספר מובאת רשימה של „מזווה מצויד היטב", דברים שטוב להחזיק בבית כדי להכין ארוחה כיד המלך לאורחי פתע, או כשעייפים. עורכת המהדורה העברית — רות קינן — מבטיחה שאין בספר מאכל שהכנתו נמשכת יותר מ־45 דקות והרוב הוא בין 10 ל־20. היא מודה ש־45 דקות זה הרבה, אבל זה פחות — לדעתה — מהכנת אותו מאכל בדרכים קונבנציונליות. המאכלים בספר מגוונים מאד, ביניהם מקוריים ועושים רושם של טעימים במיוחד. אווירה אמריקנית — אם אפשר להגדיר זאת כך — עם הרבה סטיות למטבחים לאומיים, כשהדגש, כאמור, על מהירות ונוחות ההכנה, הודות לקיצורי דרך שונים. מומלץ לזוגות צעירים, לאנשים טרודים במיוחד, לשונאי בישול החייבים בכל זאת לבלות זמן מה במטבח. גם אחרים יפיקו תועלת.

מתכונת קטנה, אבל דחוס בה קרוב ל־100 מירשמים מכל הסוגים: תצלומי צבע והסברים ברורים (תרגום: נורית סירקיס), 95 עמודים, כריכה קשה.

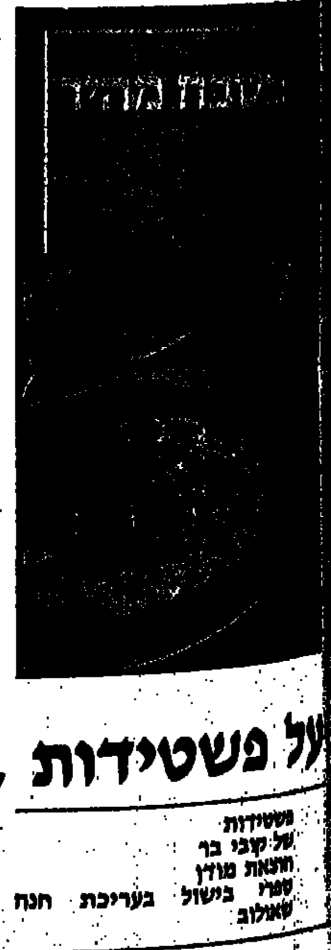

על פשטידות בלבד

פשטידות
של קובי בר
הוצאת מודן
ספרי בישול בעריכת חנה שאולוב

[illegible] שלם על פשטידות. יש כאלה בעולם, [illegible] — זו הפעם הראשונה. על המחבר [illegible] מדורי רכילות (סליחה, חברה) שהוא [illegible] הבישול הוא תחביב רציני מאד [illegible]. בסך הכל יש בספר 75 פשטידות, [illegible] של כל אחת משתרע על עמוד שלם, [illegible] שלמעלה מוקדש לתצלום של [illegible] הצמודה, תצלום מעורר תיאבון, [illegible] שאצלנו זה לא ייראה בדיוק כך, [illegible] הכי רבות בספר פשטידות [illegible] גם מבשר, אורז, איטריות ופרגי [illegible] „פשטידות לאירוח". העשויות [illegible] בשלושה צבעים, או [illegible] גבינה או מאלתית, או [illegible] יש המון אנשים האוהבים להכין פשטידות מכל דבר, ובמיוחד משאריות. אם הם נעולים על מאכל זה — הספר ישמח אותם מאד. גם יש בו מה לראות, גם מה לקרוא ותמיד אפשר לנסות משהו חדש.

אלבומי, צבעוני, 172 עמודים, כריכה קשה.

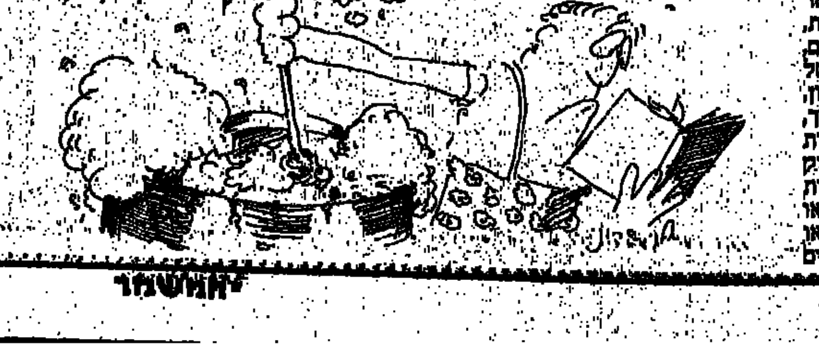

אחרי שהייה של לילה בבוקרשט

כדורגלני נבחרת ישראל ימשיכו היום לבראשוב

● כדורגל

מאת בנו דוה, מיוחד ל"על המשמר"

בוקרשט. — נבחרת ישראל בכדורגל, שתשחק מחר נגד רומניה, הגיעה קרוב לחצות לבוקרשט ותמשיך הבוקר לבראשוב, מקום המשחק.

הישראלים התקבלו על־ידי המארחים הרומנים ויצאו מייד לבית המלון ללינת לילה.

המאמן הישראלי מיליינקו מיהיץ' הביע תקווה שכבר היום יתאפשר לנבחרת ישראל לקיים אימון כשתגיע לבראשוב, הנמצאת כ־170 ק"מ מבוקרשט.

הרומנים מתייחסים ברצינות למיפגש ושחקניהם שוהים מאז יום ראשון במחנה־אימון.

מכבי חיפה: הפסד גם לנוער – 4:2

מאת יוסף גלזר

עד כמה חמורה הירידה היתה של מכבי חיפה יכולה להעיד העובדה הבאה: לא זו בלבד שהקבוצה אינה מצליחה לזכות בניצחונות במשחקי הליגה הלאומית, אתמול היא נוצחה אפילו על־ידי קבוצת הנוער של המועדון – 4:2.

המאמן שלמה שרף, שכנראה כבר מאס מתוצאותיו לא קיים אפילו אסיפת קבוצה וטען כי נאמר את אשר הוא חפץ לאחר שובם של ארבעת שחקני הנבחרת מרומניה.

יצחק בן־יצחק ישפוט בקנדה

מאת ראובן חנניה

שופט הכדורגל הבין־לאומי יצחק בן־יצחק ישפוט בטורניר הגמר באליפות העולם לנערים, ביולי 1987 בקנדה.

אופ"א שיגרה אתמול מברק ברכה להתאחדות לכדורגל על עלייתה של נבחרת הנערים של ישראל למשחקי הגמר באליפות אירופה, לאחר נצחונה במיפגש הכפול על בלגיה.

קרב המיליונרים באיגרוף

קרב האיגרוף היקר ביותר יתקיים הבוקר בלאס־וגאס, בין האמריקנים מרווין האגלר ושוגר ריי לאונרד.

הקרב יהיה בן 10 סיבובים. האגלר יקבל 12 מיליון עבור הופעתו ולאונרד 11 מיליון דולאר.

הכוכב־האדום נוצחה

האלופה היוגוסלבית, הכוכב־האדום בלגראד, נוצחה במחזור ה־24 בליגה, על־ידי ואלאז מוסטאר — 1:0.

ווארדאר סקופייה מוליכה עם 29 נקודות, לאחר שסיימה בתיקו אפס עם ראדניצ'קי ניש.

היידוק ספליט מדורגת שנייה עם 27 נקודות, לאחר שגברה על ניקשיץ' 1:2.

פרטיזן בלגראד, השלישית בטבלה (25), לאחר שהופחתו ממנה 6 נקודות בעקבות העונש שספגה, נוצחה בביתה על־ידי ז'לז'ניצ'אר סאראייבו 1:0.

אליצור – הפועל ת"א 63:81 בפתיחת הפליי־אוף

15 סלי 3 נקודות בנצחון גבעת־חיים על מכבי ת"א 78:81

● כדורסל

מאת יוסף חכם

במשחק משובח, בו נקלעו 15 סלי 3 נקודות, גברה אמש קבוצת הפועל גבעת־חיים, באולמה, על מכבי ת"א — 78:81, בפתיחת משחקי חצי־הגמר בפליי־אוף לנשים בכדורסל, הנערכים לראשונה העונה.

גבעת־חיים, בניצחון של זיוה רון ואלומה גורן, הוליכה במחצית 35:45, והגיעה ליתרון של 45:65 בדקה ה־33. מאמן מכבי ת"א, יצחק (חוקי) יעקובוביץ, הורה לשחקניותיו לעבור לשמירה אישית לוחצת והן הצליחו להקטין ל־3 נקודות בסיום.

זיוה רון קלעה 6 סלי 3 נקודות; מרית הר־אבן — 4 סלי 3; רונית שרף — 4 סלי 3 והילה גיל — סל אחד של 3.

להפועל גבעת־חיים קלעו: רון 26; גורן 20; דימנט 15; הר־אבן 12; רוטשילד 4; מזור 2 ובלאו 2.

למכבי ת"א קלעו: ברייליובסקי 31; קסטן 18; שרף 12; אגאי 9; גוסטר 5 וגיל 3.

שפטו: דולגין והילמן.

במשחק נוסף באולם האוניברסיטה ברמת־אביב ניצחה האלופה ומחזיקת הגביע, קבוצת אליצור תל־אביב, את הפועל תל־אביב — 63:81, לאחר 30:33 במחצית.

המשחק במחצית הראשונה היה שקול.

קלעו לאליצור ת"א: דריגור 25; גרוסמן 22; רבינוביץ 14; גושן 9; לרמן 7 וויניצקי 4. להפועל ת"א: וולף 27; ברמיור 19; מקובר 12; גת 3 וקניציפולסקי 2. שפטו: שלמה גולן ונסים מיטרני.

משחקי הגומלין ייערכו ביום חמישי, בשבוע הבא.

לאסוף מתח שריר בגבו

מאת יצחק ויסהוף

הוווארד לאסוף (2.10) מתח אתמול שריר בגבו, במהלך אימון קבוצת מכבי ת"א, לקראת גמר גביע־המדינה מחרתיים, נגד הפועל הגליל־העליון.

לאסוף זכה מייד לטיפול מירץ של המעסה אורי בהרב, אולם לא הצליח לשוב לאימון.

קווין מאגי התאמן בצורה קלה בלבד. מאגי ערך אימון קליעות בעוד שיתר חבריו קיימו אימון מפרך.

קבוצת הפועל הגליל־העליון תחל היום במחנה־אימון באיזור המרכז. שחקני הקבוצה יתאמנו הערב בהיכל־הספורט ביד־אליהו.

נקבעה השישייה בנבחרת הכדורעף

מאת יצחק ויסהוף

נבחרת הגברים של ישראל בכדורעף המתכוננת למשחקי טורניר־האביב בשבוע הבא בשוויץ, קיימה אתמול יום אימונים ארוך במכון־וינגייט.

בנבחרת שתצא ביום חמישי — 12 שחקנים. אתמול צורפו לשורותיה עוד שלושה צעירים: צחי אלבז, גלעד דורון ורני פרידמן, שיתאמנו יחד עם 12 היוצאים.

השחקנים שיצאו ביום חמישי הם: עמיחי ברם, אליעזר כנן, אמיר אקרמן, אורי חבר, אורן שר, רפי רולניק, יעקב הרשקו (ראש קבוצה), ארנון עמיר, ארז שכטר, גיל פילש, שמאי גלזר ורז כורך.

מאמני הנבחרת, מאיר כץ וגיורא הלפרין, קבעו את שחקני השישייה הפותחת: ברם, כנן, אקרמן, חבר, שר ורולניק.

היום ומחר תמשיך הנבחרת באימוניה.

טורניר נערים במקביל לנוער

ההתאחדות לכדורגל החליטה כי טורניר הנערים, שהיה בדצמבר האחרון בארץ, יהיה גם בדצמבר השנה במקביל לטורניר־החורף המסורתי לנוער.

● ליגה אזורית

עמיר מובילה בראש הגליל־העליון

מאת אביהו שפירא

קבוצת עמיר, שניצחה במחזור ה־15 בליגת הגליל־העליון בכדורגל, את נאות־מרדכי — 0:2, מובילה בטבלה.

לעמיר 25 נקודות מ־15 משחקים, לפני קרית־שמונה 14־28; הגושרים 14־20; כפר־הנשיא 14־17 ונאות־מרדכי 14־15.

תוצאות נוספות: להבות חביבה/שמיר — קצרין 3:2; קרית־שמונה — כפר־הנשיא 1:2; מרגליות — דישון 1:2.

שחר פרקיס (מימין) יחד עם שלמה גליקשטיין במשחק זוגות

קריירה מבטיחה נקטעה בגלל לימודים ו...לב

פרקיס פרש מהזירה הבין־לאומית יסתפק בהופעה במועדון הכרמל

מאת יוסף גלזר

הקריירה המקצוענית של הטניסאי החיפני שחר פרקיס הגיעה לקיצה. מי שנחשב עד לפני תקופה לא־ארוכה כאחד מגדולי הכשרונות שצמחו בטניס הישראלי החליט להתמסר ללימודים ולהפסיק את גיחותיו לחו"ל לטורנירים בין־לאומיים מקצועיים.

"אמנם, כרגע המחלה כבר איננה מגבילה אותי יותר מדי אבל ההחלטה שלי סופית, ומי שמפסיק לעסוק בטניס מקצועני במשך שנה אחת כבר אין לו דרך חזרה. ראינו מה שקרה לג'ון מקנרו, אחרי שבעה חדשים של הפסקה" – אמר פרקיס.

השנה החל הטניסאי, בן ה־23, ללמוד במכינה הקדם־אוניברסיטאית לקראת לימודיו (כלכלה או מינהל עסקים), באוניברסיטת חיפה בשנה הבאה. "לימודים וטניס מקצועני לא הולכים ביחד. אני החלטתי לבחור בלימודים".

מזה כשנה וחצי לאחר שליבו החל לגלות סימני עייפות־יותר חדל פרקיס להשתתף בטורנירים בחו"ל. בכך נקטעה קריירה מוצלחת ששיאה היה דירוג בין 50 החובטים הטובים בעולם.

בחודשים האחרונים, עם קבלת האישור הרפואי המתאים, חזר פרקיס להשתתף בטורנירים בחו"ל. ולפני כמה שבועות רשם לזכותו הישג נאה כאשר העפיל לסיבוב השלישי בטורניר שנערך בצרפת. בו הצליח להעפיל בסיבוב השלישי וכן לשלב חצי־הגמר. בזוגות, בצוותא עם שותפו, גלעד בלום.

"יכולתי אמנם להמשיך לתחר בחו"ל, בתחרויות זוגות. אך זה לא מעניין אף אחד. וגם לא אותי. זה לא משתלם לא כספית ולא מקצועית" – אמר.

פרקיס הכחיש כאילו אחת הסיבות לפרישתו היא אי־שיתופו במשחק הזוגות בהתמודדות גביע־דייויס נגד צ'כוסלובקיה. לדבריו: "זו היתה החלטה של המאמן והקפטן. אין לכך כל קשר."

פרקיס לא יזנח את הספורט הלבן. בו הוא עוסק מילדות וימשיך לחבוט במדי מועדון הכרמל בחיפה, בנסיון להעלותו בחזרה לליגה הלאומית.

כוכבי הכדורמים של הונגריה במשלחת לישראל

עוד 27 יום

הונגריה, שאינה מקיימת יחסים דיפלומטיים עם ישראל, תשגר 30 ספורטאים למשחקי הפועל ה־13. ההתאחדות ההונגרית אישרה את השתתפותם של אתלטים, משקולאים, מתאבקים וקבוצת כדורמים.

קבוצת הכדורמים של הונגריה תהיה נציגת המועדון טונגיראם, אלופת הונגריה, הנחשבת כאחת הקבוצות הטובות בעולם, וכוללת את רוב שחקני הנבחרת הלאומית של הונגריה.

בכך הגדילה צרפת את משלחתה הכוללת כבר ספורטאים בענפי האתלטיקה, ההתעמלות והשחייה.

● התאחדות הספורט של בלגיה הגדילה גם היא את משלחתה והחליטה לשגר ספורטאים נוספים בענפים: הרמת־משקולות והיאבקות.

ברנהארדט יקפוץ לגובה בהדר־יוסף

קופץ־הגובה המערב־גרמני, קארלו ברנהארדט, בעל שיא אישי של 2.40 מטר — הבטיח את השתתפותו במשחקי הפועל.

ברנהארדט נמצא בכושר מעולה ולפני חודשיים שבר את השיא העולמי באולם, שנמשך שבוע לאחר־מכן.

חברה מסחרית הבטיחה שבמידה ברנהארדט ישבור בארץ את השיא העולמי (2.41 מטר) — יזכה בפרס כספי בסך של 10,000 דולאר.

תחרויות האתלטיקה הקלה ייערכו בימים רביעי, חמישי ושבת, 9־6 במאי באיצטדיון הלאומי בהדר־יוסף.

נבחרת צרפת בטניס־שולחן

צרפת אישרה את השתתפות הנבחרת הלאומית בטניס־שולחן — שלושה גברים ושתי נשים.

כדורגלן בית"ר ירושלים פגע בכתב

רוני דיואן, כתב הספורט של הארץ, גלי צה"ל וקול העיר בירושלים, הגיש אתמול תלונה במשטרת ירושלים נגד כדורגלן בית"ר ירושלים, יעקב ברוכי.

בתום אימון הקבוצה הירושלמית, איים כדורגלן על דיואן ולמחרת שלח אגרוף למצחו. דיואן פרסם ביום שישי כתבה על כדורגלן, שלא נשאה חן בעיני הכדורגלן.

נקבעו הקריטריונים לספורטאי הסגל האולימפי

היחידה לספורט הישגי בהתאחדות לספורט קבעה, בתיאום עם האיגודים והוועדות הענפיות, את הקריטריונים הספורטיביים להצטרפות לסגל האולימפי.

בסגל, שנקבע על בסיס הישגי הספורטאים בשנה שעברה, 12 ספורטאים. הספורטאים שיצטרפו אליהם יקבעו על סמך הישגים בתחרויות בינלאומיות עד חודש יוני 1987.

הסגל האולימפי, שיפעל בקצב אינטנסיבי בשנה הקדם־אולימפית, ייקבע סופית בספטמבר 1987.

היחידה הגדירה בבירור את התחרויות, שישמשו כזירת מבחן, על בסיס התכניות המקצועיות הענפיות והאישיות של כל הספורטאים. המבחן העיקרי של הספורטאים יהיה במשחקי הפועל בחודש מאי, אולם צפוייה השתתפות ישראלית ערה בתחרויות אחרי המפעל הבין־לאומי הראשי בישראל.

קביעת הסגל האולימפי הסופי תיעשה בסוף יוני 1988 על בסיס הישגי הספורטאים בשני החודשים הקודמים.

ג'ודו

מכל ג'ודוקא יידרש ממוצע של 2.2 נצחונות בכל טורניר בינלאומי, כשהמבחן הסופי יהיה באליפות העולם בנובמבר 1987.

הרמת־משקולות

המבחן העיקרי יהיה במשחקי הפועל. הקריטריונים: משקל עד 56 ק"ג — 225 ק"ג; משקל עד 67.5 ק"ג — 255 ק"ג; משקל עד 110 ק"ג — 342.5 ק"ג.

סיוף

כדי לעמוד בדרישות תצטרך הנבחרת לגבור לפחות על שתי נבחרות מבין 10 הראשונות בדירוג העולמי. בתחרויות האישיות יהיה צורך להשתלב פעמיים לפחות בין 16 הראשונים בתחרויות בינלאומיות מוסכמות מראש.

קליעה

המבחנים של הקלעים יהיו בתחרויות בקובה, מקסיקו, משחקי הפועל, מינכן ווול (מזרח־גרמניה).

הקריטריונים: רובה חפשי, 60 כדור שכיבה — 595 נקודות; רובה אוויר — 580 נקודות; שלושה מצבים — 1146 נקודות; אקדח חפשי — [illegible] נקודות; אקדח אוויר — [illegible] נקודות.

שחייה

השחיינים יתמודדו במדור היחידה במשחקי הפועל ובתחרויות ברומא, בוינה ובמפעל "שיבולת האומות". הקריטריונים לגברים: 50 מ' חופשי — 24 שנ'; 100 מ' חופשי — 52.8; 200 מ' חופשי — 1:53.8 דק'; 400 מ' חופשי — 4.00 ד'; 1500 מ' חופשי — 15:46.5 ד'; 100 מ' חזה — 1.05 ד'; 200 מ' חזה — 2.22 ד'; 100 מ' גב — 59.1 שנ'; 200 מ' גב — 2.08 ד'; 100 מ' פרפר — 56.6 שנ'; 200 מ' פרפר — 2.05 ד'; 200 מ' מעורב אישי — 2.09 ד'; 400 מ' מעורב אישי — 4.33 ד'.

שיט

הקריטריונים נקבעו לגברים 470 והולנדי מעופף ותובעים מקום עשירי לפחות (בחשבון תילקח סדרה אחת מכל מרינה) בתחרות הגדולה בהייר, צרפת.

התעמלות

הדרישה בתחרויות האירופיות לגברים ולנשים היא ממוצע של 9.2 — 9.3 ו־9 נקודות בתחרויות הקבוצתיות.

היאבקות

הקריטריון לצירוף לסגל הוא ממוצע של שני נצחונות בכל טורניר ברמה בדרג ב' ונצחון אחד בכל טורניר ברמה א'.

אתלטיקה

נקבעו קריטריונים לגברים ולנשים במקצועות, שיש בהם פוטנציאל מתאים של אתלטים. גברים: 400 מ' משוכות — 52.7 ש'; 800 מ' — 1.49 ד'; 1500 מ' — 3.43 ד'; 5000 מ' — 13.50 ד'; 10,000 מ' — 28.24 ד'; כידון — 69 מ'; מרתון — 2.20 שעות. נשים: רוחק — 6.35 מ'; גובה — 1.84 מ'; 400 מ' — 54 ש'; מרתון — 2.45 שעות; קרב שבעה — 5500 עד 5700 נקודות.

ברגר הפכה פיגור לנצחון ועלתה לגמר בחיפה

● טניס

מאת יצחק אשל

הישראלית אילנה ברגר העפילה אתמול לגמר האליפות הבין־לאומית לנשים בטניס, המתקיימת בחיפה ומאורגנת ע"י איגוד הטניס. עליסך פרסים של עשרת אלפים דולאר.

ברגר נאלצה לעמול במשך יותר משעתיים כדי לגבור על האירית סורנטון — 1:6, 6:4, 5:7. במערכה השלישית והמכרעת עמדה ברגר על סף־הפסד, כשיריבתה הוליכה 3:5 וחסר לה משחקון אחד בלבד כדי להדיח את ברגר. אולם הישראלית, בעידוד הקהל, הצליחה להתאושש בצורה נפלאה ולזכות בארבעה משחקונים רצופים, דבר שהקנה לה את הנצחון במערכה, ובמשחק כולו.

ברגר תתמודד היום ב־3 אחה"צ בגמר במרכז הטניס בחיפה נגד הצרפתיה קלאמט, שגברה על ההולנדית ווילמינק — 6:4, 6:3, 6:0.

המנצחת תקבל המחאה על־סך 1600 דולאר, והמנוצחת — 1000 דולאר.

במשחקי הזוגות נשרו הישראליות כבר בשלב רבע־הגמר, כשאילנה ברגר ויעל שביט נוצחו ע"י הצרפתיות קלאמט וג'ורי — 6:2, 6:2.

● ברמת־השרון יסתיימו היום המשחקים המוקדמים באליפות הנוער הבין־לאומית לטניס, בה משתתפים יותר מ־1000 צעירים, בגילאי 10 עד 18, בהם טניסאים מחמש מדינות חו"ל. מחר יתחילו משחקי בית־הגמר. מדורג ראשון בגילאי 18 הוא רביב ויידנפלד, ובין הבנות — דליה קוריאט.

אליפות ישראל בטניס־שולחן – היום

האליפות ה־33 של ישראל בטניס־שולחן, בחסות ראש עיריית ראשל"צ, מאיר ניצן, תחל היום ב־9.30 בבוקר בהיכל הספורט בראשון־לציון.

האליפות תימשך מחר והגמר יהיה ביום חמישי.

פנחס גרשון: שנה ללא כדורסל

מאת יוסף גלזר

לאחר עשר שנים רצופות כמאמן בליגה הלאומית בכדורסל עומד פנחס גרשון, מאמנה של מכבי חיפה בעונה האחרונה, ליטול שנת־שבתון מאימון. גרשון מבקש לפתוח עסק חדש, של יבוא בגדים, ונראה כי לשם כך יפסיק זמנית לעסוק באימון כדורסל. לדבריו: "אי־אפשר להקדיש את כל הזמן לשתי נשים במכה אחת".

בימים האחרונים קיבל גרשון איתותים מקבוצות הפועל חולון והפועל הגליל־העליון, אותן אימן בעבר, ומאליצור נתניה. אך נראה כי החליט על פסק־זמן מאימון. הוא ימשיך להתגורר בחיפה. "כנראה שאשאר בחיפה לתמיד" — אמר.

מאבק "שמונת הגדולים" בטניס

המאבק בין שמונת הגדולים בטניס העולמי יחל הלילה בדאלאס. בשלמנצח יוענק פרס כספי בסך של 200 אלף דולאר, מסכום הפרסים הכללי — 875 אלף דולאר.

המשחק הראשון יהיה בין השבדי סטפן אדברג והאמריקני טים מאיוט, שזכה ביום ראשון בטורניר בשיקאגו, כשגבר על בן־ארצו ריצ'רד פייט — 4:6, 2:6.

למחרת יתמודדו, יאניק נואה מצרפת וג'ון מקנרו מארה"ב.

ביום חמישי יתקיימו שני משחקים נוספים: בוריס בקר מול אנדרס גומז מאקוודור, ומאטס וילאנדר משבדיה נגד מילוסלאב מצ'ייש מצ'כוסלובקיה.

● הרץ הבריטי הנודע סטיב קראם, המתכונן לשמור על תוארו העולמי בריצת 1500 בסוף אוגוסט ברומא, שוב סובל מבעיות פציעה. קראם פרש באמצע מירוץ השליחים באליפות הכבישים בלירפול, למרחק 10.86 ק"מ, לאחר שנפגע בקרסולו.

מבט אחרון, ומזווית שונה, על גמר גביע־אירופה בלוזאן

האוהדים מתנהגים כאילו היו להם מניות במכבי...

לחצים אדירים בעוכרי האלופה הישראלית ★ הקורבן לביקורת: המאמן צבי שרף ★ גורלו של מאמן: אילו קלע ג'מצ'י סל נצחון של 3 נקודות היה שרף... גאון ★ הסכסוך עם מיקי ברקוביץ יצא "משליטת המשפחה" ★ ברקוביץ, ג'מצ'י ודניאל בקבוצה אחת – חומר־נפץ

מאת ישראל פז

לא הייתי חוזר לנושא משחק־הגמר בגביע־אירופה לאלופות כדורסל. בו נוצחה מכבי ת"א בלוזאן על־ידי טרסר מילאנו (71:69), הרבה נכתב על האירוע. אוהדי מכבי תל־אביב. עמם חזרתי במוצאי־שבת במטוס מצוריך. שיכנעו אותי להעיף מבט נוסף – אולי מנקודת־זווית שונה – על הגמר.

האיש המושמץ ביותר במטוס אל־על. בטיסה 346, היה המאמן צבי שרף. הכל הצביעו עליו כאיש שהפסיד את הגביע. כל נסיונותיו להגן על המאמן התנפצו בתגובות בוטות ביותר של אותם אוהדים. שלרגע נדמה היה לי שהם מחזיקים במניות של מכבי ת"א... הסברתי להם, שהמאמן אינו מחמיץ זריקות־עונשין. שאינו מחטיא בזריקות לסל, שאינו יכול להיות אחראי למשובי שחקנים והתנהגותם (מחלומות־האגרוף של מאני בנרינאלדי בסיום המחצית הראשונה, היתה חמורה, לדעתי). לא עזר כלום: המאמן הוא האשם!

אני מעריך מאוד אוהדים מושבעים. המוכנים ללכת עם קבוצתם "באש ובמים"; אינם נרתעים מהשקיע מאות דולארים כדי לנסוע ללוזאן לעודד את מכבי תל־אביב – אבל אותם אוהדים חייבים להבין את המציאות. מה היו אומרים אילו הצליח דורון ג'מצ'י לקלוע סל של 3 נקודות ומכבי ת"א היתה מנצחת! בטוחני שאז היה צבי שרף גאון, היו נושאים אותו על כפיים. זה גורלו של מאמן. כאשר הקבוצה מנצחת אין מספיק סופרלטיבים לפאר ולהלל אותו. כשהקבוצה מפסידה אין גבול לביקורת ולהשמצות.

לקח איטלקי – העידוד

עידוד במשחק־גמר הוא דבר חשוב ביותר. אותם אוהדים. הבאים בטענות לשרף. נכשלו גם הם. לא הצליחו להתמודד בעידוד עם אלפי האיטלקים שבאו להריע לטרסר מילאנו. היתה תרבות שונה של עידוד. האיטלקים היו מאורגנים היטב. העידוד שלהם היה מרשים. הם שרו ונופפו בצעיפי האדום־לבן. כאילו ערכו חזרות לפני שבאו ללוזאן. אוהדי מכבי ת"א, עם הדגלים והצעיפים הצהוב־כחול, ניסו אמנם להגיב בקריאות־עידוד, אבל אם מכבי ת"א הפסידה במשחק בשתי נקודות הרי שבזירת העידוד הוכו האוהדים הישראלים על־ידי האיטלקים בהפרש נקודות גדול הרבה יותר.

אגב, מי שדאג לכרטיסים לאוהדים הישראלים – חטא להם. נכשל לגמרי. האיטלקים רכשו כרטיסים במקומות אסטרטגיים, בגושים המרכזיים מאחורי הסלים. הישראלים נדחקו לצדדים. יושבי הגושים המרכזיים, במקומות היקרים. לא היו מאלה השואגים בכל דקות המשחק.

אוהדי טרסר מילאנו הוכיחו גם אחרי המשחק אופקם, הם פרצו אמנם למגרש כדי לחגוג את נצחון קבוצתם בגביע, נשאו את הכדורסלנים על כפיים, אבל כחלוף 10–15 דקות נעלמו.

פרט פיקנטי: אותם מבקרים, בדרך הביתה. לבשו רובם את הצעיפים האדומים־לבנים. היפים מאוד, של טרסר. כמה ניסו להתלוצץ: "אנחנו תמיד עם המנצחים"... מה עשו עם שריקת־הסיום? החליפו צעיפים. האיטלקים המאושרים היו מוכנים לתת הכל לאחר שקבוצתם ניצחה.

טרסר מילאנו ידעה לקבל את זכייתה השנייה בגביע־אירופה לאלופות (הראשונה ב־1966) – בגבורה. וללא השתוללות. סיפר לי יורם אנקוביץ, יו"ר איגוד הכדורסל, שהתגורר עם שחקני טרסר מילאנו במלון פאלאס במרכז לוזאן, כי אוהדים רבים הגיעו למלון והריעו לשחקנים אך הכל היה במידה.

פיצוץ תת־קרקעי

מה שהרגיז אותי בוויכוחים עם האוהדים. שתקפו את צבי שרף, והטילו עליו את אשמת־ההפסד היה חוסר רצון לחדור לעומק, להבין את שקרה. אחרי הכל, מאמן הוא אדם וגם ביכולתו לטעות. אין ספק. אפשר לבקר. מאמן כשחקן, צריך רק לשמור על אמת־מידה.

לדעתי, קשה מאוד לנהל משחק של קבוצה כמו מכבי תל־אביב. שהלחצים סביבה אדירים.

יותר מדי עסקנים מסתובבים לפני ובשעת המשחק ליד הכדורסלנים והמאמן. ישנם כאלה שאוהבים זאת. אבל בסופו של דבר נפגע הנושא. שכן המאמן – וגם השחקנים – מאבדים מהריכוז.

נוסתבר שהסכסוך בין המאמן שרף והקפטן שלו. מיקי ברקוביץ. במשחקי הגמר בפליי־אוף, נגד הפועל ת"א. לא נשאר מתחת לפני השטח. הפיצוץ היה תת־קרקעי. אי־אפשר היה לחסלו בהצהרות לעתונים. שרף שמר על ארשת־פנים שלווה כלפי חוץ. מיקי היה נרגש הרבה יותר. הוא הבטיח "קרב" בתום העונה... אותו ויכוח עיכר את האווירה. הנסיון של המאמן שרף לשמור על איזון בגמר בין ברקוביץ וג'מצ'י לא עלה יפה. שני הקלעים המצויינים לא נוצלו עד תום. כל אחד יכול היה לתרום יותר. לדעתי היה צריך לנסות ולשחק עם השניים יחד. כאשר התברר שללאסוף יש ארבע עבירות וקורנליוס אינו יעיל. אפשר, כמובן, לבוא ולטעון שאז היה למכבי ת"א נחיתות בגובה אבל אולי היה משחקה יעיל יותר שכן האיטלקים לא נאלצו לשמור בהגנה על כל חמשת שחקני מכבי ת"א. קורנליוס לא איים כלל על סל מילאנו ואותו דבר אמור לגבי הרכזים. חן ליפין ומוטי ארואסטי. ש...ר קלעו... נקודה אחת.

ריקארדו פיטיס ודינו מנגין סוגרים את קווין מאגי בלוזאן. (תצלום: איי.פי.)

מכבי ת"א הפסידה משום שג'ונסון ומאגי לא ניצלו 10 זריקות עונשין; ש"המתנה" שנתן מנגין, 16 שניות לסיום, כשהחטיא כטירון מתחת לסל ואיפשר למכבי ת"א לזכות בכדור גורלי – לא נוצלה. הכל שייך כבר להיסטוריה. בגמר גביע לא צריך לשחק טוב, צריך רק לנצח. גם נקודה אחת מספיקה.

הרכב מאוזן

מכבי תל־אביב תצטרך להיערך בצורה שונה לקראת העונה הבאה. אינני יודע מי יהיה מאמנה. אם צבי שרף יישאר. או שיבוא מאמן אחר. המסקנה: יש לשמור על סגל שחקנים מאוזן. לדעתי, שלושייה כמו מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י ו...מוטי דניאל בקבוצה אחת תגרום קשיים לכל מאמן ויהיה זה מי שיהיה.

את ההפסד בגמר גביע־אירופה, עד כמה שהוא כואב. יש לבחון היטב מבחינה מקצועית. כי ברגע שאין לומדים לקחי הפסד כה – מחטיאים את המטרה.

משחק־הגמר בלוזאן היה פתוח. כל קבוצה יכלה לזכות במידה שווה. היה זה קרב של גברים. עם הרבה דחיפות וכוח. בשטח זה היתה מילאנו "עילה" יותר. וגם ששחקניה ספגו עבירות לרוב.

אמת, קשה להירגע מהפסד בגמר גביע־אירופה כשלמכבי ת"א היה את הכדור האחרון במשך 16 שניות. ולא ניצלה אותו. גם זה קורה. מתסכל — בהחלט. כן.

בוסטון נוצחה בפילדלפיה

אלופת ה־אן.בי.אי. קבוצת בוסטון־סלטיקס, נחלה אור לאתמול את הפסדה ה־21 העונה, כאשר נוצחה בפילדלפיה על־ידי הקבוצה המקומית — 106:104, בהארכה.

על־אף הפסדה, הבטיחה בוסטון את השתתפותה בשלב הבא, כשלזכותה 55 נצחונות, לפני פילדלפיה 76 — 42 נצחונות ו־33 הפסדים, באיזור האטלנטיק.

לוס־אנג'לס לייקרס גברה על דנבר נאגטס — 116:126, וצועדת בראש באיזור הפסיפיק, עם 60 נצחונות, לעומת 15 הפסדים. גם היא העפילה לשלב הבא.

תוצאות נוספות: דטרויט פיסטונס — מילווקי באקס 107:125; גולדן־סטייטס — סאן אנטוניו ספארס 119:120, בהארכה.

סאנשס יחמיץ את המשחק הראשון

החלוץ המכסיקני הבין־לאומי של ריאל מדריד, הוגו סאנשס, הוא אחד מחמשת השחקנים שיחמיצו את המשחק הראשון בחצי־הגמר גביע־אירופה בכדורגל שיהיה מחר, בגלל שני כרטיסים צהובים שספג במשחקים הקודמים באותה מסגרת.

ריאל מדריד תשחק עם באיירן מינכן.

אלן – "כדורגלן השנה"

חלוצה של טוטנהאם, קלייב אלן, ששבר בשבת את שיאו של ג'ימי גריבס, 49 שערים לעונה, נבחר "כדורגלן השנה" על־ידי חבריו בליגה האנגלית. אלן הקדים במשאל את חברו לקבוצה, גלן הודל, ואת הוולשי איאן ראש.

בלם של ארסנל, טוני אדאמס, האנגלי נבחר כדורגלן הצעיר הטוב ביותר.

● הרץ האוסטרי גרהארד הארטמן זכה בפעם השלישית בריצת המרתון בוינה. הוא עבר את המרחק בשעתיים ו־16.10 דקות.

"אני מאמין" של אליעזר כנן, המבקש לשחק באיטליה

השיטה הכשילה המעפיל

לבד משבוע קודר בסיום היתה המעפיל בכושר מצויין ★ מחמאות להפועל מטה־אשר ★ שמונה קבוצות בליגת העלית יקדמו הרמה ★ שערוריית אליצור ת"א ★ הכדורעף הישראלי חייב לשנות הגישה

● כדורעף

מאת יצחק ויסהוף

אליעזר כנן מאוכזב. בכיר שחקני הכדורעף של ישראל חזר בתחילת העונה מאיטליה לקיבוצו, המעפיל. במטרה ברורה להשיב עטרה ליושנה. כנן בא כדי להצעיד את קבוצת הפועל המעפיל לזכייה בתואר האליפות ובגביע. שני תארים שנשמטו מידי הקבוצה.

בשבוע שעבר הסתיימה הליגה. המעפיל נוצחה בשני משחקי הגמר־עת, וגם בגמר גביע־המדינה כשלה. התואר הכפול נדד למטה־אשר. שם ישכון, לבטח, תקופה ארוכה. התוצאה: כנן חוזר לשחק בחו"ל. קבוצתו מלפני שנה, ואלי זאבן. רוצה בו. כנן מתוסכל מהקורה בכדורעף הישראלי ייענה, כנראה, לפניית האיטלקים. הוא לא שולל הופעה בקבוצה אחרת בחו"ל. אך מה שברור שבארץ לא ינחית בשנה הבאה. על־כך אפשר להצטער.

משחק פסיכולוגי

כנן משקיע כיום את כולו למען הנבחרת הלאומית. מחרתיים תצא הנבחרת לשוויץ שם תופיע בטורניר־האביב המסורתי. כנן, בן ה־28, רוצה להצליח ולגלות יכולת לא־פחות טובה מזו שהציג בנבחרת במסעה בארה"ב: "הכושר אותו הצגתי בארה"ב היה גבוה מהכושר שלי באיטליה. וגם שם הייתי בכושר טוב. מי שטוען שכנן הגיע לישראל מאיטליה בכושר פחות טוב ממה שיצא — טועה".

כנן מפריד בין הליגה לבין משחקי הפליי־אוף: "בליגה הרגילה ביקשה כל קבוצה לתפוס מקום גבוה בשביל היוקרה, על־אף ששיטת הפליי־אוף לא נתנה לאף קבוצה יתרון. קבוצות רבות, כמו הפועל כת"ים, שצברו הפסדים רבים בליגה, בירכו על שיטת הפליי־אוף. לשיטת הפליי־אוף, הנהוגה בישראל, אין אח ורע בשום מקום בעולם. לא שמעתי על שיטה שקבוצות מתמודדות בשני משחקים כאשר ההכרעה היא בנקודות קטנות" בביתה של הקבוצה הנחותה. מה שהרץ את גורל משחקי הפליי־אוף השפיע גם על משחק־גמר הגביע. כדורעף זה משחק פסיכולוגי. ברגע שלקבוצה הולך אז זה עד הסוף.

כנן סבור כי שיטת פליי־אוף, בכללותה, אינה מתאימה לישראל: "שיטה זו מתאימה למדינות כמו איטליה. במשחקים המכריעים מגיעה שם רכבת צופים. כמו־כן השיטה מורכבת יותר. יש שם הזדמנות נוספת לכל קבוצה וההכרעה היא לפחות בחמישה משחקים. כאשר המנצחת היא הקבוצה שצוברת שלושה נצחונות. אצלנו היתה גם שערוריה בפליי־אוף התחתון. אליצור ת"א, שנוצחה בכל משחקי הליגה. לא הופיעה למשחק אחר. על־כך פרס: שיטת הפליי־אוף הישראלית הצילה אותה. היא נשארה בליגה כשקבוצה טובה פי־כמה, עם שחקני נבחרת — ירדה".

הרמה עלתה

כנן סבור כי כיום יש בישראל 4־5 קבוצות טובות. "מקבוצות אלו חייבים לעשות ליגה בתוספת של שלוש קבוצות. לאחר שני סיבובים יש לקיים ליגה של ארבע הראשונות, כשכל קבוצה גוררת את הנצחונות או ההפסדים בשיטה שתקבע מראש."

לדעת כנן הרמה בליגה עלתה השנה. "השנה ששהיתי בחו"ל איפשרה לי לראות עד כמה הליגה בישראל השתפרה. הפועל מטה־אשר לא הפתיעה. הכל ידעו כי מטה־אשר תאבק על האליפות. הדרך של איחוד קבוצות מקיבוצים נראית לי. הקהל יבוא למשחקים, אולם קיבוצים שהיו להם קבוצות, כמו איילון, עין־המפרץ, חניתה ואחרים יפגעו. ריכוז שחקנים טובים בקבוצה אחת רק מעלה את הרמה. השחקנים הטובים בארץ חייבים להימצא ב־3־4 הקבוצות הטובות, שעליהן תתבסס גם הנבחרת הלאומית. אם רוצים לקדם את הנבחרת יש קודם כל לרכז את השחקנים הטובים במספר קטן של קבוצות, לצמצם את הליגה, לסיים אותה בחודשים ינואר — פברואר, ולא כפי שקורה כיום, כשלנבחרת יש שבוע להתכונן למשימה כה חשובה כמו טורניר־האביב ולאחר מכן למוקדמות אליפות אירופה.

"השנה, לראשונה, לא היתה הכנה רצינית לטורניר־האביב. למרות מסע־השיא בארה"ב, שם היתה לנבחרת מוטיבציה גבוהה והדרכת המאמנים מאיר כץ וגיורא הלפרין, הגיעה לשיאה".

כששואלים את אליעזר כנן מה היתה סיבת נפילתה של קבוצת הפועל המעפיל, שהוא נמנה על עמודיה, הוא עונה: "הבעייה בארץ היא שלא יודעים להביא את השחקנים לשיא הכושר. המעפיל, לבד מהשבוע העגום ביותר שלה בסיום, תפסה עונה גדולה. העובדה שנוצחה בליגה פעם אחת בלבד — הצליחה להחזיר את אוהדיה למגרש. האולם בעין־החורש היה "מפוצץ" בכל משחק, וזה אומר כי היתה עונה טובה. בתחילת העונה אמרו לי רבים. מדוע אני מכניס ראשי למיטה חולה ובא לשחק בקבוצת המעפיל. איני מצטער על ששיחקתי ונסיתי לעזור לחברי. נכשלנו בגלל שיטה".

לכנן מחמאות למטה־אשר: "הקבוצה ניצלה את הכושר הירוד של המעפיל במשחקי הפליי־אוף ובגביע. לאחר שזכתה בליגה המשיכה בתנופה וזכתה גם בגביע. אני רק יכול להסיר את הכובע בפניהם".

שלד ותיק

על הליגה בכללותה אומר כנן: "הליגה מתבססת על שלד של שחקנים ותיקים. לכל קבוצה יש שני שחקנים עם נסיון. שהם נותני הטון. לשחקנים אלו השפעה על יכולת הקבוצה כולה. כדורעף זה משחק קבוצתי שאחד תלוי בשני. כיום אני לא מאמין שהכדורעף הישראלי מסוגל לזנק להישגים מרשימים, לא בליגה ולא בנבחרת. כדי להשתוות לאירופה אנו חייבים לעבור לאימונים יום־יומיים. ולעתים אף פעמיים ביום. צריך לעבוד עם וידיאו, עם פסיכולוגיה. הרבה עבודה מרעית. בארץ זה לא נעשה. כל השחקנים לומדים ועובדים, ואין להם ראש פנוי להשקיע את עצמם בכדורעף טהור. הקיבוצים השולטים כיום בענף מתייחסים אליו כתחביב".

"האתגרים שיש כיום הם להצליח בטורניר־האביב ובקדם אליפות אירופה". לכנן יש נקיפות־מצפון על כך שהוא יאלץ לעזוב את חבריו בקבוצת המעפיל: "למרות כל הצער והפגיעה בקבוצה שהיא בית־ספר לכדורעף ועל־אף ההערכה הכנה שיש לי למספר אנשים בקבוצה, אני חייב לעשות את צעד העזיבה למען ההתקדמות האישית שלי. לאחר שכבר טעמתי בהצלחה את הטעם המקצועני. ובשנה האחרונה שבחי לאפרוריות של הליגה הישראלית — אין מנוס מלחזור לאיטליה. או לכל מקום אחר בו יהיו לי אתגרים. קבוצתי בעבר, ואלי זאבן, פנתה אלי במשך כל העונה שאשוב. סירבתי בגלל ההתחייבות לקבוצה המעפיל. כיום, בגיל 28 פלוס, אני נמצא בשנתיים המרכזיות שלי כשחקן. אני יכול לתרום הרבה".

מה שברור לאליעזר כנן: היכן שיהיה, בארץ או בחו"ל, תמיד ימשיך לשרת את הנבחרת הלאומית ברצון ובאהבה.

אליעזר כנן

נבחרת הפליי־אוף:

- ● אורן שר (הפועל מטה־אשר).
- ● אורי חבר (הפועל מטה־אשר).
- ● אבישי ליבוביץ (הפועל המעפיל).
- ● אליעזר כנן (הפועל המעפיל).
- ● גיל פישל (הפועל כפר־סבא).
- ● עופר שפק (הפועל קרית־אתא).

מי מעוניין לערער עצמאות הפועל?

מאת אברי גבריש

משחקי הפועל משמשים ציון־דרך כמו ארבע שנים. הם מיסגרת, האוצר בתוכו מאמץ ויכולת, הישגיות ורצון עז להצליח. אבל הוא גם בטוי נאמן למותו של ארגון הספורט הגדול במדינה.

"יש לנו בהפועל אלפי חברים, מאות סניפים ואין־ספור פעילים־מתנדבים. עבר מפואר לה להתאגדות הפועל. וכולנו תקווה. כי מצפה לה גם עתיד ורוד.

אבל מהו הפועל בהווה? זו השאלה הגדולה.

מועצת הפועל לא דנים בפרטים קטנים. ואף לא בזוטות. הכל מתנהל בחגיגיות ובהתרוממות־רוח. עם זאת חייבים לשאול את עצמנו: האם הכל כשורה? לצערנו לא התקדמנו די הצורך לא כלפי פנים ולא במישור הבין־לאומי. לא בשטחי הספורט ולא בערכים חברתיים. לא השכלנו להפוך את סניפי הפועל למועדונים חברתיים פורחים ולא הצלחנו להביא את המוני העם אל אותם מועדונים בסיסמא: "מאלפים לאלפים". 60 אלף התפקדו והגדירו עצמם כחברי הפועל. המספר הזה היה גם לפני 15 שנה ויותר. הגיעה אולי השעה לערוך חשבון־נפש ולשאול את עצמנו: איפה שגינו?

יש רבים שחולקים על המבנה הארגוני של ההתאגדות. אינני רוצה לנקוט עמדה לכאן או לכאן, אבל קשה לעכל את הכפיפות הבלתי־מסוייגת של הסניפים למועצות הפועלים. בו בזמן — בעת צרה של בעיות כספיות או ארגוניות — המרכז משמש ככותל מערבי ואף כנושא באחריות.

לא כל הקשורים בנו, או הממונים על תיקי הפועל, מייחלים ליוקרנו. יש המעוניינים לערער את עצמאות הפועל ולראות בו אחת המחלקות של הוועד הפועל. לא מקרי הוא הרעיון לבחור למוסדות הפועל 50 אחוז ע"י הסניפים ו־50 האחוז האחרים ימונו. גם לא במקרה העלה מי שהעלה, כי בראש הפועל יעמוד מנכ"ל ולא מזכ"ל. אלה הם סימנים מדאיגים, מדאיגים מאד, ורצוי שנדון בהם לפני שיהיה מאוחר מדי.

ומה עשינו במישור הספורטיבי במשך השנים? כלל ידוע בספורט, כי מי שמצליח יש לו אוהדים רבים. למכבי ת"א בכדורסל גם אני מחזיק אצבעות בגביע־אירופה. הלואי ויכולתי לעשות זאת לאחת מקבוצות הפועל. גם בטניס יש לי גאווה לאומית. אני אוהב לראות את עמוס מנסדורף, שלמה גליקשטיין ואחרים מנצחים.

אבל מה הלאה? מה בענפי הספורט האחרים? שכרנו מומחה לפני שלוש שנים, עם ציפיות גדולות, וחלומות ורודים. כיום אנחנו כבר יודעים, כי התקוות לא יתגשמו. תירוצים יש תמיד. גם הבטחות. לתמימים נאמר, כי לא התכוונו לסיאול אלא לברצלונה. למה לא? חמש שנים הוא זמן רב, ואם גם אז לא ילך הרי תהיה עוד אולימפיאדה.

כל מי שחושב כי אפשר לשנות מנטליות תוך זמן קצר וכל מי שהישלה את עצמו, שגרמניה דומה לישראל — טעה.

ברור לי: חייבים לפעול לשינוי המצב בהווה אחרת ספק אם נהיה צפויים לעתיד ורוד.

(דברים שלא נאמרו בוועידת "הפועל", במחאה על אי הזמנת נציג מס"ם לנשיאות הוועידה).

חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב - יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה להקלה לפרגולה בקומה שניה ברחוב שטריקר מס' 38 גוש 6212 חלקה 314, תיק בניין 1/494038 בקשה 870130.

בעל קרקע או בנין המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי,
סגן ראש העירייה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה מרחב רמת־השרון

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 שהוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש 6416 חלקות 241, 232 ברחוב נחל קדרון המסווגת כאזור מגורים א' ואזור מגורים ב', בקשה למתן איחור חלקות בין שני אזורי מגורים שונים.

כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדויקת.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

מ.ורבין
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון

עירית נהריה
במסגרת פרויקט הביוב הארצי
תחנת שאיבה ראשית לביוב, ציוד והרכבות
מכרז מס' 37־86/52־9100

עירית נהריה מזמינה בזאת הצעות מקבלנים להספקת ציוד ולביצוע
עבודות מכניות וחשמליות
בתחנת שאיבה ראשית לביוב

ניתן לעיין בהזמנה למכרז ובמסמכיו המפורטים הכוללים את כל המידע וההוראות למשתתפים, תכניות, מפרטים ותנאי תשלום, במשרד העירייה בשעות העבודה הרגילות. כן ניתן לרכוש שם את חומר המכרז תמורת סכום של 300 ש"ח, אשר לא יוחזרו. סיור הקבלנים יערך ביום ה', 9.4.87 בשעה 10.00 ויצא ממשרד מהנדס העירייה.

המועד האחרון להגשת ההצעות הוא יום ד', 22.4.87 בשעה 12.00 במסירה ישירה לתיבת המכרזים בנוכחות נציג העירייה. המסמכים יוגשו במעטפה סגורה, שעליה ירשמו שם המכרז ומספרו בלבד.

ת. לבב, ראש העירייה

הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מוסדות חסידי קאליב ע"י הגישו בקשה לועדה זאת בתוכנית מס' 19880 לבנות בנין בן 4 קומות ברח' אהרונוביץ פינת השעש גוש 6192 חלקה 409, 408 באזור תעשיה לאיחור חלקות הנ"ל ובהקלות הבאות:

1. קומה חלקית נוספת מעל 4 קומות מותרות. 2. העברת אחוזי בניה מקומה לקומה עד 6%. 3. 6% בנין בנית מעלית ושפור תנאי דיור מעל 160 המותרים. 4. בנין ישיבה ופנימיה באזור תעשיה. 5. יישור קו חזית עם בתים סמוכים קיימים. • חה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים 105 ג' החלה במקום.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מר מ. אירנשטיין, יו"ר
הועדה המקומית לבנין ותכנון עיר בני־ברק

בבית המשפט המחוזי בבאר־שבע
הזמנות בדבר צווי ירושה, צווי קיום צוואות ומינוי מנהל עזבון

להווי ידוע כי הוגשו לבית המשפט בתיקים המפורטים מטה, בקשות ליתן צווים המכריזים על צווי ירושה ו/או לקיום צוואות ו/או למינוי מנהל עזבון.
כל אדם המתנגד לאחת הבקשות כמפורט מטה, יגיש תוך 15 יום מיום פירסום הזמנה זו, כתב התנגדות לאישור הבקשה, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

תיק מס'	מהות הבקשה	שם המצוה/ה	שם המבקש/ת
80/87	צווי ירושה	צבי קצין אל	רות קצין אל
84/87	"	צבי קרנר	יצחק א. קרנר
85/87	"	שימר מרדכי	שימר גאולה
86/87	"	בן סימון יהודה	בן סימון יפה
89/87	"	אדרי שלמה	אדרי אלגרה
90/87	"	מולכה ראובן	ראובן בתואל
93/87	"	גוטמריך שרה	עציון ליאורה
94/87	"	מורגנשטרן דוד	מורגנשטרן סורין
95/87	"	סולמון אדל	סולומון רווה
96/87	"	גרוסמן שמואל	גרוסמן שרה
97/87	"	גוטמן אנה	אליובט אברהם וברקוביץ לילי
99/87	"	שורצברגר ארויכט	אדרי שורצברגר
100/87	"	קוקלנסקי אברהם־משה	קוקלנסקי בלה
101/87	"	קודש קרלו	קודש פרינצה
102/87	"	נגר סלים	נגר נגר
104/87	"	אבי נסים	חלה יוסף
105/87	"	שמחה משודסבג	שמחובה מריה
107/87	"	גוטפריד אדיל אטל	פרידה ברנפלר
108/87	"	ניקוקירים שרה	צור יהודית
110/87	"	עוריאל לבנה	אלמר שונמות
111/87	"	גלבר ליאון	חישן גולה
113/87	"	אברהם פרידל	נחמוביץ מריה
115/87	"	סין אברהם רוזה	רונן שרה
116/87	"	שחר דוד	ציונה שחר
117/87	"	אקאי אסתר	איקאי ישעיהו
118/87	"	אופק זיוה	אברהם אופק
87/87	קיום צוואה	כהן מול	הראל יהודית
91/87	"	דרבינוביץ ישעיהו	דרבינוביץ דורה
92/87	"	מיכאל שטנג	שטנג רות
98/87	"	אל עזברה אמנה	אל עזבר אחמד
109/87	"	צירל (צילה) ארבך	חיה פלג

רשם, בית המשפט המחוזי

טלוויזיה

09.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 09.05 שעת כושר. 09.15 רכבת ההפתעות. 09.35 תיאטרון אגדות עם — הומר תעודד — אגדת עם המתארת את ביקורו של הנסיך הפרסי בעילום שם באחד מכפרי ממלכתו. הוא לובש דמות זמר־עם ומתאכסן בפונדקו של אליאס. הוא לומד דברים קשים על בני עמו אך זוכה באהבתה של לוסי. 10.00 ג'ק הולכון — פרק 3. 10.50 איזיס — פרק 3: „העזות טיפשים" — גניבות רבות של מכוניות מתרחשות בעיר ואיזיס יוצאת ללכוד את הגנבים, שגנבו אף את מכוניתה היא. 11.10 מסרק הרוחות — פרק 3. 11.35 פאוולובה — הסרט הוא הקדשה לרקדנית הרוסיה הגדולה אנה פאוולובה. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.15 סרט קולנוע — מסעו של פרנסיס דרייק. 15.55 שביל כאמע שביל בצר — עמודי עמרם וכו. 16.05 רובוטריקים — פרק 18. 16.30 מדינת ישראל נגד ג'ון (איוואן) דמיאניוק — משדר מיוחד של ערב חדש. 17.00 ערב חדש — מנחות רמי רשף. 17.30 „היפהנדרון" — חלק ב'. 18.00 „מר בלוזרר" שם הפרק: „האנקות". 18.25 „הגיע זמן לשוק" — פינה לענייני לשון, בהתניית אבשלום קור הטעם: „אתר מי יודע" 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 „ההיסטוריה הסודית של הנפט" — סדרת תעודה פרק שני בסדרה העוסקת בהיסטוריה של הנפט מאז 1859 (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 „אין כמו בבית" — ארתור ובדיל קראכטרי. ליהיהם השכנים טרבור ווירה חוזרים אל המוקש. הפרק הראשון: „ייעוץ נישואין" הבת לורין ובעלה ריימונד נשלחים ליועץ לענייני נישואין לרוזן בבעיותיהם. למרבה המבוכה, ארתור מוצא לנכון לתרום אף הוא מעצותיו לזוג הצעיר. 20.30 „כלבוטק" — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.40 מבט שני. 22.20 „ציפורים מתות בסתר". 23.10 „בני היל" — סדרת סרטים משעשעים בכיכובו של השחקן — הקומיקאי הנודע בני היל. 23.40 „פסוקו של מקום" — מבט אל ירוחם. חדשות הלילה.

רדיו

קול המוסיקה

00.02 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר — בתוכנו: סונטה מס' 3 לצ'לו ופסנתר, לה מג'ור; מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר ותזמורת מס' 19 ק. 459; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 3 הפולנית; רחמנינוב: סונטה בסול מינור, אופוס 19 לצ'לו ופסנתר; ברוקנר: סימפוניה המכונה מס' 0 ברה מינור. 11.57 מגישים שיר. 12.00 מן הסרטיה — מיצירות שומאן מהולות חבורת רוזה, אופוס 6 קטעי פנטסיה אופוס 88. 13.05 בהאזנה נינוחה. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 מאולמי הקונצרטים שלנו — מועדון המוסיקה של מכון ווליר בירושלים — א. ברגו 4 קטעים לקלרינט ופסנתר; דביסי: שלישיית נעורים בסול מג'ור, לפסנתר כנור וצלו 1880 — השמעת בכורה בארץ; בוטונו: שיר ערש לפסנתר; א. זמלינסקי: שלישייה לפסנתר וקלרינט וצ'לו. 17.30 קולות — בטוחנה שירים. 18.00 טמרף התקליטים. 19.00 מגיני אופרה — לקט מתוך אופרות צגנות מיצירות דבוז'אק, סמטנה ויאנאצ'ק. 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקלי. 20.27 מגישים שיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו — הפילהרמונית הישראלית / זובין מהטה / סולן: אורי פיאנקה. הקלטה 23.1.86. פייר בולז פולחן; מוצרט: סימפוניה מס' 36; צ'ייקובסקי: קונצ'רטו לכנור ותזמורת. 22.30 ג'ז קלאסי. 23.00 מחוורי יצירות — ויואלדי קונצ'רטי להרכבים שונים.

רשת א'

07.30 רדיורקל — תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 זווגה — עם בני הגרל. 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצהרונית. 14.05 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.27 השכלה ודעת לכל — תיכנון המשפחה מחולות מין — ד"ר יוסף מקס. 15.57 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 18.05 שעור בתלמוד. 18.30 שידורים לעולים. 22.05 שניגו ביחד וכל אחד לחוד — עורך ומנחה: יוכב כץ.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 בראש צעיר — תכנית לילדים בחופשה. 10.05 כל צבעי הרשת — מגזין יומי. 11.30 סער לשלום — עם גדעון הוד. 12.10 אלף־לאלף בבית — עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום — חדשות וזמנתים. 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק — הווי והומור. 15.05 רגעי קסם. 16.05 תוצרת הארץ — שירים עבריים. 16.55 קואתי ספר — קוראים ממליצים. 17.05 יומן כלכלה. 17.10 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והתעשיה. 18.05 אצבע על הדופק — שבועון לענייני בריאות ורפואה. 18.45 היום בספורט. 19.00 היום הזה. 19.35 עולם חדש — מגזין תרבותי לענייני האדם וסביבתו. 20.05 פרקי חזנות בבקשתך. 22.05 עוד פעם אחת — תכנות בשירה תורת אבי קומוטיסט — ורד שרי לקומונליים. 23.05 סער לשלום — מילה של זהב — מבצע של מנהל הבטיחות.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת — שלוש עשרה שיחות עם שחקן — חרסון בראו... דאריק של ברנרד שאו. מרצה: השחקן נסים עזיקרי. 06.30 סוקחים עין — החדשות הראשונות של היום — עם מירב אופיר. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל • שעת אקטואליה יומית. 09.05 אילה בוקר. 10.05 הפסקת 10 — עם מיכל ניב. 10.55 שירותרום 87 — פינה מיוחדת. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 מקום טוב באמצע — עם אורלי יניב ויצחק בקנר. 14.05 די רה יומי — עם דובי לנץ ודני קרפל. 15.05 מה יש — עם ארז טל. 16.05 „841 נוסע צפונה" — רומנדריו. 16.20 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים. 16.54 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל — עם דן שילון ויעל דן ונוני סביר. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 משולש — עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 שירים מכאן — שירים עבריים — עם שירה גרא. 19.50 מדינת ישראל נגד ג'ון איוואן דמיאניוק — יומן מיוחד לסיקור ארועי המשפט. 20.05 בטחון שוטף — מגזין ביהודה ושומרון (ש"ח). 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — שלושה עשר שיחות עם שחקן (ש"ח). 22.05 על הרכש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 22.55 שירותרום 87 — פינה מיוחדת. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות — עם ד"ר דן לרין — מנהל אגודת מלי"ץ. 00.05 ציפורי לילה עם עורא לוי. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל ב־FM

19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 סבבבכנסים — מירע, דשי"ם, משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות עם לאה עוז. 22.05 על הרכש ועל הכסאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש: דני קרפל.

רשת ג'

06.05 בחזרה לאשר — להיטים ותיקים. 07.05 שיר הבוקר בבוקר. 09.05 מה כבר תשעה עם אבי אתגר. 10.05 שבעים מי יודעו. 11.05 אהבה יומיומית עם יוסי סיאס. 12.05 רק מוסיקה. 13.05 עם בימי חול עם מנחם פרי. 14.05 פזמון תור. 15.05 חד, חריש ומחודש עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית עם יקיר אביב. 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים. 21.05 ארום עתיק — שירים שלא נס ליחם. 23.05 פניני ג'אז עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: קשוחים שכאלה 5, 7.15, 9.40
אורלי: סגור
בן־יהודה: ניפגש בחוף 5, 7.15, 9.30
גת: חנות קטנה ומטריפה 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: שובו של הנוסע השמיני 7.00, 9.30
דקל: קרוקודיל דנדי 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: שלושה אמיגוס 7.30
הוד: שלושה אמיגוס 5, 7.15, 9.30
לימור חדיש: הביקור שאחרי 4.30, 7.15, 9.30
מוזיאון ת"א: 40 מ"ר גרמניה 7.30, 9.30
סינמה 1: עשרת הדברות 5, 7.15, 9.30
סינמה 2: חנה ואחיותיה 5, 7.15, 9.30
פאר: ללא רחמים 5, 7.30, 9.30
פאריס: כוכי כלו 12, 2, 7.15, 9.30
סרט מתוק 23.30
רב־חן:
חן 1: צבע הכסף 5, 7.30, 9.50
חן 2: הרומן שלי בואקסארד 5, 7.25, 9.45
חן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.40, 9.45
חן 4: חטיפה נעימה 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: גלשוע אתמול והיום 11, 2, 5, 7.40, 9.45
שחף: פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: כלא הנשים 5, 7.15, 9.30
תכלת: דקה לחצות 4.30, 7.00, 9.35

רמת־גן
אואזיס: צבע הכסף 4, 6.40, 9.30
לילי: פלאטון 7.15, 9.30
ארמון: קרוקודיל דנדי 5, 7.30, 9.45
רב־גן:
גן 1: חנות קטנה ומטריפה 5, 7.20, 9.40
גן 2: קשוחים שכאלה 5, 7.20, 9.40
גן 3: אל תקרא לי לבן 5, 7.30, 9.40
גן 4: גלשוע אתמול והיום 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: 3 אמיגוס 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: קשוחים שכאלה 4.30, 9.15
בית אגרון: 9 שבועות של שכרון חושים 24.00
כפיר: פלטון 4.30, 7.00, 9.30
אורגיל: צבע הכסף 4.30, 7, 9.15
מיטשל: זכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.00
סמדר: חנה ואחיותיה 7.00, 9.30
הבירה: הקשר הגרוזיני 4.30, 7.15, 9.15
אורין:
אור 1: קרוקודיל דנדי 4, 6.30, 9
אור 2: ג'אק פלאש המקפץ 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: סינגליות חן כחולות 6.30, 9.00
אור 5: אזעקת אמת 4.30, 7.00, 9.00
עדן: ניפגש בחוף 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים: קיץ 18.30

חיפה
ארמון: ללא רחמים 4, 6.30, 9.00
אורה: פלאטון 4.30, 7.00, 9.15
חן: דקה לחצות 4.30, 6.45, 9.00
עצמון 1: שלושה אמיגוס 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: ניפגש בחוף 4.45, 7.15, 9.30
פאר: קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
רון: כלא הנשים 4, 6.30, 9.00
אמפי: ניגנג'ה דרקון האש 4.30, 7.00, 9.15
אורלי: חזרה לנעורים 6.45, 9.15
קרן אור המחודש: אהבה נדירה 7.00, 9.15

נתניה
שרון: פלאטון 5, 7, 9.15
סטודיו: חזרה לנעורים 5, 7...

חולון
סביון: פלטון
מגדלי: צבע הכסף 5, 7.15...
ארמון: זאב אמריקני בלונדון 5, 7.30...

בת־ים
עצמאות: חנה ואחיותיה 5, 7.15...

הרצליה
היכל: מפרץ מוסקיטו 5.00, 7.15...
מגדל דניאל (ואודיטוריום):
מרי פופינס
הכבל הכורמוי 5.00, 7.15...

באר־שבע
חן: כלא הנשים 4.30, 7.30...

פתח־תקוה
היכל 1: שלושה אמיגוס 5, 7.15...
היכל 2: פלאטון 5, 7.15...
היכל 3: חוכוב 5, 7.15...

עפולה
כוכתרון: חלומות מתוקים

רעננה
אורות: חטיפה נעימה 4.30, 7...

גבעתיים
חדרי: עיסקה ללא רחמים 4.30, 7.15...

ראשון־לציון
רון 1: חברי הדרקון אליוט פלאטון 4.30, 7.15...
רון 2: קרוקודיל דנדי / עוץ לי גוץ לי 4.30, 7.15...

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 7.4
20.30 — חדוד וניה

צוותא לתרבות מתקדמת
יום ג' 7.4 בשעה 16.30
התזמורת הקאמרית הקיבוצית בניצוחו של שלום רונלי־ריקליס עם רוג'ל חכמוב (פסנתר) ביצירות מאת מוצארט
על „בן־גוריון והשאלה הערבית" ישוחח משה גבאי

שירותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים גני בת־ים — הנביאים 3
חולון אהרון הופיין 52
ירושלים קרית משה — קרית משה 1
נתניה המגן — וייצמן 13
פתח־תקוה עין גנים — חוזן איש פינת גורדון
רמת־גן רמה — זבוטינסקי 65
תל־אביב כני — דיזנגוף 174; סופרפארם — איינשטיין 40
חיפה הנשיא — שד' הנשיא 53
רחובות הרצל 196 — הנגב
רעננה־כ"ס קופ"ח מאוחדת — כן גמלא, הוד השרון

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - כירורגית
הדסה ע"כ — ילדים, עיניים, א.א.ג. אורטופדית
בקור חולים — פנימית, נשים

מוקד קופ"ח בלילות
המוקד יפעול מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00־20.00, בימי ו' 08.00־15.00. טלפונים: 03־433300, 03־433500

יד ביד — ארגון קשבת בטלפון לילד ולנוער — קו לנוער במצוקה
ירושלים 02־243556
ת"א — 226027 (24 שעות)
חיפה — 04־229488 (11.00־20.00)
גליל מערבי — 04־922222
קו פתוח לחורים במצוקה בימי ב' ו־ה' — טל. 222732
„קו פתוח" — ארגון קשבת לילדים ובני נוער 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות 15.00—21.00. הכתובת: רח' ברסיבסקא 49, טל' 284649; ...

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה ... 24.00־9.00 ...

מרכז מידע לקרבנות אונס ... 17.00—21.00

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־95316

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101 ...

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244; חדרה — 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ו' 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30; בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, ... 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה': 6.30, 9.05, 10.40, ... 16.33, 18.38; בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35

הקונגרס היהודי דורש לפתוח את ארכיון פושעי המלחמה של האו"ם

הקונגרס היהודי העולמי פתח במערכה נגד סירובו של האו"ם לפתוח את הארכיונים הגדולים, המכילים את תיקיהם של אלפי פושעים נאציים.

ברשות הקונגרס רשימת 40 אלף השמות הנאציים שיש להם תיקים באו"ם והוא מוכן להעמידה לעיונו של כל חוקר, ד"ר אבי בקר, מנכ"ל הקונגרס היהודי העולמי בישראל, מסר כי בארה"ב מתנהל מסע ציבורי בהשתתפות חברי סנאט ובית־הנבחרים, בדרישה לפתוח את הארכיון.

„הקונגרס היהודי העולמי הביא לפתיחת הארכיון של האו"ם לראשונה באפריל 1986, בעקבות חשיפת עברו הנאצי של ד"ר קורט ולדהיים. סירובו של האו"ם להעמיד את כל הארכיון לרשות הציבור מהווה, לדעת הקונגרס, עלבון צורב לזכרון קרבנות השואה, ומכשול מכוון בדרך להשגת משפט צודק וגילוי האמת", אמר בקר.

„על־פי פרסומים בעיתוני ארה"ב, כמה מדינות, וכן עובדי מזכירות האו"ם, חוששים שבארכיון מצוי חומר שיפגע באנשים בעלי עבר נאצי, הנושאים כיום במשרות ציבוריות במדינות שונות. ברשות הקונגרס הרשימה השמית של כל בעלי התיקים. דו"ח של חוקרי יד ושם מגלה שיש בארכיון מידע חשוב ביותר לחקר תולדות השואה, ולחשיפת פשעי הנאצים. בין היתר, כולל הארכיון מידע על השמדת יהודים בטרבלינקה ובמחנות אחרים, רשימות של צוות החיילים והמפקדים במחנות ההשמדה, ורשימות סוכני גסטאפו במקומות שונים. (עתים)

ועידת מחאה בנצרת נגד קיפוח ממשלתי בשירותים החברתיים

הוועידה על התנאים החברתיים לאוכלוסיה הערבית, תיערך ביום ... באולם מרכז הנוער האורתודוכסי בנצרת.

יוזמי הוועידה כינסו אתמול אסיפת עיתונאים בתל־אביב. יו"ר ועד ראשי המועצות המקומיות הערביות, איברהים נימר חסיין, אמר: „הממשלה האחראית לצרכים הבסיסיים, היא שגרמה לפער שבין האוכלוסיה היהודית והערבית, ובכלל הזנחת האוכלוסיה הערבית. מנו צעירים ערבים לעבריינות. כדי שהאוכלוסיה הערבית תהיה מתוקנת, צריך להשוות את מספר העובדים הסוציאליים במגזר הערבי למספרם היחסי במגזר היהודי", טען.

מזכיר ארגון האקדמאים בנצרת, מרואן דוארי, שארגונו יזם את רעיון הוועידה, הסביר שהרעיון לכנס הוועידה בא כיוון שהחברה הערבית עוברת מצוקה חברתית וכלכלית, המחמירה בשנים האחרונות, והאבטלה בקרב הפועלים הערבים מגיעה ל־20 אחוז בערך. כיוון שהפועלים אינם מוצאים עבודה במקום מושבם, הם עובדים בחוץ, וכפרם הופך למקום שינה בלבד.

לדבריו למעלה ממחצית ערביי ישראל נמצאים בעשירון התחתון של רמת החיים בארץ. צפיפות הדיור גדולה. לעומת 139 מתנס"ים ברחבי המדינה, בסקטור הערבי יש רק 3 מתנס"ים. 20־30 אחוז מהתלמידים נושרים לפני כיתה ו' ו־40 אחוז — לפני כיתה י' ואינם משלימים לימודי חובה. אין גם קציני ביקור סדיר המחזירים ילדים לבתי הספר.

במגזר הערבי חסרים 564 תקנים של עובדים סוציאליים. בטייבה, שבה יש 22 אלף תושבים יש 6 תקנים של עובדים סוציאליים, לעומת 20 תקנים באור יהודה, שגם בה 22 אלף תושבים. ב־38 כפרים, שבהם 130 אלף תושבים, יש 12 עובדים סוציאליים בסך־הכל. תקציב לשכות הסעד ליהודים הוא פי 3 מאשר לערבים. המצב חמור יותר בערים המעורבות וחמור אצל הבדואים בנגב, הוסיף דוארי וטען.

הוא מסר, כי יו"ר ועדת הרווחה בהסתדרות, רעיה רטיג, ומזכירת איגוד העובדים הסוציאליים, שרה זילברשטיין, הבטיחו שישתתפו בוועידה. (עתים)

דולצ'ין מתנגד לקיום ישיבות הנהלה בלונדון

יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, אריה דולצין, הודיע אתמול שהוא מתנגד בתוקף להצעת יו"ר חבר הנאמנים, ג'רלד הופברגר, לקיים בלונדון, בראשית מאי ישיבה מיוחדת של חבר הנאמנים והנהלת הסוכנות.

„בימים אלה, כאשר בראש סדר העדיפות הלאומית עומד נושא יציאת יהודי בריה"מ, אני סבור שישיבות ראשי הסוכנות חייבות להתקיים בישראל, במשותף עם הממשלה, כדי להיערך ביחוד לקראת יציאת יהודי בריה"מ, ולמנוע נשירה", אמר דולצין.

ההנהלה הציונית קיבלה החלטה פה אחד המתנגדת לקיים את ישיבות חבר הנאמנים או ההנהלה בלונדון, והוסיפה, כי אין הצדקה לנסיעת 18 חברי הנהלה ופקידים לשם, ליום וחצי. למרות ההחלטה, הופברגר ממשיך להתעקש על לונדון. (עתים)

נקבעו יקירי ת"א ל־1987

הוועדה להענקת התואר יקיר תל־אביב החליטה בימים אלה על הענקת 14 יקירי העיר לשנת תשמ"ז – 1987. טקס הענקת התואר יתקיים בקיץ.

הנבחרים הם: משה ארגוב, חיים ..., שמעון גרידי, ישעיהו (שייקה) ..., ולמן ירושלמי, לאה עדיני, שמעון פינק, אברהם פרידמן, יצחק ..., אסתר רוולר, מרדכי שפריזמן, ... קרמן־פריאל, אורי טפליץ ...

תיקון טעות

בגליון אתמול נפלה טעות בכתבה. כותב המאמר „פה אחר, ... טעויות" הוא מיכאל ששר ...

הטלוויזיה מתכננת להכפיל את מספר ההפקות המקוריות

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

„הטלוויזיה הישראלית קשורה בטבורה בבי.בי.סי. בכמה וכמה מובנים, שואפת לכך שגם בתחום התכניות נגיע למצב שבו נפיק ולא רק נרכוש תכניות מהטלוויזיה הבריטית". כך אמר אתמול מנהל הטלוויזיה, חיים יבין עם אישורה של תכנית העבודה של חטיבת התכניות בטלוויזיה לשנת התקציב הקרובה. התכנית, שגובשה על ידי מנהל התכניות בטלוויזיה יוסי צמח, והסמנכ"ל לכספים וכלכלה, יוחנן צנגן, אושרה על ידי מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, לאחר יום דיונים ארוך.

מנהל מחלקת הבידור, רפי גינת, אמר כי בשנה הקרובה יושם הדגש על הכפלת מספר התכניות המקוריות. החל מאפריל תופק תכנית החדשות „מסך אישי", בה תביא אישיות ציבורית מבחר מתכניות הטלוויזיה בתחומים שונים, על פי בחירתה וטעמה. התכנית הראשונה תהיה עם נשיא המדינה, חיים הרצוג. כן תועלה תכנית נוסטלגיה מוסיקלית, אמנותית וספרותית, ויוגדל מספר תכניות ההומור והסאטירה והתכניות המיוחדות.

הודעה ללקוחות

בנק הפועלים מבקש להודיע ללקוחותיו כי ב־16.4.87 יחויבו חשבונותיהם בדמי ניהול פקדון ני"ע במשך שלושת החודשים: ינואר, פברואר ומרץ 1987.

נתונים מפורטים על גובה סכומי החיוב מצויים בסניפי הבנק, וכל לקוח יוכל לקבל נתונים על הסכום המדויק שבו יחוייב חשבונו בסניף הבנק שלו.

בברכת חג שמח
בנק הפועלים בע"מ

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 6.4.87

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל המטבעות	1	—	—	1.6689	1.6897	1.6790
דולר אמריקני	1	1.56	1.63	1.5950	1.6150	1.6049
מרק גרמני	1	0.86	0.90	0.8752	0.8861	0.8798
לירה שטרלינג	1	2.54	2.66	2.5824	2.6146	2.6015
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2631	0.2664	0.2644
ין יפני	100	1.07	1.12	1.0906	1.1042	1.0979
גולדן הולנדי	1	0.76	0.80	0.7754	0.7851	0.7795
[illegible]	1	1.03	1.08	1.0517	1.0648	1.0572
[illegible]	1	0.25	0.26	0.2511	0.2542	0.2529
[illegible]	1	0.23	0.24	0.2342	0.2371	0.2357
[illegible]	1	0.23	0.24	0.2318	0.2347	0.2332
[illegible]	1	0.35	0.37	0.3588	0.3632	0.3611
[illegible]	1	1.20	1.25	1.2185	1.2337	1.2272
[illegible]	1	1.09	1.18	1.1338	1.1480	1.1408
[illegible]	1	0.53	0.80	0.7868	0.7966	0.7882
[illegible]	10	0.41	0.44	0.4222	0.4275	0.4250
[illegible]	10	1.22	1.28	1.2459	1.2614	1.2516
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.28	1.2288	1.2442	1.2349

שר הקליטה: יש תכנית לקליטת עליה מרוסיה

השר לקליטת עליה, יעקב צור, אמר אתמול, שמגעים מדיניים עם נציגים מהממשל הסובייטי, במסגרת ועידת שלום בינלאומית, הם סיכון שמדינת ישראל צריכה לנסותו.

שר הקליטה דיבר בירושלים, בפני חברי איגוד הדוברים במרכז ההסברה על עליה קרובה של אלפי עולים מבריה"מ. אמר השר, שהמטוסים אולי לא ינחתו כבר בחודש הבא, אבל, פוטנציאל רב טמון בשינויים המתחוללים בתוך בריה"מ.

הוא תיאר את תוכנית המשרד לקליטת העולים. תפיסת היסוד, לפיה לעולים תינתן יד חופשית ועצמאית לקבוע את עתידם בארץ, בכל הנוגע למקום מגורים, מקום עבודה וכדומה.

התקציב הדרוש לקליטת 10,000 עולים לאורך 3 שנים מוערך על ידי משרד העליה והקליטה בכ־350 מיליון שקל, מתוכם הוצאה גדולה של 240 מיליון שקל על דיור קבע, והשאר הוצאות על לימוד השפה, והכשרה והסבה מקצועית.

השר נשאל על אפשרות הפניית העולים ליהודה ושומרון, ואמר שתמריצים ממלכתיים יינתנו, אך ורק לאזורי פיתוח בגליל, לירושלים ולנגב ובכל מקרה — לא ליהודה ושומרון. (עתים)

דליקה בפאב בתל־אביב

דליקה פרצה אור לאתמול בפאב ברחוב הירקון בתל־אביב.

ניידת סיור של המשטרה הבחינה בעשן בוקע מ„פאב 51". ניידת הסיור הזמינה מכבי אש, אשר כיבו את השריפה. האש אשר פרצה במטבח, הספיקה לשרוף את המטבח וכן גרמה לנזק בפאב עצמו.

המשטרה חוקרת את סיבת הדליקה. (עתים)

בדיקה לעומק במערכת

שר החינוך, יצחק נבון, יצא בקריאה לבתי־הספר לקיים ולעודד ביקורי תלמידים באתרים ארכיאולוגיים ברחבי הארץ. השר השמיע קריאה זו בתום ביקור שערך באזור הרי יהודה והשפלה ומתחתיו, כאורחם של אנשי אגף העתיקות במשרדו. השר עמד במהלך ביקורו על הצורך להגביר את הפעולות למניעת שוד עתיקות. לפני כשנתיים אישר השר הקמת יחידה מיוחדת באגף העתיקות, שצויידה בג'יפים מיוחדים ובציוד מתאים, העוסקת באיתור שודדים ובהבאתם לדין.
בתמונה: השר באתר „אחוזת חזן", ליד מושב אמציה, שבו נחשפה מערכת מסתור מסובכת ונחשפו שרידי יישוב שהתקיים במקום החל מהתקופה הרומית ועד לתקופה הערבית הקדומה. (צילום: סנדו מודריאה, אגף העתיקות)

תרום לשירותרום וטוס בסטירמן

מבצע שירותרום 87' של האגודה למען החייל נפתח השנה באיחור, בשל שינויים שחלו בארגון מבצע ההתרמה ושעיקרם — שילוב לב"י — הקרן לבטחון ישראל, במטה השירותרום.

נמסר, שהיענות להתרמה המוקדמת של השירותרום בדרום היא גדולה, ולקראת המכירה הפומבית, שתיערך בבאר שבע, כבר התקבלו שתי תרומות ייחודיות: מפקד צבא דרום לבנון, גנראל אנטואן לחד, תרם שבריה לבנונית וראש אגף כוח אדם במשטרה, ניצב יעקב טרנר, שהוא טייס, יטיס את אחד מזוכי המכירה הפומבית בשמי באר שבע, במטוס סטירמן ישן, שהיה אחד המטוסים הראשונים של חיל האוויר.

יו"ר מרחב הדרום של האגודה למען החייל, גדעון גורדון, אמר במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול, שהשנה יופנו התרומות מהמבצע ליעדים של חינוך והשכלה לחיילים, ולא לבניית מועדונים לחיילים וטרמפיאדות, כבשנים עברו. (עתים)

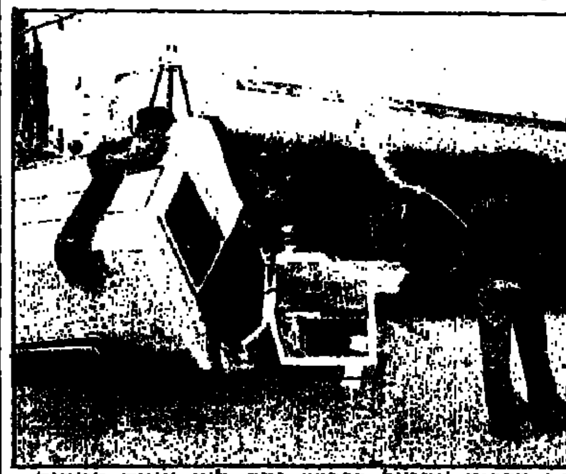

תאונת דרכים אתמול בכביש גהה, ליד צומת התחנה המטאורולוגית.

מבוקשים עדים בחקירת מותו של שומר צריף בן־גוריון

המשטרה מבקשת עזרת הציבור בחקירת מותו של שומר צריף בן גוריון בשדה בוקר, ראובן בן מרון, שגופתו נמצאה לפני 11 ימים ביציאה מבאר־שבע לדימונה, וככל הנראה נהרג בתאונת פגע וברח. עד כה טרם הגיע איש לזהות את גופת המנוח במכון לרפואה משפטית באבו כביר.

המשטרה מבקשת משני נהגי המשאית שגילו את הגופה למסור עדות בלשכת התנועה של מרחב הנגב או בתחנת המשטרה הקרובה למקום מגוריהם. המשטרה מבקשת גם מנוסעי האוטובוס, שנהגו דיווח למשטרה מציאת הגופה, למסור עדות. (עתים)

האלוף אמיר דרורי לוחץ את ידיו של הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי, בטקס הפרידה, אתמול (צילום: דובר צה"ל)

„את אשר יאהב — יוכיח", אמר אלוף דרורי
רבין: היו לו הישגים והיו התחלקויות

צה"ל נפרד אתמול מסגן הרמטכ"ל וראש אג"ם שלא זכה ברמטכ"לות ומתח ביקורת חריפה על אופן הבחירה ● דרורי יוצא לשנת פרישה ובמהלכה יחליט על עיסוקיו

מאת כתבנו הצבאי,
אבי בניהו

צה"ל נפרד אתמול בבמה אירועים מסגן הרמטכ"ל וראש אג"מ, האלוף אמיר דרורי, שפרש אתמול מצה"ל.

פורום המטה הכללי נפרד מאמיר דרורי בארוחת צהריים חגיגית, בה אמר הרמטכ"ל: „אנו נפרדים מחייל וממפקד. בשם צה"ל אני אומר לך תודה". שעה קלה אחר־כך התקיים בלשכת שר הבטחון טקס ביטול מינויו של דרורי כסגן הרמטכ"ל.

„בימים האחרונים שמעתי הרבה הספדים, אבל כמו לכל דבר טוב, יש גם לזה סוף, וצריך לקום וללכת. הזכירו היום התבטאויות שאמרתי בעבר, ונראה לי שזה יצא קצת מהפרופורציה, אבל על זה אוכל לומר: ,את אשר יאהב — יוכיח' הבטחון וצה"ל היו שמורות טבע וחלקת אלוהים קטנה עם ייחוד ואיפיונים בשל חשיבותם. צה"ל הוא חסון גם היום, ואני מאחל לכולנו שנמשיך להתפתח ולהגביר חיל. להתראות במילואים" — אמר אלוף דרורי בהתרגשות.

הרמטכ"ל המיועד, האלוף דן שומרון, לחץ את ידו של האלוף הפורש ואיחל לו הצלחה.

שר הבטחון, יצחק רבין, אמר בטקס כי למרות הדברים הצורמים שהשמיע האלוף דרורי לאחר בחירת הרמטכ"ל, הוא ממליץ לזכור את החיוב באדם ששירת בצה"ל כל חייו ותרם לו כאדם וכמפקד. „לאמיר, כמו לכל קצין, היו הרבה הישגים, מאבקים וגם התחלקויות פה ושם, אבל המבחן הוא בסיכום הכולל. החיוניות של צה"ל היא בכך שתמיד יש זרימה מתמדת כלפי מעלה ומשם אל החיים האזרחיים. כל זמן שצה"ל יידע להעלות את הטובים ולקיים זרימה מתמדת הוא ימלא את שנדרש ממנו — בטחון המדינה", אמר שר הבטחון. באותה הזדמנות, מסר רבין לאלוף עמרם מיצנע את כתב־המינוי כממלא־מקום סגן הרמטכ"ל עד שייכנס האלוף אהוד ברק לתפקיד זה.

האלוף דרורי יוצא כעת לשנת פרישה מצה"ל, במהלכה יחליט על עיסוקיו בעתיד.

הסתיימה חקירתו של הרב אקסלרוד בעניין עצומת הדיינים נגד בג"ץ

חומר החקירה — למטה הארצי תוך כמה ימים

מאת יואב אביב.

משטרת מרחב חיפה סיימה את חקירתו של הרב גדליה אקסלרוד בפרשת עצומת הדיינים נגד פסיקת בית־הדין הגבוה לצדק בעניין הגיורת, סוזי מילר.

הרב גדליה אקסלרוד נחקר במשטרת מרחב חיפה מספר פעמים בשבוע האחרון. בחקירתו טען, כי העצומה של הדיינים הופנתה לשרי הממשלה שהינם אנשי שררה, ויש בידם להביא לשינוי חוקתי.

הוא טען בפני חוקרי המשטרה כי העצומה לא הופנתה לאזרחי המדינה ומטרתה לא היתה להביא למרי.

יצויין, כי חקירתו של הרב גדליה אקסלרוד החלה בעקבות הוראה של היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, בה דרש ממשטרת מרחב חיפה לברר את חלקו של הרב החיפני בפרשה.

דוברת מרחב חיפה, פקד אהובה תומר, מסרה אתמול, כי משטרת המרחב סיימה את חקירתה וחומר החקירה יועבר למטה הארצי של משטרת ישראל כבר בימים הקרובים.

ממקורות יודעי־דבר נודע, כי חוקרי מרחב חיפה עדיין מתחבטים בשאלה האם אכן היתה עבירה מצידו של הרב אקסלרוד על החוק, ועדיין לא ברור אם יומלץ להעמידו לדין.

„השירות החילוני" קרא אתמול לסיעת ש"ס לשכנע גם את „האגודה" והמפד"ל לפרוש מן הממשלה וכצעד נוסף יחדיו יפרשו גם מן „הרבנות מטעם", כדי לשמור על חופש הדת, מתוך חתירת „השירות החילוני" למען חירות האזרחים החילוניים לחופש מדת.

לדתיים אמיתיים ולחילוניים אמיתיים יש אינטרס משותף: הפרדת הדת מן המדינה, למען דו־קיום בשלום ובכבוד בין האזרחים הדתיים והחילוניים, נגד התערבות הדדית בחיי אלה ואלה, נגד עירובי תחומים ונגד פגיעה הדדית בחירויות בסיסיות, נאמר עוד בהודעה לעיתונות.

הקיבוץ הדתי: להידבר עם כל הזרמים

קריאה לרבנות הראשית להקים מוסד להכשרת רבנים ודיינים ברוח הציונות הדתית נשמעה אתמול במושב השני של מועצת הקיבוץ הדתי ה־20 שהתקיימה בתל־אביב.

הקיבוץ הדתי שקרא לרבנות להגביר את עיסוקה בבעיות החברה בישראל הביע את דעתו שאנשים אשר שוחררו מצה"ל כבני ישיבות מן הנמנע שיוכלו למלא שליחותם הגדולה להיות משפיעים ברוח התורה והמיצוות בקרב הציבור הרחב. שחרורם משירות בצה"ל מטעמים דתיים, כביכול, נהפך למיכשול גדול לציבור הדתי בכללותו. בבואו לבנות מערכת יחסים תקינה עם הציבור הלא דתי הקיבוץ הדתי מפנה את תשומת־הלב של הרבנות הראשית ושל ועדת המינויים לדיינים להיבט זה.

הפרק הדן במערכת היחסים עם הרבנות הראשית תפס אתמול את המקום המרכזי בדיוני המועצה ולאחר הדיון שנערך בבית המרכז החקלאי נשמעו השגות, הצעות וסיכומים וכן נתקבלו החלטות המרכזיות שהתייחסו בין השאר גם לזרמים ביהדות. בנושא זה התקבלה החלטה בה נאמר כי „מתוך דאגה ואחריות לעתידו של עם ישראל ומתוך חרדה מפילוג בעם, רואה הקיבוץ הדתי את תפקידיו — במציאות קשר של הידברות עם כל הזרמים ביהדות, כאיתור הנושאים שבהם ניתן למצוא מכנה משותף בין הנידברים ובבירורים תוך כבוד הדדי. זאת למרות העובדה שיש נושאים מהותיים בהם לא ניתן להגיע להסכמה.

בכל מקרה צויין, צריכים להדגיש שההלכה היא המחייבת וכן גם התפיסה של הציונות הדתית.

המועצה של הקיבוץ הדתי בחרה גם את הוועדה המדינית־רעיונית בהרכב של 13 חברים ועל ועדה זו הוטל לגבש את האמנה היהודית חברתית ולעסוק באופן סדיר בתחומים הקשורים אל עולמה של הרבנות, במדיניות החוץ והבטחון, הזרמים ביהדות, הציונות הדתית והתנועה הדתית לאומית וההיבטים החברתיים־ערכיים של כלכלת המדינה.

בין ההחלטות הנוספות שנתקבלו, קריאה לבוגרי תנועת „תורה ועבודה" העוסקים בלימוד תורה להכשיר עצמם לרבנות ולדיינות. המועצה רואה גם כחיוב את יצירת הקשר עם גופים דתיים לאומיים שמחוץ לקיבוץ הדתי. מועצת הקיבוץ הדתי קיבלה גם החלטה בכל הקשור לקליטת יהודי בריה"מ לכשיגיעו לישראל תוך נכונות לקלוט אותם במשקים הדתיים ובאולפנים הפועלים בהם.

במהלך הדיון העלה משה אונא משדה אליהו את ההצעה לדון ולקבל החלטה נפרדת בנושא של ה„יחס לחרדים", בציינו כי במשך עשרות בשנים קיימות בעיות בתחום זה. לדברי אונא מעקב של שנים אחר מערך היחסים שבין החרדים והציונות הדתית יש לדבריו למתוח גם מבדיל. ברור ונראה לעין בינינו ובין החרדים. לדבריו, על הציונות הדתית להסתייג באופן נמרץ מדרכי הפעולה של החרדים ומה גם שעלינו להשתדל להחדיר את הכרת השוני אל תוך תודעת הציבור החילוני שכן נוצר הרושם „שאנו מזדהים עימם". (עתי"ם)

אלפי קרחים ביקשו להשתתף בניסוי בתרופה חדשה

רוטרדם. — אלפי הולנדים קרחים הציעו את עצמם אתמול כשפני־נסיון בניסויים הנערכים בבית חולים הולנדי בתרופה חדשה להצמחת שיער. אולם למרביתם צפויה אכזבה, שכן רק 200 איש ייבחרו לקבלת טיפול בתרופה זו.

פקידי בית החולים מסרו, כי הרופאים נדהמו כאשר 8000 איש נענו לבקשה להשתתף בניסוי. מדובר בתרופה המיועדת במקורה להורדת לחץ הדם, אך נתברר שהיא עשויה לעודד גם את צמיחת השיער כתופעת לוואי. (עדו)

מכתב תודה מהאמהות בארגנטינה — לח"כ גרוסמן

מאת שלמה סלוצקי, כתב „על המשמר"

מכתב תודה נלהב קיבלה בימים אלה חברת־הכנסת חייקה גרוסמן והוא חתום על־ידי נשיאת „אמהות ככר מאיו" מארגנטינה ומאות חברות הארגון.

במכתב מודות האמהות לאירוח החם שקיבלו בישראל בביקורן לפני כמה שבועות ושבו היתה ח"כ גרוסמן המארחת.

על פי בקשתן המיוחדת של אמהות ככר מאיו, פתחו בימים אלה חברי מפ"ם, ותנועות ומפלגות אחרות בארץ במבצע להחתמת עצומה נגד מתן חנינה לאשמים ברצח ועינויים בתקופת הדיקטטורה בארגנטינה. העצומה — אשר כמוהה מועברת לכל ארצות העולם — תוגש לקונגרס הארגנטיני ולנשיא אלפונסין.

העצומה מועברת להחתמה בימים אלה בקיבוצים ובחוגי הציבור הרחב אמריקני, ומתכננים הקמת דוכני החתמה באוניברסיטאות ומקומות מרכזיים בערים.

פיתוחים חדשים: מונה כרומוזומים ומכשיר חדש להקרנת שקפים

שני מוצרים אלקטרוניים פרי המצאה של מהנדסים ישראלים, הוצגו לראשונה ע"י המפעל האלקטרוני החדש של „אמקור", אתמול בפני עיתונאים במסיבה בבית סוקולוב בתל־אביב.

המנכ"ל המשותף של מפעלי „אמקור", אורי ברנשטיין אמר במסיבה, כי „אמקור אלקטרוניקה" יצר את ה„פרוג'קטרון" המהווה שילוב של טכנולוגיות הגרפיקה הממוחשבת להקרנת שקפים על גבי טלוויזיה ואחרים. הפעלת ה„פרוג'קטרון" היא קלה ונוחה למרצים, מורים, אנשי מכירות וכדומה. המכשיר עולה 2,000 דולר והוא אינו זקוק למחשב עזר או מכשירים אחרים. לפי התוכנית, יימכרו השנה 1,500־2,000 מכשירים בארצות אירופה וישלישו המכירה בשנה הבאה. לפי התחזית, יימכרו בארץ 200־300 מכשירים מדי שנה.

המוצר השני הוא לבדיקת כרומוזומים ולמעבדות גנטיות.

כידוע, אשה בהריון מעל גיל 37, עוברת בדיקת חינם של מי שפיר, כדי לקבוע את מצב הולד. בארץ נעשות 5000־7000 בדיקות לשנה. עד כה הבדיקה היתה ידנית. עתה חוברה מצלמה על המיקרוסקופ הבודק, אשר מעביר את התמונה על צג מחשב וכך ניתן לספור מהר את מספר הכרומוזומים שבמי השפיר. מחיר המכשיר 45 אלף דולר. החברה מצפה למכור השנה כעשרה מכשירים ומאה בשנה הבאה.

ברנשטיין מסר, כי המחקר והפיתוח ב„אמקור" נמשך כ־3 שנים ונתמך ע"י המדען הראשי בכ־700 אלף דולר מתוך 2.2 מיליון דולר שהושקעו בהקמת המפעל. במפעל עובדים 27 מהנדסים ישראלים ו־300 עובדים. (עתי"ם)

צילומים מקוריים ונדירים מסוף המאה הי"ט ועד ימינו שתרמה בשנים האחרונות קרן סם גורובוי למוזיאון ישראל — מוצגים לקהל בתערוכה חדשה. הצילומים עוסקים בשני נושאים — הדמות האנושית — דיוקנאות וצילומי עירום וכן צילומים מופשטים. בתערוכה מוצגות יצירות מופת של צלמים ידועי שם אשר תרמו רבות להתפתחות הצילום. ביניהם ג'וליה מרגרט קאמרון, מאן ריי, אדוארד וסטון, מוהולי נאג', רוברט מייפלתורפ, אוגוסט סנדר ואחרים (בתמונה: צילום של רוג'ר סטון — מחזרים, 1870)

המשטרה: שוק התמונות בישראל מוצף בזיופים

מאות תמונות מזוייפות, ביניהן של ציירים מפורסמים, התגלו בחודשים האחרונים ● בימים הקרובים יוגשו כתבי־אישום נגד החשודים ב„פרשת פיקאסו"

המשטרה מעריכה, כי שוק התמונות המקוריות בישראל מוצף בזיופים רבים. מאות תמונות מזוייפות התגלו בחודשים האחרונים ברחבי הארץ בגלריות ואצל אספני אמנות. התמונות המזוייפות, ביניהן של ציירים ישראליים מפורסמים כמו מרסל ינקו, אנה טיכו, נחום גוטמן, יונה תג'ר ושלום מוסקוביץ מצפת. נתפסו בעקבות חקירה מקיפה.

נתונים אלה נמסרו אתמול במסיבת עיתונאים שהתקיימה ביחידה לחקירת הונאה ביפו. בצוות החקירה, עליה הופקד ניצב־משנה איתן גורני, השתתפו גם רב־פקד נורית פרנקל ורב־פקד אשר שמיר. הפרשה זכתה לכינוי „פרשת פיקאסו" ובימים הקרובים יועבר כל חומר החקירה לפרקליטות, לשם הגשת כתבי־אישום. עוד מסרו החוקרים, כי החקירה בעיצומה וטרם אותרו כל הציורים שזוייפו.

בבניין המטה הארצי ביפו רוכזו מאות תמונות מזוייפות, שכולן בוטחו, וצוות מומחים מיוחד עוסק באיבחון התמונות המזוייפות והתמונות המקוריות.

רב־פקד אשר שמיר הדגיש, כי אנשים תמימים שהתפתו להשקיע כספים ברכישת תמונות מקוריות, נפלו בפח לאחר שהתברר כי התמונות המקוריות התגלו כמזוייפות. עוד ציין, כי החקירה המשטרתית החלה לפני מספר חודשים בעקבות תלונה של בעל זכיון לתמונותיו של הוייגער מאכער, שלום מוסקוביץ מצפת. במהלך החקירה נתפסו עשרות ציורים מזוייפים, והמשטרה עלתה על כנופייה של זייפנים נוספת והתברר, כי מדובר בקבוצות נוספות שנהגו לפי החשד לערוך מכירות פומביות בגלריות ברחבי הארץ ובמכירות אלה נמכרו תמונות מקוריות כביכול במחירים של עשרות אלפי דולרים.

במהלך החקירה נתפסו 80 תמונות מזוייפות, ביניהן ציורים מזוייפים של מרסל ינקו, אנה טיכו, ציונה תג'ר, מרדכי לבנון ובן־אברהם.

עוד תפסו חוקרי המשטרה 8 תמונות מקוריות של הצייר אליהו גת שנגנבו בשנת 1984 מהגלריה שלו בצפת. על ציוריו נכתב שמה של הציירת תג'ר ועל חלק אחר מהם שמו של הצייר פרנקל, שהיה צייר מפורסם בשנות ה־40.

החוקרים ציינו, כי בחלק גדול מהתמונות שזוייפו הושקעה עבודה מקצועית מעולה ונדרשה בדיקה מדוייקת וקפדנית כדי לאתר את הזיוף.

המשטרה מבקשת לעורר את מודעותם של קוניי התמונות לתופעת החיקויים והזיופים. (עתי"ם)

טלקס

● נוסדה עמותה למען חיל הים

כנס היסוד של העמותה למען חיל־הים נערך אמש באולם הנוסעים בנמל חיפה. בהשתתפות מפקד חיל־הים ומאות מיוצאי החיל.

אלוף (מיל.) שלמה שמיר נבחר ליו"ר העמותה.

שלמה שמיר אמר לכתבנו, כי הקמת העמותה תאפשר בניית רקמה חברתית החסרה כיום ליוצאי חיל־הים בעלי כל הדרגות ומכל מגוון התפקידים, ותוכל לנצל את יכולתם של יוצאי החיל לטובת החיל.

„היום חיל־הים מאמץ אותנו, ותוך זמן קצר אנחנו נאמץ אותו", אמר שמיר. **יואב אביב**

● ציר מהיר חדש בתל־אביב

רחוב אבן־גבירול, בכיוון מדרום לצפון, הופך ל„ציר מהיר" בין השעות 16.00־19.00. כך מסר מנהל עיריית תל־אביב.

החניה והעצירה אסורות בשעות הנ"ל, ורכב חונה יונעל בסנדלי דנוור.

ההחלטה על הפעלת „ציר מהיר" בנתיב צפונה באבן־גבירול באה כדי להקטין את הפקקים ביציאה מהעיר בשעות אחר־הצהרים ולהבטיח זרימת תנועה באופן חופשי. בשעות אלה מצטבר לחץ של כלי רכב היוצאים מהעיר.

העירייה החליטה להפעיל את „ציר המהיר" החדש לאור הצלחה של ה„ציר המהיר" הקיים היום באותו הרחוב, בשעות הבוקר (בין 06.30־09.00) בכיוון ההפוך — מצפון לדרום, דהיינו מגשר הירקון לכיוון העיר. (שע"ח)

● הבעה והבנה בעברית — בחינת בגרות חדשה

„הבעה והבנה בעברית" — זהו שמה של בחינת בגרות חדשה שתוכנס השנה בכיתות י' לפי החלטת שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון. השר אישר את הבחינה בעקבות מאמצי המשרד לשפר ולקדם את ההבעה בעברית של תלמידים.

הבחינה החדשה נועדה לבדוק את יכולת התלמידים להבין טקסט נתון מספר לימוד, מאמר עיתונאי, מעתון יומי או מכתב־עת וכן להשיב על שאלות הקשורות בתוכן הטקסט. לחבר כתגובה קטע רעיוני או לכתוב חיבור קצר. (שע"ח)

ביה"ד הרבני ל„סרבנית מין": נתיר לבעלך לשאת אשה שנייה

מאת שלי יחימוביץ, כתבת „על המשמר"

בית־הדין הרבני בבאר־שבע הזהיר אשה, כי אם תסרב לטפל בבן־זוגה החולה הסרטן, ולקיים עימו יחסי אישות, יתיר לבעלה לשאת אשה שנייה על פניה.

בית־הדין החליט כך לאחר שהאשה, בת 50, הצהירה כי אינה מוכנה לקיים עם בן־זוגה יחסי אישות ולטפל בו. היא אמרה לדיינים: „אני לא משרתת ולא־עוזרת בית, ויש לו מקום מתאים לחיות בו ומי שיטפל בו שם". והאשה גם אינה מעוניינת בגירושין.

קדמה להחלטה תביעת גירושין שהגיש הגבר. בתביעה, טוען האיש, העובד כפקיד במוסד ציבורי גדול, כי בשנים האחרונות אשתו מתעללת בו. לטענתו, נוהגת האשה להכותו ו„לזנוח חובותיה כאשה". לדבריו, סירבה האשה למכור את דירתם בבניין רב־קומות ולעבור לדירת קרקע, לאחר שהרופאים קטעו את רגלו בגלל מחלתו, היא גם חזרה ואמרה כי אין בכוונתה לטפל בנכה כל ימי חייו.

הדיינים אמרו בפסיקתם, כי האשה רוצה לחיות לבד ואינה מוכנה לטפל בגבר. בית־הדין הזהיר את האשה, כי אם לא תשנה את התנהגותה, יתיר לבעלה לשאת אשה שנייה. לאשה הוקצבו 30 יום כדי לחזור בה. אולם היא הודיעה כי היא נחושה בהחלטתה.

שופט: חולה נשרף למוות בגלל מחדלים וחלמאות

מתח ביקורת נוקבת על הנהלת ביה"ח הפסיכיאטרי בבאר־שבע וזיכה את המטפלים שנאלצו לפעול בתנאים אבסורדיים

מאת שלי יחימוביץ,
כתבת „על המשמר"

השופט יצחק זלצמן, שמונה לחקור את נסיבות מותו של רנטו קרדי, שנשרף למוות לפני שנתיים בבית־החולים הפסיכיאטרי בבאר־שבע, קבע אתמול, כי מחדלים חמורים, חוסר מחשבה, חלמאות, שלומיאליות ובזבזנות הם שגרמו לאסון.

השופט קבע, כי אחת הסיבות שגרמו למותו של המנוח היתה חסרונה של מערכת גלאי אש בחדרי החולים.

השופט פסק, כי אין להעמיד לדין את המטפלים, משום שהם נאלצו לפעול, לדבריו, בתנאים אבסורדיים שניכפו עליהם. עם זאת מתח ביקורת על בית־החולים הפסיכיאטרי בבאר־שבע בכל הקשור לנושא הבטיחות.

קרדי אושפז בבית החולים הפסיכיאטרי לפני כשלוש שנים. בערב האסון נקשר למיטתו בחדר שלא היה מיועד לכך. לפנות בוקר הבחינה האחות בעשן סמיך מיתמר מהחדר. העובדים חילצו את קרדי מהחדר כשהוא קשור למיטתו. אולם הוא היה כבר ללא רוח חיים.

„אין לי ספק, שאילו היה גלאי אש בחדר, לא היתה התוצאה הסופית הרסנית כל־כך", אמר השופט וקבע כי המוסד השתמש במזרונים דליקים, בניגוד לתקנות.

עוד אמר השופט, כי חלוקת הכספים שנועדו להרכבת גלאי האש היתה שלומיאלית, וכי במקום שהורכבו לא היתה כלל סכנת דליקה, בעוד שמקומות בהם לא הורכבו היתה סכנה כזו.

הטור השבועי

הזדהות בין איגוד מקצועי לציבור הגימלאים

העובדה כי הסתדרות עובדי המדינה עומדת בראש המערכה הנוכחית של הפנסיונרים התקציביים, להשגת פצוי השחיקה בשיעור של 26.7% היא בעלת משמעות מעבר לנושא העומד על הפרק. אמר אוריאל אברהמוביץ יו"ר הסת. הגימלאים ביום עיון של גימלאי חולון, שהתקיים השבוע באשקלון. מאבק זה ששותפים לו הסת. עובדי המדינה, הסת. הפקידים והסת. הגימלאים, מפגין את שותפות האינטרסים העמוקה הקיימת בין העובד הפעיל לבין הגימלאי. יש לקוות כי כל האיגודים המקצועיים יילכו בדרך שהתוו ההסתדרויות המקצועיות הנ"ל. יותר ויותר חודרת ההכרה למוחות וללבבות של העובדים ונציגיהם, כי תנאי הגימלאות המשולמים היום מהווים את התשתית לפנסיה בעתיד. שחיקת הפנסיות היום מערערת את יסוד הפנסיות של מחר. להצעות החוק שיחייב את שר האוצר לשלם לגימלאים התקציביים את פצוי השחיקה שהוגשה ערב פגרת החג של הכנסת, באמצעות השדולה למען הגימלאים בכנסת (42 חתימות) יתווספו עוד חתימות עם חידוש עבודת הכנסת, ויש להניח שיווצר רוב שיתמוך בחוק, סיים א. אברהמוביץ את הרצאתו. הנחה את יום העיון חח' אליעזר גפן.

בסניפים —

מחוז חיפה —

ב־5 באפריל ש.ז. קיימה המועצה ישיבה חגיגית בהרמת כוסית לכבוד חג החרות. ברך יו"ר הסניף במחוז חח' י. בלושטיין. את חח' יצחק רפופורט יקיר חיפה יו"ר ועדת התרבות בהגיעו לגיל גבורות. לכבודו ניטעו עצים ביער על שם אבא חושי. נוכחו בישיבת המועצה יהודה בן נון, שלמה וול, יעקב פינגולד וצפורה לסקוב.

חולון —

ב־5 באפריל ש.ז. התקיים יום עיון בבית דוד באשקלון. את ההרצאה הראשונה נשא אופר בן־דוד אלוף משנה במיל' שסקר את מערכות הבטחון. הרצאה שניה נשא יו"ר הסתדרות הגימלאים חח' אוריאל אברהמוביץ שנתקבל בחמימות רבה והיא נסבה על מאבקיה של הסתדרות הגימלאים. דברי סיכום נאמרו ע"י חח' אליעזר גפן, יו"ר הסניף. לאחר ארוחת הצהרים סיירו המשתתפים בהדרכתו של עמנואל אחרוני באתריה ההסטוריים של אשקלון.

רעננה —

ב־9 למרץ ש.ז. ביקרו 250 גימלאים במוזיאון ישראל הסיור נערך בשיתוף עם לשכת הרווחה. ב־19 במרץ ש.ז. מסיבת פורים ליד שולחנות ערוכים בהשתתפות חח' סלע ומזכיר מועצת פועלי רעננה אברהם יחיא. בחלק האמנותי הופיעו נירה רבינוביץ וחוה לוטרינגר. המסיבה נסתיימה בשירה בציבור.

מרכז הסתדרות הגימלאים ומערכת הטור מברכים את ציבור הגימלאים ובני משפחותיהם בברכת חג חרות שמח.

הטור הבא יופיע ביום שלישי 28 באפריל 1987.

כך נולד הרעיון להקמת „חומה ומגדל"

במלאות 50 שנה למיבצע ההיסטורי הידוע בכינויו „חומה ומגדל", שהפך לסמל ההתיישבות היהודית בארץ־ישראל, גילה יהושע לוריא, חבר קיבוץ ניר־דוד, כיצד הוחלט להקים את צורת ההתיישבות החדשה שכללה חומה מעץ ומגדל תצפית במרכזה.

י. לוריא מגולל את סיפור הקמתו של קיבוץ תל־עמל, ראשון היישובים במתכונת „חומה ומגדל", בגליון החדש של „עידן", כתב־עת על תולדות היישוב, המופיע בהוצאת יד יצחק בן־צבי בסיוע משרד־החינוך־והתרבות.

במלאות 50 שנה ל„חומה ומגדל" נפתח אתמול בבית ההבראה במעלות כנס מטעם יד בן־צבי שירון במשך שלושה ימים על תקופה זו.

על הדרך שבה הוחלט על הקמת הצורה המפורסמת של „חומה ומגדל" מספר יהושע לוריא: „חברי תל־עמל ישבו ותכננו עלייה על הקרקע, על אף תנאי הבטחון הקשים. כאשר ידענו שמחכים לנו אנשי הכנופיות. תוך כדי ויכוחים אין־ספור על צורת העלייה נשמעה הצעה ראשונה: לבוא בלילה ולהקים אוהלים מבוצרים. ההצעה הבאה היתה להקים בן־לילה צריף מבוצר בקיר נוסף ממולא חצץ".

עד מהרה, מוסיף יהושע לוריא, התברר שקירות הצריף המוצע לא יוכלו לעמוד בפני לחץ החצץ ואז עלה הרעיון להקים חומת עץ כפולה, ממולאה חצץ, שתקיף חצר שלמה, שיוקמו בה צריפי מגורים וחדר־אוכל ומטבח ובמרכזו יתנשא מגדל־תצפית.

בפלילים

חצי שנה מאסר לחייל שנתן מים במקום שתן

שנת מאסר, מתוכה חצי שנה בפועל, נגזרה אתמול בבית הדין הצבאי ביפו על חייל שנתן לבדיקה צנצנת מים במקום צנצנת שתן שהכיל סימני סם.

טר"ש בנימין נחמני נאשם בכוונה להכשיל הליך שיפוטי. התביעה טענה, כי ב־11.2.87 התבקש בתחנת מצ"ח בחיפה לתת דגימת שתן, לצורך בדיקה שתקבע אם השתמש בסם. טר"ש נחמני מילא את בקבוק הדגימה שקיבל במים ואותו מסר לחוקר מצ"ח. החוקר, שצבע המים לא נראה לו, חשד כי שלא נתן שתן, ודרש ממנו פעם נוספת לתת שתן. ואכן, היחידה הצבאית לטוקסיקולוגיה בדקה ומצאה סימני חשיש בדגימה.

טר"ש נחמני טען לפני אב בית־הדין, סגן־אלוף עמנואל גרוס, כי כשחוקר מצ"ח הגיע, הוא היה עייף ולא היה לו שתן, מכיון שרצה לישון, החליט למלא את הצנצנת במים.

בית הדין לא האמין לו וקבע כי הוא רצה להעלים ראיות ולשבש הליכי משפט. (עתי"ם)

אשת הפסיכיאטר ביטלה תלונתה נגדו על אונס

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

הפסיכיאטר החיפני, שנעצר לפני שלושה ימים כחשוד באונס אשתו, שוחרר אתמול בערבות של 2000 שקלים חדשים בבית־משפט השלום בחיפה, לאחר שאשתו ביטלה את תלונתה נגדו.

נציג המשטרה, רב־סמל בכיר ניסן ציגלר, אמר כי המשטרה סיימה את חקירתה וכי האשה ביקשה מצידה לבטל את התלונה נגד בעלה למען השכנת שלום בית.

כזכור, הובא הפסיכיאטר ביום שישי לבית־המשפט, שם נטען נגדו כי היכה את אשתו עד שנגרם לה זעזוע מוח, ואף אנס אותה בעת שהיתה במחזור. לדברי המשטרה, עשה זאת החשוד לאחר שאשתו הודתה כי בגדה בו עם אישיות חיפנית ידועה במוסד ציבורי גדול.

החשודים הובאו לביהמ"ש כשהם פצועים וחבולים

שלושה חשודים בפריצה ל־2 בתי־חרושת הובאו לבית־משפט השלום פצועים וחבולים. הם טענו, כי הוכו על ידי השוטרים.

החשוד יצחק ועקנין (29) מחולון הופיע פצוע בראשו וחבוש בתחבושות ספוגות דם. חשוד שני, נסים טוויל (31) מיבנה, היה פצוע באוזנו הימנית שהיתה חבושה. החשוד השלישי, לואי בראון (27) מראשון־לציון, טען, כי הוכה קשות ע"י שוטרים.

ועקנין ובראון אישרו, כי פרצו במוצאי שבת לשני בתי־חרושת לבדים ביפו וגנבו סחורה בשווי של 20,000 ש"ח. טוויל טען כי רק נכח בזירת העבירה. השלושה גם חשודים כי גנבו משאית עליה העמיסו את הסחורה הגנובה. התנגדו באלימות למעצר ופצעו 2 שוטרים. (עתי"ם)

סיכוי לשיחרור אסיר העולם משה עובדיה

משה שלמה עובדיה, המכונה „פואר"ח, בן 35 מתל־אביב, שנידון בשעתו למאסר עולם על רצח. יובא פעם נוספת בפני ועדת שיחרורים ביום ה' השבוע, לאחר שבמאמץ מיוחד הוכנה עבורו תוכנית שיקום לקראת שיחרורו.

עובדיה נידון ב־1978 למאסר עולם על רצח אדם במפעל „צ'מפיון מוטורס" ברמת־גן בעיצומו של שוד. מאז פנה מספר פעמים לנשיא המדינה שקצב את דינו ל־24 שנים ואחר־כך ל־20 שנה ולבסוף ל־13 וחצי שנה. עתה, עם ניכוי השליש מעונשו, יוכל להשתחרר בקרוב. אם ועדת השיחרורים תמצא שהוא ראוי לכך.

בפעם הקודמת שהובא בפני ועדת שיחרורים סירב השופט לרון בעניינו מאחר ולא היתה לו תוכנית שיקום. (עתי"ם)

לעמירם סיוון
משתתפים באבלך במות
אמך
מערכת „על המשמר"

עם חנה ודוד שטיגמן והמשפחה
אתכם באבלכם על מות האם
אילזה דרור
קיבוץ רמת־השופט

לעוזי מור
ולקיבוץ עין־שמר
אתכם באבלכם
אתר החרמון
נווה־אטי"ב